

Percepțiile infractorilor din Europa asupra acceptării societății referitor la procesul de reintegrare

Ianuarie 2019

Co-finanțat de
Programul Erasmus+
al Uniunii Europene

Proiectul numărul
2017-1-RO01-KA204-037360

Proiectul

MOBi – Mobilizarea Societății pentru Reintegrarea (foștilor) Deținuți

Partenerii proiectului MOBi

Centrul pentru Promovarea Învățării Permanente - CPIP (Promotor) (România)

Aproximar – Cooperativa de Solidariedade Social, CRL (Portugalia)

Associazione Antigone Onlus – Antigone (Italia)

Senatul pentru Justiție și Constituție, Bremen (Germania)

Direção-Geral de Reinserção e Serviços Prisionais – DGRSP (Portugalia)

Genepi (Franța)

Hoppenbank e.V (Germania)

Penitenciarul Baia Mare (România)

Liderii Output-ului Intelectual 2

Hoppenbank e.V. (Lider)

Genepi (Co-Lider)

Hoppenbank e.V. și Genepi au fost sprijinite, în cadrul acestui proces, de Ministerul de Justiție al Landului Bremen, respectiva instituție având o experiență extinsă referitor la dezvoltarea instrumentelor de evaluare și analizare a formării, și beneficiind de legături apropiate cu Penitenciarul Bremen și cu organizațiile locale centrate pe justiția penală, din cel de-al treilea sector.

Autorii Raportului

Hoppenbank e.V.

Svenja Böning

Hermann Smidt

Ralf Bührs

Genepi

Élöise Broch

Naomi Chaussat

Ministerul de Justiție, Bremen

Rhianon Williams

Philina Koch

Elemente grafice

Aproximar, Cooperativa de Solidariedade Social

Mulțumiri

Mulțumim foarte mult tuturor organizațiilor care iau parte la diseminarea proiectului MOBi. Mulțumiri speciale tuturor respondenților care și-au alocat o parte din timpul lor completării chestionarelor. Ne-ați asigurat date valoroase și informații directe de la cei care lucrează în cadrul CJS, în Statele Membre. În final, mulțumim Comisiei Europene (Programul Erasmus+) pentru finanțarea acestui proiect.

Cuprins

Rezumat executiv.....	5
Introducere.....	6
I. Analiza literaturii de specialitate.....	9
1.1 Teme relevante principale.....	9
II. Metodologie.....	11
2.1 Cum am partajat elementele de literatură analizate	11
2.2 Metodologia de colectare a datelor	13
2.3 Studiul.....	16
III. Constatările IO2.....	17
3.1 Rezultatele instrumentului de evaluare cantitativă	17
3.2 Răspunsuri de la deținuții francezi prin intermediul Genepi.....	23
3.3 Răspunsurile ‘în oglindă’ de la IO1 și IO2	23
IV. Răspunsurile din studiul de caz	25
V. Discuție	26
VI. Concluzii	32
Annex 1: MOBi IO1 and IO2 joint literature review	34
35	
36	
Annex 2: List of questions and corresponding ‘anchor’ in research.....	38
Annex 3: Questionnaire (English version)	1
Annex 4: Results of IO2 Qualitative Assessment tool, visualized through SPSS	9
Annex 5: MOBi Case Study Interview	86
Annex 6: MOBi Case Studies ‘What do prisoners say about their release?’	89
.....	90

Cuprins tabele

Table 1: IO1 and IO2 Gantt implementation ..... Erro! Marcador não definido.

4

Cuprins figuri

Figure 1: SPSS Aggregated responses to MOBi IO2 Assessment tool, question (2), from prisoners in Germany, Italy, Portugal and Romania 17

Figure 2: The same responses to the same question in SPSS, but disaggregated by country 18

Figure 3: Using this same set of responses as an example, here a sample visualization, aggregated by country 18

Figure 4: Four responses to the same question, disaggregated by country (Germany) 19

Figure 5: Four responses to the same question, disaggregated by country (Italy) 19

Figure 6: Four responses to the same question, disaggregated by country (Portugal) 20

Figure 7: Four responses to the same question, disaggregated by country (Romania) 20

Figure 8: Illustrating the impact of not giving respondents the opportunity to differentiate between ‘don’t know’ and ‘rather not say’ 22

Figure 9: Illustrating the impact of not giving respondents the opportunity to differentiate between ‘don’t know’ and ‘rather not say’ 23

Figure 10: Comparable or ‘mirrored’ responses to the same question, from members of the general public in France, Romania, Portugal, Germany and Italy 24

Figure 11: Comparable or ‘mirrored’ responses to the same question, from prisoners in identified prisons in Romania, Portugal, Germany and Italy 24

Figure 12: Sample cover of one MOBi booklet showing quotes from IO2 case studies disaggregated by country 26

Rezumat executiv

5

- În ciuda limitărilor și obstacolelor, toți partenerii au colaborat la prezentul Rezultat Intelectual al proiectului MOBi pentru colectarea cu succes a datelor cantitative asupra temerilor și preconcepțiilor societății referitoare la (re)integrare, din fiecare țară partener. Chiar dacă sunt limitate la penitenciarele specifice din țările partenere, datele calitative rezultate asigură, totuși, un instantaneu interesant asupra modului în care stigmatul este resimțit și experimentat în contextul celor șase trasee identificate, în scopul reducerii recidivismului, în respectivele penitenciare și în prezent. Date fiind nivelurile înalte de complexitate referitor la generarea datelor comparabile la nivelul penitenciarelor europene, contribuția proiectului MOBi la cunoașterea noastră în acest domeniu este unică.
- Instrumentul de evaluare din cadrul IO2 al proiectului MOBi a colectat 100 răspunsuri la chestionare, transmise de (foști) infractori, în fiecare dintre țările partenere MOBi, acestea fiind completate în Penitenciarele Bremen și Vechta din Germania, Penitenciarul Baia Mare din România, Penitenciarele Linhó, Lisboa, Sintra și Carregueira din Portugalia și Penitenciarul Milano din Italia. Aceasta a condus la răspunsuri la 150 întrebări pe Scala Likert și 10 întrebări deschise. Astfel, datele nu constituie un eșantion reprezentativ, ci un instantaneu pentru ancorarea rezultatelor proiectului MOBi.
- Citatele din două studii de caz bazate pe interviuri, din fiecare dintre cele cinci țări partenere, aduc sprijin contextualizat și mai emoțional constatărilor cantitative ale proiectului MOBi, acestea fiind incluse în broșuri.
- Rezultatele îndeplinesc obiectivele declarate ale proiectului MOBi pentru sprijinirea unui curs de formare, pe care proiectul îl va dezvolta în scopul aprofundării înțelegerii publicului cu privire la reintegrarea de succes și implicarea sa în acest proces. De fapt, datele dezvoltate sunt suficient de extinse pentru dezvoltarea mai multor diferite rapoarte, personalizate pentru variate tipuri de public, cum ar fi angajatori, directori de penitenciar sau sectorul ONG, ca și pentru sprijinirea politicilor specifice țărilor. Prezentul raport conține exemple ale unora dintre aceste posibilități.

- Datele generate sunt disponibile spre a fi descărcate pentru alte proiecte, în vederea analizării acestora, proiectele respective necesitând perspectiva societății asupra efectului pe care stigmatul îl are asupra reabilitării de succes. Pot fi accesate pe website-ul inițiativei MOBi: www.mobi-initiative.org.

Introducere

Proiectul MOBi este un parteneriat alcătuit din opt organizații prezente în cinci țări UE diferite. Proiectul este condus de CPIP și are în vedere să:

- înțeleagă imaginea europeană contemporană de ansamblu, asupra pedepselor și reintegrării, în termeni de percepția societății, participare, etichetarea infractorilor, revenire la muncă sau la comunitate, crearea unui instrument de evaluare pentru cuantificare “culturii” societății referitoare la pedepsire și reintegrare;
- creeze abordări noi, inovatoare și multidisciplinare pentru a răspunde la procesul de reintegrare al (foștilor) infractori;
- dezvolte o metodologie de implicare a comunității pentru sprijinirea eforturilor organizațiilor, practicanților și părților interesate cele mai apropiate, din cadrul Sistemului Justiției Penale (CJS), pentru consolidarea abordărilor existente bazate pe comunitate (societate);
- proiecteze un program de formare transfrontalier, care să fie implementat de organizațiile cheie, și care să aibă în vedere societatea civilă, pentru asigurarea faptului că toți cetățenii au acces la cunoașterea modelului de reabilitare la muncă, în cadrul propriului sistem de justiție penală, și astfel, că sunt capabili să-și revizuiască propriul rol individual în procesul de reintegrare;
- asigure un manual pentru sprijinirea variatelor organizații din sectorul public, privat și al ONG-urilor, în vederea dezvoltării responsabilității lor sociale și a participării asupra CJS și reintegrării infractorilor.

Cele opt organizații partenere sunt *Genepi* (Franța), *Senatul pentru Justiție și Constituție al Orașului Bremen* și *Hoppenbank e.V.* (Germania), *Associazione Antigone* (Italia), *Direção-Geral de Reinserção e Serviços Prisionais* and *Aproximar*, *Cooperativa de Solidariedade Social* (Portugalia), *Centrul pentru Promovarea Învățării Permanente – CPIP* și *Penitenciarul Baia Mare* (România).

MOBi are în vedere să asigure o abordare multimodală care să aducă laolaltă CJS, societatea civilă și (foștii) infractori. Este un proiect inovator care propune o abordare tip lupă: **cum contribuim noi, societatea civilă, pentru a deveni punctul de cotitură în viața fiecărui (fost) deținut? Care este percepția societății asupra (foștilor) infractori și a CJS? Și mai mult, asupra rolului său privitor la reintegrare?**

7

MOBi propune o regândire a rolului societății civile în proces, solicitând apariția responsabilității sociale generale (public, privat și ONG-uri) ca strategie pentru formarea persoanelor asupra rolului lor în ceea ce privește întreruperea ciclului de recidivă.

Pe durata proiectului, partenerii au dezvoltat un set de Output-uri (Rezultate) Intellectuale, (IO), adică:

IO1: Instrument de Evaluare pentru aprecierea percepțiilor societății asupra nevoilor (foștilor) infractori și a funcției CJS

IO2: Instrument de Evaluare pentru evaluarea percepțiilor infractorilor asupra acceptării societății cu privire la procesul de reintegrare

IO3: Metodologie asupra implicării comunității în CJS

IO4: Curs de formare asupra conștientizării de către comunitatea cu privire la CJS, reabilitarea (foștilor) infractori și procesul de reintegrare

IO5: Manual asupra conștientizării de către comunitatea cu privire la reabilitarea (foștilor) infractori și a proceselor de reintegrare.

Prezentul raport este intenționat a fi citit în conjuncție cu alte output-uri ale proiectului MOBi Mobilizarea Societății pentru Reintegrarea (foștilor) Deținuți (2017-2020) finanțat de programul Erasmus+.

Mai multe informații și output-urile viitoare pot fi găsite la adresa: mobi-initiative.org.

Prezentul document transmite un raport asupra Output-ului Intellectual 2 – Instrument de Evaluare pentru analiza percepțiilor infractorilor asupra acceptării societății cu privire la procesul de reintegrare.

Prezentul Output Intellectual (IO) se concentrează pe crearea unui canal critic prin care (foștii) infractorii să-și comunice îngrijorările și percepțiile asupra acceptării societății referitor la căile de reintegrare.

Similar documentului IO1, prezentul IO se concentrează pe dezvoltarea unui instrument suficient de flexibil pentru a asigura informații cheie asupra modului în care (foștii) infractori percep procesele de reintegrare. Instrumentul de evaluare va include un studiu pentru colectarea percepțiilor din partea (foștilor) infractori, adică asupra acceptării de către societate a procesului de reintegrare. De asemenea, prezentul IO va furniza

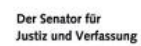
Co-finanțat de
Programul Erasmus+
al Uniunii Europene

Proiectul numărul
2017-1-RO01-KA204-037360

un set de studii de caz în care, prin utilizarea unei abordări tip narațiune, infractorii vor avea ocazia să-și prezinte percepțiile.

8

I. Analiza literaturii de specialitate

Această activitate a proiectului MOBi s-a datorat, în mare parte, penuriei recunoscute de date originale, din partea utilizatorilor serviciului justiției penale, care să compare perspectivele din diferitele State Membre ale UE (EUMS) (Minke et al., 2016). Există două motive pentru aceasta, faptul că administrațiile penitenciarelor nu colectează datele asupra opiniilor persoanelor, în mod standard (sau, acolo unde acestea sunt colectate, datele nu sunt publicate), iar datele originale din partea (foștilor) infractori necesită permisiunea administrațiilor penitenciarelor, acesta acord putând necesita mult timp pentru a fi obținut.

Astfel, partenerii MOBi au decis să lărgescă analiza literaturii, de la articolele colegilor analizate în mod clasic, pentru a include rapoartele de la nivel regional, național și european, din penitenciare și de la serviciile de probațiune, ca și rapoartele efectuate de institute voluntare, care activează în sistemul justiției penale.

Acolo unde a fost posibil, am preferat meta-analize sau pe elemente de literatură, care au determinat, împreună, multiple perspective, în vederea învățării din metodologiilor lor, dar și pentru asigurarea faptului că nu vom replica studiile anterioare.

Acolo unde aceasta nu a fost posibil de realizat, un document înaintat poate oferi o perspectivă unică asupra metodologiei utilizate cu un grup anumit (cum ar fi publicul general scoțian sau penitenciarele olandeze), într-un anumit loc și la un anumite moment.

Această analiză comună a elementelor de literatură, pentru OI1 și OI2, este atașată ca **Anexa 1 a acestui raport**.

1.1 Teme relevante principale

Părtiniri

Orice studiu efectuat asupra percepției publice conduce rapid la observația că există părtiniri ale cercetătorilor, referitoare la alcătuirea întrebărilor, ca și tendința respondenților de a furniza un răspuns dezirabil, din punct de vedere social. În secțiunea referitoare la metodologie, observăm modul în care am alcătuit întrebările și în care le-am adresat, în vederea contracarării acestei probleme. Totuși, din moment ce era imposibil să eradicăm toate preconcepțiile, ne-am structurat analiza, de asemenea, astfel încât această părtinire să fie recunoscută în etapa finală. Astfel, natura tuturor formelor de părtinire a fost discutată în mod regulat, în cadrul proiectului MOBi, și a făcut obiectul evenimentelor noastre comune, de formare a personalului, pe termen scurt.

Concentrarea pe domeniile de îngrijorare referitoare la reabilitarea eficientă

Variabilele complexe și dinamice afectează șansele unui individ de reabilitare de succes, pe durata timpului petrecut în penitenciar și urmând eliberării sale. Proiectul MOBi a dorit să analizeze modul în care temerile și percepțiile deținuților erau reflectate în experiența lor referitoare la aceste domenii critice. Așa cum se reflectă într-o gamă de cercetări și articole (în principal, Graffam et al., 2004), am divizat analiza literaturii efectuată și, în final, întrebările noastre, în cadrul a șase teme principale: condițiile personale ale fostului infractor, rețeaua socială și mediul social, locuință, sistemul justiției penale, reabilitare și sprijin.

10

Înțelegerea aprofundată conduce la o dezbatere mai constructivă

În cadrul literaturii de specialitate, am observat că anumite domenii ale sistemului justiției penale (cum ar fi ‘condamnarea la pedeapsa privativă de libertate’) erau înțelese la scară largă, de către public, în timp ce altele (cum ar fi ‘condamnarea la prestarea serviciilor în folosul comunității’) erau fie neînțelese deloc sau erau înțelese diferit, de respondenți diferiți. Din moment ce conștientizarea și înțelegerea a ceea ce reprezintă responsabilitatea serviciilor penitenciar și de probațiune, în termeni de reabilitare (și ceea ce nu este aceasta) se încadrează în domeniul acestui proiect, prin elementele de literatură analizate am dezvoltat o percepere mai aprofundată a modului în care se poate promova o dezbatere publică mai informată. Am observat că, atunci când are loc această dezbatere mai informată, există dovezi care să sugereze o diminuare dramatică a nivelurilor de solicitare, la nivel public, a abordărilor punitive (Gelb et al 2006.).

II. Metodologie

În cadrul Output-ului Intelectual 2 IO2, obiectivul nostru a fost de a dezvolta un instrument de evaluare accesibil pentru colectarea datelor cantitative și calitative asupra temerilor infractorilor și asupra percepțiilor stigmatului pe durata procesului de reintegrare. Cu ajutorul acestor date, proiectul MOBi deține o bază solidă prin care să convingă publicul că integrarea de succes a (foștilor) infractori depinde la fel de mult de atitudinile lor ca și de practicile din penitenciare și serviciile de probațiune, din fiecare stat membru.

Cercetarea la birou din cadrul proiectului MOBi s-a desfășurat asupra documentelor, inițial din deceniul anterior, apoi s-au extins la o perioadă anterioară de douăzeci de ani, pentru analizarea celor mai relevante elemente de literatură. Percepția infracționalității și pedepsei sunt legate puternic de modificările culturale și ideologice, astfel încât acest cadru temporal a fost considerat cel mai relevant.

2.1 Cum am partajat elementele de literatură analizate

Pe Platforma Activității Echipei Proiectului MOBi, am dezvoltat o listă de analizare a literaturii, acolo unde fiecare partener a înregistrat titlul, limba și data publicației (analiză a colegilor / raport), cuvintele cheie ale subiectelor discutate, nivelul domeniului de aplicare (național / transfrontalier) și bibliografia web sau referințele bibliografice. Atunci când elementele de literatură au fost înaintate într-o limbă diferită, a fost tradus un scurt rezumat în engleză, pentru a fi partajat cu ceilalți.

Vocea utilizatorilor serviciului de justiție penală

Proiectul MOBi nu a avut în vedere doar să promoveze incluziunea socială. Am pornit de la practica noastră pentru a o dezvolta. Documentul IO2 reprezintă o întreagă activitate dedicată asigurării faptului că sesiunea de formare va include perspectiva persoanelor cu experiență în sistemul justiției penale. Totuși, știam că toate penitenciarele la care am avut acces în cadrul proiectului MOBi ar fi adăpostit deținuți bărbați, ceea ce semnifică că vocea utilizatorilor femeii, care reprezintă, în medie, 6% din (foștii) infractori în cadrul EUMS partenere în proiect, nu ar fi reprezentată.

Activitate europeană și valoare adăugată

La momentul efectuării activităților de proiectare și cercetare pentru proiectul MOBi, am analizat experiența proprie a partenerilor care indica că, indiferent de circumstanțele lor socio-geografice, atitudinile negative existente la nivelul membrilor publicului aveau tendința de a se corela în domeniile penitenciarelor, (foștilor) infractori, reabilitării (Rade, 2016). De asemenea, în ciuda existenței unei varietăți de abordări structurale la adresa serviciilor penitenciare, de probațiune și voluntare, din justiția penală, niciun partener din Statele

Membre UE (EUMS) nu a continuat în mod evident să recunoască rolul publicului pentru reducerea factorilor care conduc la recidivă și nici pentru reducerea recidivismului. Această atitudine înrădăcinată, ca și consecințele sale, ne-a condus la analizarea simultană a percepțiilor deținuților și societății, în vederea clarificării domeniilor pentru care abordările bazate pe comunitate pot fi cele mai eficiente.

În unele regiuni ale proiectului MOBi, până la 40% dintre persoanele din penitenciar sunt cetățeni străini, astfel încât efectuarea acestei activități la nivel european reprezenta o reflecție directă a grupului nostru țintă. Am proiectat ambele instrumente de cercetare astfel încât să putem agrega și dezagrega datele prezentate, identificând similaritățile și diferențele din cadrul și dintre penitenciarele din țările partenere. Am avut în vedere ca toate datele să fie disponibile, în mod neîngrădit, ulterior, pentru a putea fi analizate de terțe părți.

Răspunsurile ‘în oglindă’ indică perspective pentru public și utilizatorii serviciilor

Cu un flux de lucru care a analizat vocea utilizatorilor serviciilor și un altul care a analizat perspectiva publicului, obiectivul proiectului MOBi a fost de a identifica similaritățile și diferențele din cadrul și dintre aceste două grupuri, din țări diferite, asupra reflecțiilor specifice referitoare la stigmat, cum ar fi adresarea afirmațiilor ‘Societatea se teme de foștii deținuți’ către utilizatorii serviciilor și ‘Mă tem de foștii deținuți’ către public. Anterior dezvoltării instrumentului, obiectivul nostru a fost de a vedea dacă cele două grupuri transmit răspunsuri similare dar, așa cum vom discuta mai jos, odată ce am primit răspunsurile, obiectivul nostru a devenit de a utiliza aceste răspunsuri în oglindă pentru a afirma destul de sigur că persoanele incluse în studiul proiectului MOBi aveau, uneori, interpretări diferite asupra opiniilor celorlalți, ceea ce ar putea contribui la eficacitatea reintegrării. Aceasta se va dovedi, la rândul său, a fi o abordare foarte utilă și o bază inovatoare pentru cursul nostru de formare.

Studii de caz

Suplimentar la evaluarea mai cantitativă, fiecare țară partener s-a angajat să efectueze un interviu mai detaliat, calitativ, cu deținuții, asigurând studii de caz (**Anexa 5 & Anexa 6**). Obiectivul pentru acesta a fost de a sublinia răspunsurile vrac din instrumentul de studiu, ca și de a asigura citate directe din utilizatorii serviciilor, care să ne asigure constatările pentru a fi utilizate în cadrul sesiunilor de formare, acțiunile de sporirea conștientizării și diseminare.

Diseminare și conștientizare

Obiectivul nostru în cadrul IO2 al proiectului MOBi a fost de a asigura răspunsurile din cadrul evaluării (foștilor) deținuți ai partenerilor MOBi, într-un mod în care acestea să poată fi înțelese rapid și ușor de cineva care nu avea nicio formare anterioară în domeniul justiției penale. Am dorit ca rezultatele noastre să fie atractive vizual și în formate care să fie înțelese ușor, ca și diseminate prin intermediul postărilor pe bloguri și rețelele de socializare.

2.2 Metodologia de colectare a datelor

Prin analiza elementelor de literatură, am observat că metodologia noastră, instrumentele și întrebările pe care le-am utilizat, părțirile cercetătorilor/respondenților și eșantionul și resursele noastre limitate, toate au condus la limitări în cadrul concluziilor pe care le-am putut trage din răspunsurile existente în cadrul IO2.

13

Domeniu de aplicare și eșantion: În penitenciar, am putut să abordăm doar un număr limitat (100) de respondenți, din variate jurisdicții (sau anumite penitenciare, într-adevăr), acolo unde proiectul MOBi a beneficiat de implicarea conducerii penitenciarelor. Eșantionul poate fi considerat doar orientativ deoarece nu este suficient de semnificativ pentru a fi reprezentativ la nivelul administrațiilor penitenciarelor sau EUMS, per total, astfel încât a fost inserată următoarea prefață, convenită de partenerii MOBi, pentru orice utilizare a datelor (indiferent dacă este vorba de articole sau vizualizări):

Am colectat 100 de răspunsuri la chestionare, din fiecare țară partener a proiectului MOBi, completate în Penitenciarele Bremen și Vechta din Germania, Penitenciarul Baia Mare din România, Penitenciarele Linhó, Lisboa, Sintra și Carregueira din Portugalia și Penitenciarul Milano din Italia. Astfel, aceste date nu constituie un eșantion reprezentativ, ci un instantaneu utilizat pentru ancorarea rezultatelor proiectului MOBi.

Teme referitoare la reintegrare: Studiul IO2 a fost creat pentru surprinderea temerilor și preconcepțiilor deținuților în relație cu reintegrarea lor, și în mod specific, răspunsul societății la revenirea lor. Partenerii proiectului MOBi au considerat că era la fel de important să constate reacțiile la anumite preconcepții comune, dar destul de abstracte (de exemplu, 'oamenii din afară cred că toți infractorii sunt la fel'), cum ar fi ideile preconceptuate despre situații specifice pe care le cunoșteam ca având posibilitatea de a afecta negativ reintegrarea acestora (de exemplu, 'angajatorii nu oferă locuri de muncă celor care au fost în penitenciar'). Astfel, am utilizat gruparea a șase domenii cheie care erau vitale pentru reintegrarea de succes și le-am organizat în jurul a 10 întrebări pe scala Likert, prin utilizarea unui singur element de inițiere general, și pe temă scale. De exemplu, întrebarea despre percepția utilizatorilor serviciului despre sistemul justiției penale a fost deschisă cu 'În general, consider că primesc un sprijin adecvat de la...' și a continuat cu listarea fiecărui grup din cadrul traseului justiției penale - 'personalul din penitenciar', 'poliția' sau 'personalul de sprijin religios' de exemplu, în conformitate cu scală Likert separată.

'Bazarea' fiecărei întrebări pe elemente de cercetare anterioare: Partenerii proiectului MOBi au identificat o profunzime importantă a analizei constructive a metodologiilor și abordărilor altor cercetători pe care le-am luat în considerare în mod principal, pentru ancorarea fiecăreia dintre întrebările noastre în elementele de cercetare anterioare, într-un efort de a demonstra că ceea ce am întrebat în cadrul IO2 este relevant pentru

acest sector al cercetării. Lista întrebărilor și “ancora” corespunzătoare în literatura de specialitate analizată de noi pot fi identificate sub forma **Anexei 2 a acestui raport**.

Întrebări limitate: Anumite aspecte ale stigmatului perceput, pe care le cunoșteam, totuși, ca fiind relevante din literatura analizată, nu au putut fi explorate de noi. De exemplu, cercetarea din cadrul proiectului MOBi și experiența colectivă ne-a condus la constatarea faptului că etnia are o importanță mare asupra modului în care o persoană este tratată în cadrul sistemului justiției penale, ca deținut. Totuși, nu este posibil, din punct de vedere legal, să solicităm date despre aceasta, în sistemul penitenciar francez, și din moment ce am dorit ca rezultatele noastre să fie comparabile, am renunțat la a mai adresa această întrebare. Similar, situația religioasă a deținuților din Germania nu a putut fi abordată. Religia și etnia au fost explorate, totuși, într-un mod mai indirect de către respondenți, în studiile de caz.

Părtinire și anonimitate: Din cercetarea noastră, suntem conștienți că, chiar dacă este imposibil să evităm părtinirile la momentul dezvoltării, prezentării și analizării studiilor, este posibil ca acestea să fie atenuate în ceea ce privește efectele lor. Din fericire, partenerii proiectului MOBi au provenit dintr-o gamă largă de instituții de voluntariat, publice și pentru drepturile omului, astfel încât am putut beneficia de o multitudine de perspective practice, așa cum recomandă cercetările. Am creat studiul astfel încât acesta să poată fi complet anonim și, chiar dacă prima secțiune a acestuia a colectat date individuale, nu ar fi posibil ca acestea să fie utilizate ca elemente de identificare în cadrul acestui grup. Fiecare respondent a primit clarificări verbale referitoare la faptul că niciuna dintre date nu ar putea sau nu va fi utilizată pentru identificarea sa ca individ. Cu toate acestea, atunci când respondenții din anumite penitenciare erau familiarizați cu persoana care le-a transmis chestionarul, am observat dovezi ale faptului că aceștia și-au adaptat răspunsurile pentru a fi favorabile acestuia.

Tipul de întrebări: Scala Likert a fost selectată deoarece aceasta reprezintă un instrument de studiu comun pentru colectarea atitudinilor sub forma răspunsurilor și pentru că ne-a satisfăcut nevoia de a avea întrebări care să fie ușor de înțeles și rapid de completat. Trebuie menționat aici un fapt referitor la utilizarea lipsei de răspuns din partea deținuților: din moment ce aceasta nu a necesitat divizarea în ‘nu știu’ sau ‘mai degrabă nu răspund’, nu putem face o diferență între aceste atitudini. Acest aspect devine relevant atunci când analizăm motivele pentru care, de exemplu, o proporție foarte mare de deținuți italieni și români nu au răspuns întrebărilor despre percepția lor asupra poliției.

Traducerea termenilor în variate sisteme ale justiției penale: Instrumentul de evaluare IO2 a fost dezvoltat în limba engleză, cu informații transmise de partenerii din toate statele membre UE și verificat de un vorbitor nativ de limba engleză, iar apoi traduse în limba fiecărei țări partenere, de vorbitori nativi (franceză, germană, portugheză, română și italiană). Astfel, nu considerăm traducerea a fi o problemă în sine, ci mai degrabă faptul

că un anumit termen poate să nu existe sau poate fi înțeles diferit într-un sistem diferit și/sau într-un context cultural diferit. Unul dintre cele mai discutate exemple referitoare la acest subiect, în cadrul MOBi, a fost utilizarea grupurilor de lucru în ‘voluntari’ și ‘personalul de sprijin religios’ care, în unele țări, reprezintă categorii diferite, iar în altele, sunt înțelese ca fiind una și aceeași categorie. Acolo unde am putut, am modificat sau am schimbat formularea întrebării originale pentru a gestiona acest aspect, dar în exemplul citit, nu am putut identifica nicio alternativă satisfăcătoare.

15

Tipuri și numărul de întrebări: Am utilizat o varietate de întrebări directe, indirecte și deschise, așa cum era recomandat pentru a asigura o analiză mai nuanțată a temerilor și prejudecăților autentice ale deținuților. Chiar dacă am lucrat asiduu pentru a nu depăși cele șase domenii referitoare la detenție ale reintegrării de succes, numeroase sub-întrebări s-au încadrat în toate capitolele, astfel încât versiunea noastră finală a chestionarului a avut 75 de puncte individuale pe scala Likert și 3 întrebări deschise.

Acord, conștientizarea utilizării datelor și activitate de urmărire pentru respondenți: Respondenții din penitenciare au fost informați verbal și în format scris cu privire la scopurile proiectului MOBi și ale acestui studiu. I-am informat cu privire la modul în care vom utiliza și arhiva datele, la drepturile lor de a refuza să răspundă și la anonimitatea lor garantată. Din nou, IO2 ne aduce perspectiva utilizatorilor serviciului, cu toate încercările de incluziune, astfel încât partenerii pot alcătui broșuri și prezentări pentru deținuți, cu privire la propriile lor răspunsuri, ca și pentru compararea răspunsurilor între diferite penitenciare europene.

Analizarea datelor: Datele au fost importate în software-ul statistic SPSS (Pachet Statistic pentru Științele Sociale), acolo unde mediile, valorile atipice și elementele comparative sunt mai ușor de surprins și de analizat. Într-adevăr, cu cantitatea de date pe care le-am colectat, partenerii au abordat doar vârful modurilor posibile de a prezenta constatările variatelor tipuri de public, astfel încât aceasta va deveni, acum, o activitate continuă, dincolo de existența proiectului MOBi. Acolo unde este relevant și posibil, am implicat studenții doritori de a utiliza date reale în cadrul cercetării lor universitare, astfel încât să ne sporim capacitatea de analiză.

Tabelul 1: Implementarea Gantt a IO1 și IO2

Luna	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
IO1	X	X	X	X	X	X	X	X																							
IO2	X	X	X	X	X	X	X	X																							

I03						X	X	X	X	X	X	X	X																											
I04															X	X	X	X	X	X	X	X	X																	
I05																																				X	X	X	X	X

2.3 Studiul

Studiul a fost aplicat în toate țările implicate în proiect: Franța, Germania, Italia, Portugalia și România (a se vedea Anexa 3). Obiectivul a fost colectarea opiniilor și percepțiilor infractorilor referitor la acceptarea de către societate a procesului de reintegrare a acestora.

Participanți: Analizele extinse, multi-perspectivă sau meta-analize ale opiniei publice pe care am luat-o în considerare au beneficiat de o abordare mai adecvată, din punctul de vedere al resurselor, decât ar fi putut asigura proiectul MOBi. În mod similar, multe dintre studiile asupra penitenciarelor pe care le-am analizat au avut un minim de 500 răspunsuri și acestea au provenit, adeseori, din interiorul penitenciarelor de o categorie similară și dintr-o regiune geografică similară (de exemplu, penitenciare de minimă securitate din Scoția).

Extinderea, mediile și complexitatea instrumentului de realizare a studiului: Analizând alte metodologii, am constatat că chestionarele implementate în penitenciare sub supraveghere redusă sau fără supraveghere (având în vedere părțirile, ca și resursele) au trebuit să fie formulate foarte succint, prin utilizarea unui nivel redus de vocabular. De asemenea, au trebuit să implice o perioadă maximă de 20 de minute pentru completare și să fie furnizate pe hârtie din cauza accesului limitat la tehnologie, în penitenciare, sau a restricțiilor referitoare la introducerea instrumentelor digitale în penitenciare.

Tipul și analiza întrebărilor: La nivelul opiniei publice și a percepției deținuților, studiile pe care le-am analizat au inclus un număr limitat de întrebări cu opțiuni multiple, considerate deschise și închise. Am observat că întrebările de pe scala Likert au fost utilizat frecvent pentru cuantificarea opiniei sau atitudinii respondentului la adresa unui subiect dat. Scalele Likert pe care le-am analizat erau, de obicei, scale ale acordului cu cinci, șapte sau nouă puncte, utilizate pentru cuantificarea acordului respondenților cu o varietate de afirmații, cu o valoare nulă (sau "fără răspuns"). În funcție de numărul de întrebări și rezultate necesare, o gamă de analizare a fost aplicată datelor rezultante din cadrul răspunsurilor comparative de bază pentru T-Testing și evaluările Mann-Whitney. Cercetătorii au observat existența limitărilor similare ale acestei metode, așa cum vom discuta în următoarea secțiune.

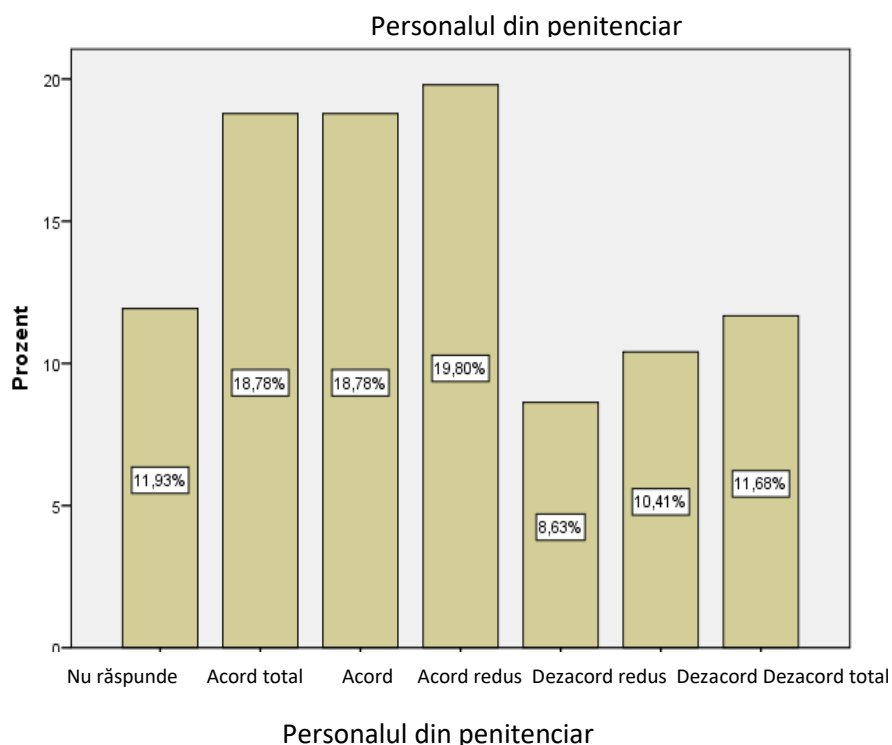
III. Constatările IO2

3.1 Rezultatele instrumentului de evaluare cantitativă

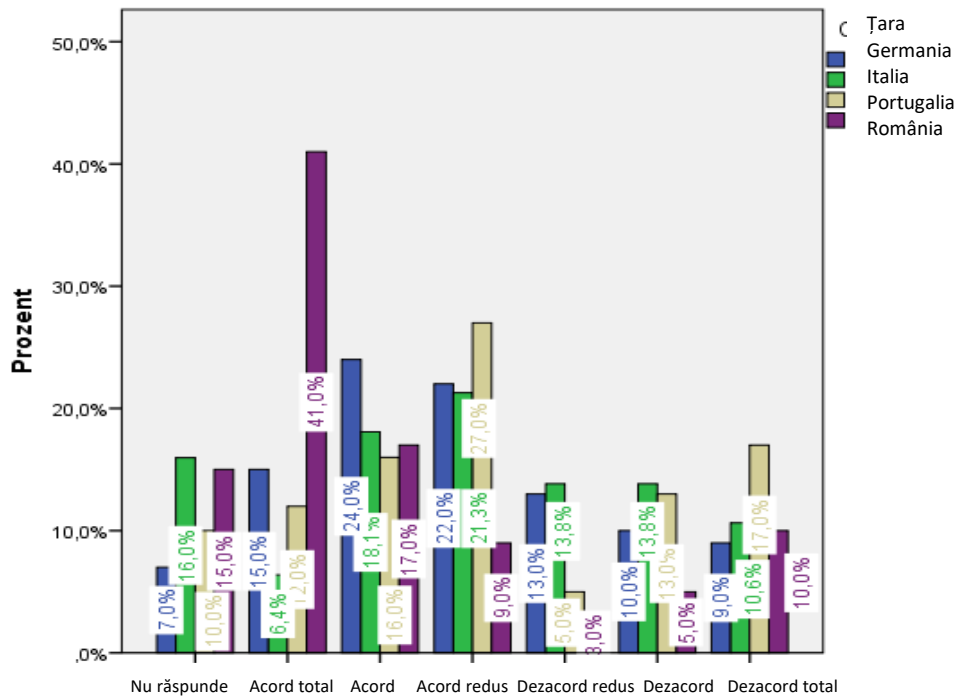
În cadrul proiectului MOBi, s-au colectat 100 răspunsuri la chestionare de la patru parteneri, completate în Penitenciarele Bremen și Vechta din Germania, Penitenciarul Baia Mare din România, Penitenciarele Linhó, Lisboa, Sintra și Carregueira din Portugalia și Penitenciarul Milano din Italia. Astfel, datele nu constituie un eșantion reprezentativ, ci un instantaneu utilizat pentru ancorarea rezultatelor proiectului MOBi. Rezumatul constatărilor preliminare reprezintă datele, așa cum au fost acestea colectate.

Aceste constatări sunt detaliate complet în Anexa 4 a acestui raport. Fiecare dintre cele 150 întrebări sunt vizualizate separat în SPSS ca date, în funcție de țara respondentului, și răspunsuri agregate:

Întrebarea 2: Atunci când am primit condamnarea și cât timp m-am aflat în penitenciar, am fost sigur că beneficiaz de sprijin din partea...

Figura 1: Răspunsuri agregate în SPSS la instrumentul de evaluare IO2 al MOBi, întrebarea (2), de la deținuții din Germania, Italia, Portugalia și România

Personalul din penitenciar

Figura 2: Aceleași răspunsuri, la aceleași întrebări, în SPSS, dar dezagregate pe țări

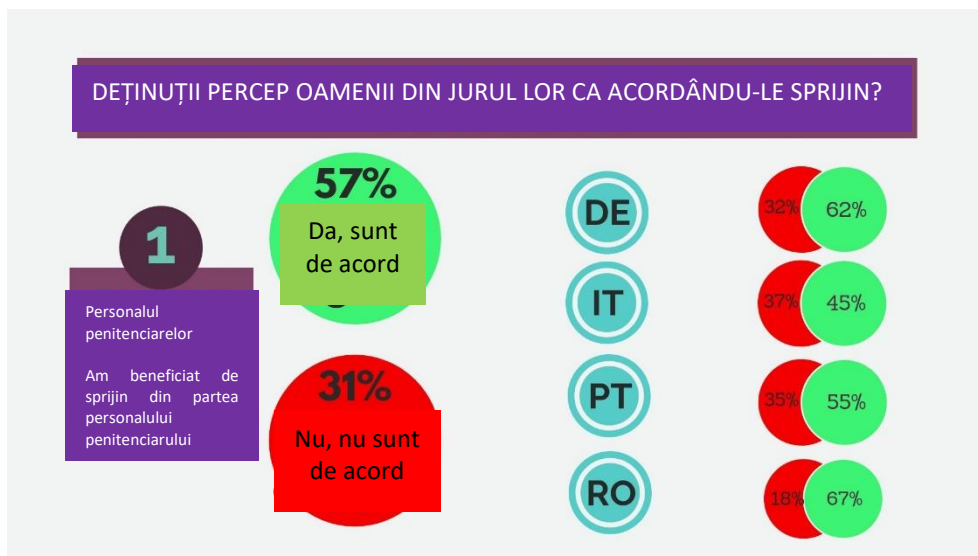
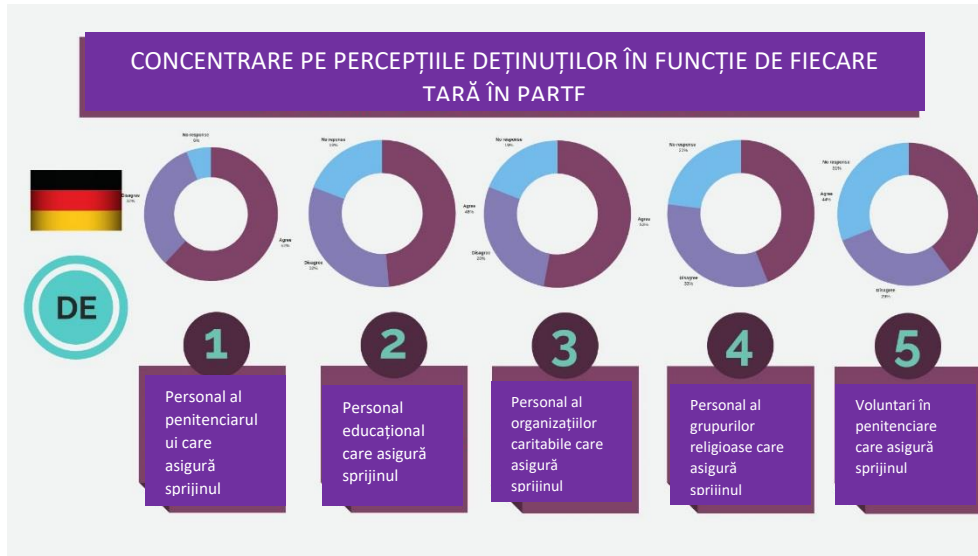

Figura 3: Utilizând același set de răspunsuri ca exemplu, vă prezentăm o vizualizare exemplificativă, agregată pe țară

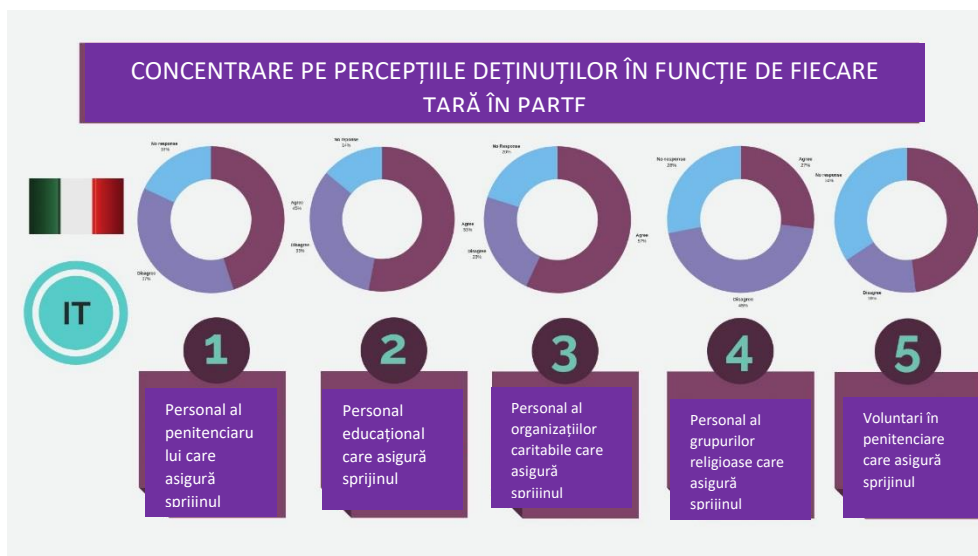

Întrebarea 2: Atunci când am primit condamnarea și cât timp m-am aflat în penitenciar, am fost sigur că beneficiaz de sprijin din partea...

19

Figura 4: Patru răspunsuri la aceeași întrebare, dezagregate în funcție de țară (Germania)

Figura 5: Patru răspunsuri la aceeași întrebare, dezagregate în funcție de țară (Italia)

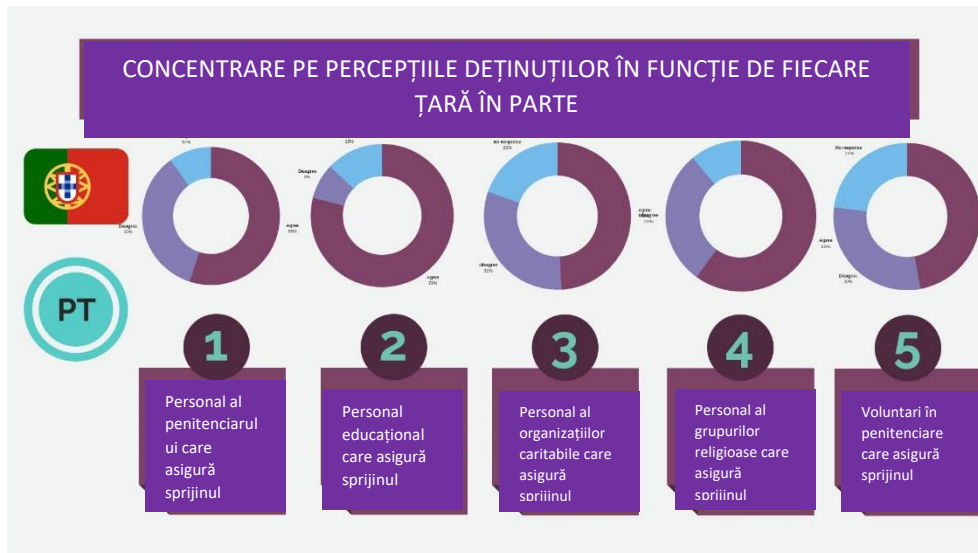

Figura 6: Patru răspunsuri la aceeași întrebare, dezagregate în funcție de țară (Portugalia)

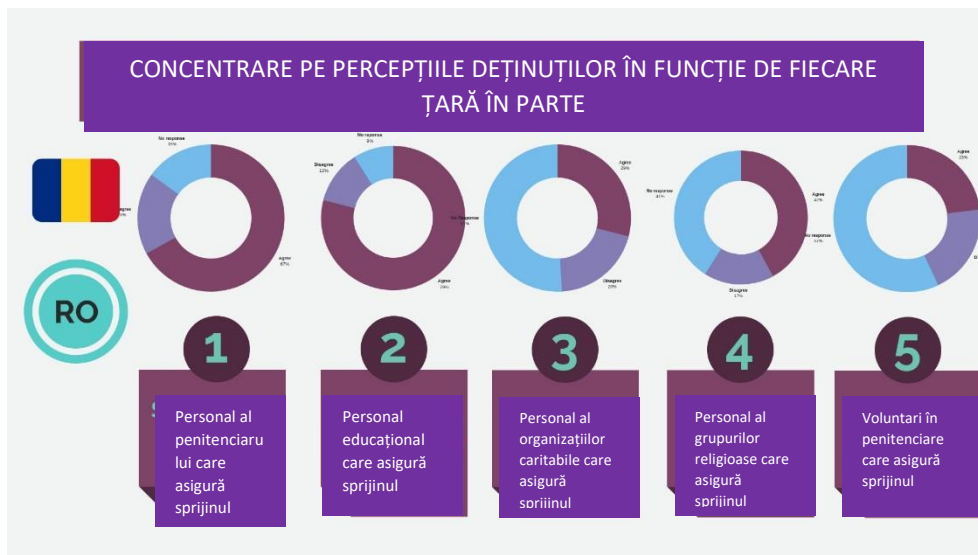

Figura 7: Patru răspunsuri la aceeași întrebare, dezagregate în funcție de țară (România)

Penitenciarul nu trebuie doar să pedepsească infractorii, dar ar trebui, de asemenea, să fie un loc unde aceștia să poată învăța cum să se reintegreze în societate. Astfel, una dintre întrebări s-a referit la evaluarea modului în care infractorii percep sprijinul acordat lor pe durata sentinței privative de libertate. Datele dezagregate din cifrele de mai sus ne permit să diferențiem țările:

1. **Personalul penitenciarelor:** Majoritatea deținuților au considerat că au primit un sprijin adecvat din partea personalului penitenciarelor. Răspunsurile agregate demonstrează că, la nivelul țărilor, 57% din infractorii au perceput personalul din penitenciare ca asigurându-le sprijin. Dezagregarea răspunsurilor în funcție de fiecare țară demonstrează că, mai ales în România, infractorii au fost de acord că

personalul din penitenciare le-a asigurat sprijinul. Din cei 67% care au convenit asupra acestui fapt, 41% au indicat “acord total”. În Germania, peste 60% au fost de acord, de asemenea. În afara României, majoritatea răspunsurilor au variat între “acord” și “acord redus” și aproape o treime din infractorii germani nu au fost de acord. Din cei 55% infractori portughezi care au fost de acord, majoritatea lor (27%) au indicat doar “acord redus”. O treime din infractorii portughezi nu au perceput personalul din penitenciar ca asigurându-le sprijin. În Italia, mai puțin de jumătate din respondenți au perceput personalul din penitenciar ca asigurându-le sprijin pe durata executării sentinței lor, și aproape 40% nu au fost de acord.

- 2. Personalul educațional:** De asemenea, sprijinul personalului educațional este perceput în mod diferit în diferite țări. În România, ca și în Portugalia, aproape 80% dintre respondenți au perceput personalul organizațiilor educaționale ca asigurându-le sprijin. În Italia și Germania, doar aproximativ jumătate dintre respondenți au fost de acord cu privire la perceperea personalului educațional ca asigurându-le sprijin. Aproape o treime dintre respondenții din Italia și Germania nu au fost de acord. Feedback-ul din partea persoanelor intervievate sugerează că accesul limitat la educație, în unele penitenciare, poate influența răspunsurile. Infractorii dintr-un penitenciar cu acces adecvat la programele educaționale ar fi, astfel, mai înclinați spre a percepe personalul educațional ca asigurând sprijin decât cei care au doar un acces limitat sau fără acces la educația în penitenciare.
- 3. Personalul organizațiilor caritabile:** Dacă dezagregăm percepția asupra sprijinului din partea personalului organizațiilor caritabile, răspunsurile infractorilor români diferă mult de cele ale infractorilor din alte țări. Peste jumătate din respondenți nu au răspuns la întrebare. Am aflat că există foarte puține organizații caritabile în penitenciarele din România și, dacă acestea există, este vorba, majoritar, de grupuri religioase.
- 4. Grupuri religioase:** Cu privire la sprijinul asigurat de grupurile religioase, rezultatele diferă mult între țări: în Portugalia, 60% dintre respondenți au spus că se simt sprijiniți de grupurile religioase. Dintre țările participante, Germania are cea mai mare rată de persoane fără denotațiune. Totuși, 44% dintre infractorii germani se consideră bine sprijiniți de grupurile religioase. În România, 42% au fost de acord, dar, de asemenea, 41% nu au răspuns. În Italia, cu 45%, majoritatea respondenților nu s-au simțit sprijiniți de grupurile religioase.
- 5. Voluntari:** Răspunsurile la întrebare referitoare la sprijinul din partea voluntarilor reflectă lipsa de voluntari din penitenciare. Pentru toate cele patru țări, dar mai ales pentru România, cantitatea mare de răspunsuri “Nu răspund” indică, cel mai probabil, o lipsă a experienței cu voluntarii. De asemenea, nu este clar pentru un infractor dacă o persoană îl ajută în mod voluntar sau dacă aparține unei organizații caritabile plătite. Totuși, în Italia și Portugalia aproape jumătate dintre respondenți au fost de acord că se simțeau sprijiniți de voluntari, pe durata executării sentinței lor, iar în Germania, 40%

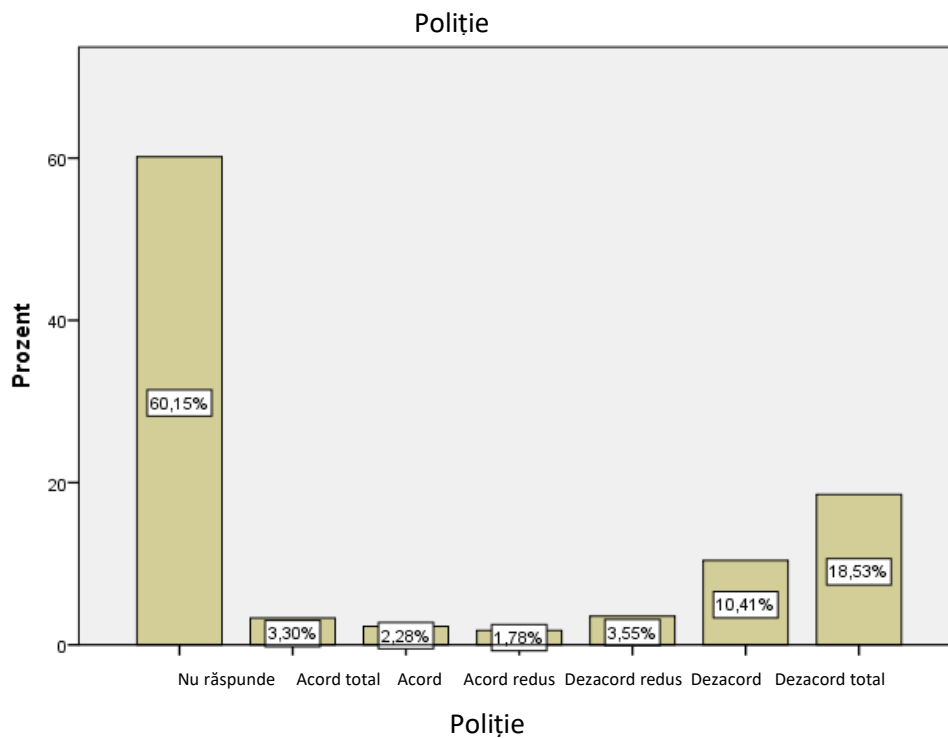

au perceput voluntarii ca asigurând sprijin. Unul dintre principalele obiective ale proiectului MOBi este de a încuraja mai mulți voluntari să ajute deținuții. Voluntarii pot fi foarte importanți ca sursă informală de sprijin, dar și ca legătură cu societatea civilă.

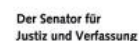
22

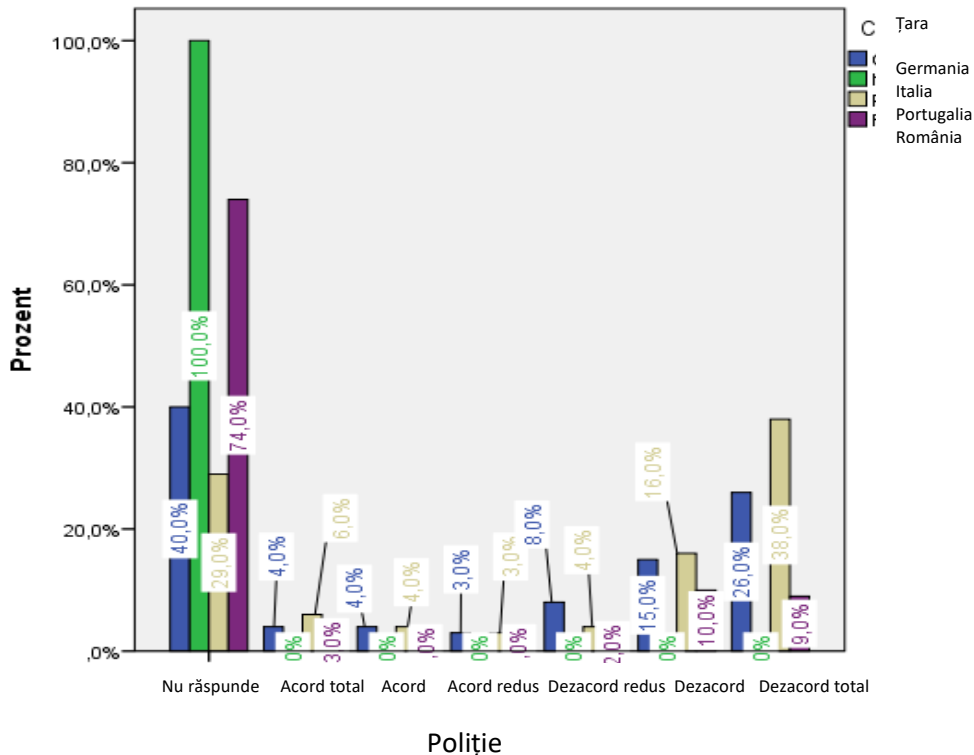
De asemenea, este util să vizualizăm una dintre limitările pe care le-am constatat în cadrul metodologiei pe care am utilizat-o, din moment ce vedem consecințele nediferențierii, în Scala Likert folosită, a răspunsurilor 'nu știu' sau 'aș prefera să nu răspund'. În Figura 8 de mai jos, (răspunsuri agregate) și Figura 9 (răspunsuri dezagregate) pe țări, vedem o ezitare de a comenta asupra sprijinului oferit de forțele de poliție la momentul condamnării și pe durata executării pedepsei în penitenciar, dar nu se poate concluziona asupra motivelor potențiale, cum ar fi lipsa de contact cu poliție sau ezitarea referitoare la prezentarea unei aprecieri, din frica de răzbunare.

La momentul condamnării și pe durata executării pedepsei în penitenciar, am simțit că am fost sprijinit adecvat de...

Figura 8: Ilustrarea impactului referitor la faptul că respondenților nu li s-a dat ocazia de a diferenția între 'nu știu' și 'prefer să nu răspund'

Figura 9: Ilustrarea impactului referitor la faptul că respondenților nu li s-a dat ocazia de a diferenția între ‘nu știu’ și ‘prefer să nu răspund’

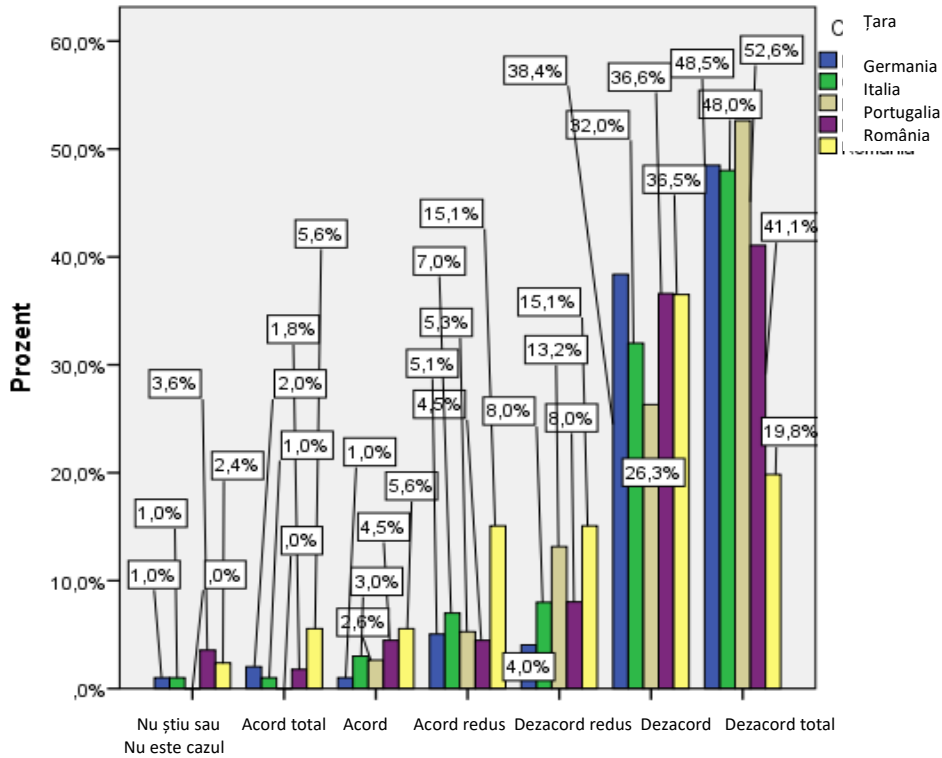
3.2 Răspunsuri de la deținuții francezi prin intermediul organizației Genepi

Din nefericire, din cauza modificărilor extinse în cadrul relației dintre Genepi cu administrația franceză a penitenciarelor, organizația nu a putut avea accesul solicitat la 100 deținuți care să completeze chestionarul IO2.

3.3 Răspunsurile ‘în oglindă’ de la IO1 și IO2

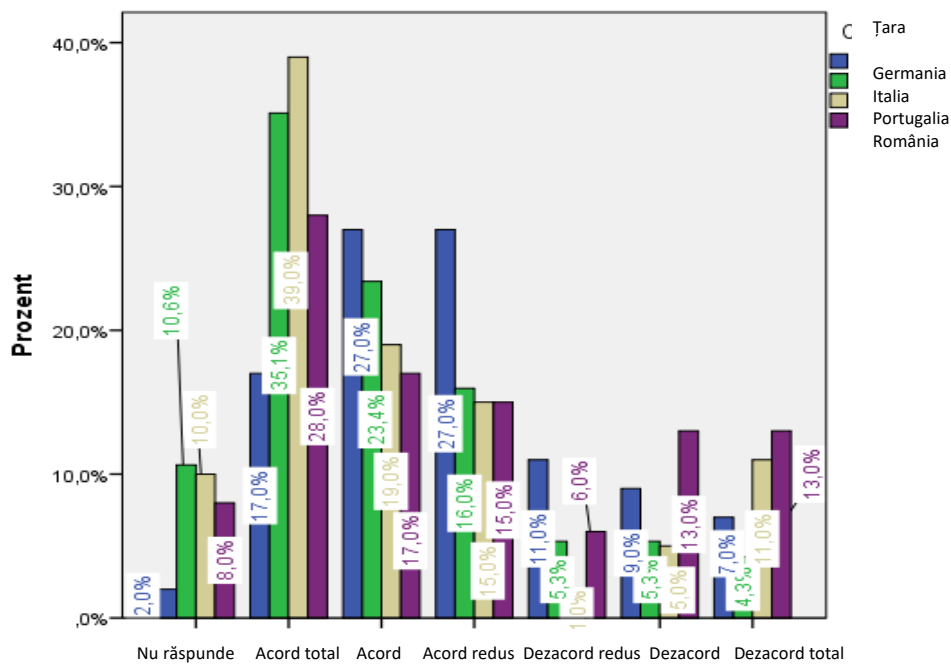
Așa cum am indicat, partenerii MOBi doresc să compare răspunsurile de la public și din cadrul penitenciarelor la aceleași întrebări. Aceste răspunsuri în oglindă indică destul de concret că persoanele pe care le-a avut în vedere MOBi, în cadrul studiului, au avut, uneori, interpretări opuse ale opiniilor celorlalți, ceea ce ar putea contribui la eficacitatea reintegrării. Aici prezentăm un exemplu de nouă întrebări comparabile / în oglindă:

Răspunsurile comparabile sau în oglindă la aceeași întrebare, de la membri publicului general din Franța, România, Portugalia, Germania și Italia (Figura 10) și de la deținuții din penitenciarele identificate, din România, Portugalia, Germania și Italia (Figura 11).

Toți infractorii sunt la fel

Figura 10: Răspunsuri comparabile sau în oglindă la aceeași întrebare, de la membrii publicului general din Franța, România, Portugalia, Germania și Italia

Persoanele din afară cred că toți infractorii sunt la fel

Figura 11: Răspunsuri comparabile sau în oglindă la aceeași întrebare, de la deținuții din penitenciarele identificate din România, Portugalia, Germania și Italia

În timp ce infractorii din țările indicate au fost de acord, în majoritatea lor, cu faptul că oamenii din afară consideră toți infractorii a fi la fel, răspunsurile colectate la nivelul societății au prezentat o imagine diferită. Persoanele au tendința, mai degrabă, de a nu fi de acord cu fraza: “Toți infractorii sunt la fel”. Răspunsurile în oglindă ne ajută, pe de parte, să înțelegem grijile și stigmatul anticipat al infractorilor. Pe de altă parte, le putem compara cu răspunsurile societății și a vedea că nu se potrivesc, întotdeauna, atitudinii societății la adresa (foștilor) infractori.

25

IV. Răspunsurile din studiul de caz

IO2 a efectuat, de asemenea, un scurt studiu de caz, cu întrebări de tipul interviurilor care s-au bazat, de asemenea, pe cercetarea noastră, dar care au solicitat răspunsuri ce nu puteau fi adaptate într-un format al Scalei Likert. Aceste întrebări au fost dezvoltate pe durata reuniunilor parteneriatului și prin intermediul platformei de lucru în echipă, din nou ancorate în cele șase trasee identificate referitoare la privirea de libertate, care influențează reintegrarea.

Cu doar două răspunsuri per țară (de fapt, Franța s-a angajat să livreze 8 răspunsuri), recunoaștem că nu ar exista nicio relevanță statistică pentru răspunsurile din studiul de caz. Totuși, afirmațiile infractorilor din acest studiu de caz reprezintă citate autentice și eficiente pentru sprijinirea constatărilor din cadrul evaluării cantitative. Ambele contextualizează temerile și percepțiile unui individ și au un impact emoțional mai mare asupra cititorului.

Proiectul MOBi s-a angajat să publice aceste citate în două publicații separate, dezagregate pe țară și traseul tematic al mediului privativ de libertate. **Prima varianta este disponibilă în Anexa 6 la acest raport.**

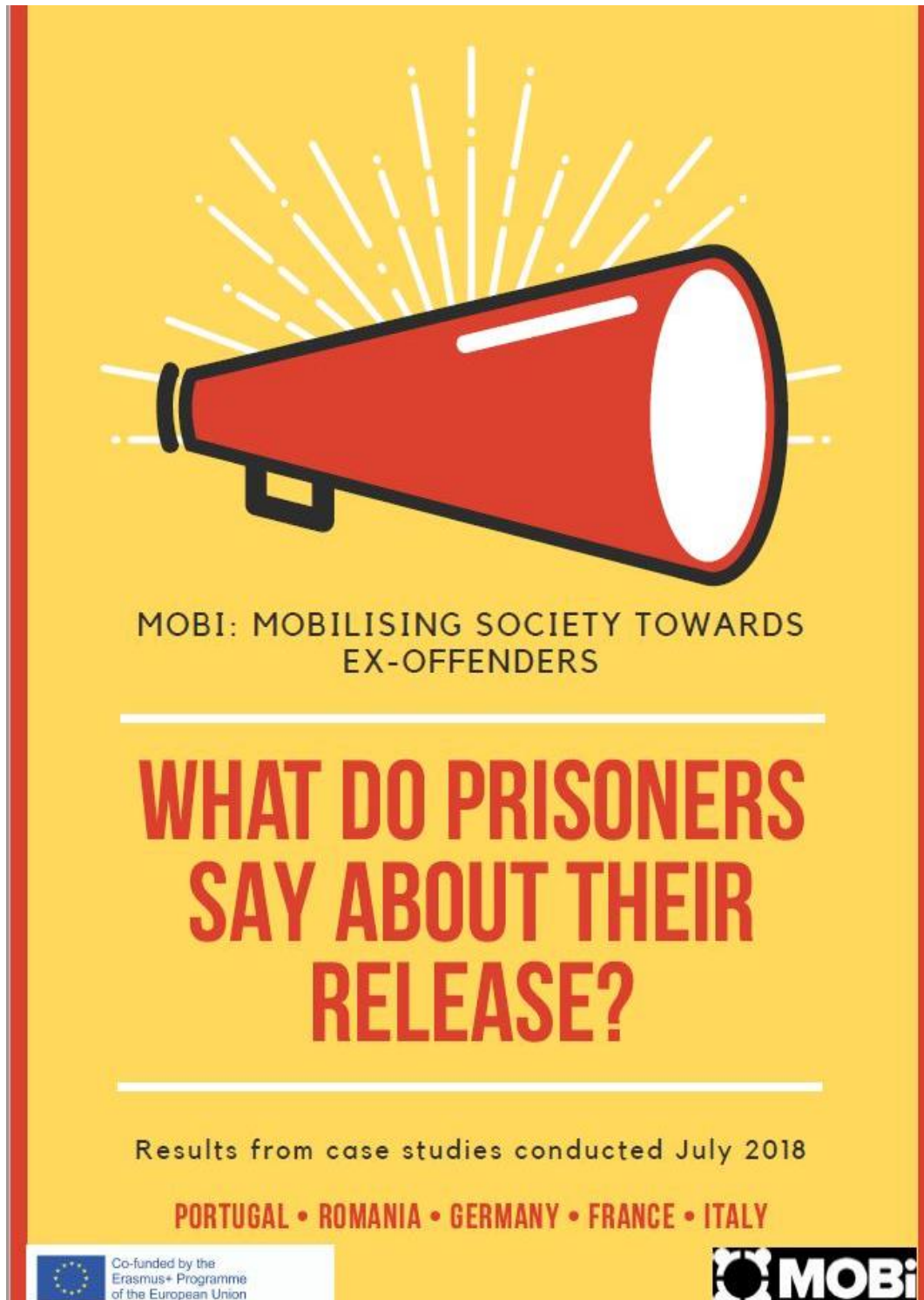
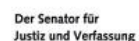

Figura 12: Copertă mostră a uneia dintre broșurile MOBi care indică citatele din studiile de caz IO2 dezagregate pe țări

V. Discuție

Modul în care deținuții percep sprijinul din cadrul penitenciarului și de la momentul eliberării

În 2018, proiectul Erasmus+ Mobilizarea Societății pentru Reintegrarea (foștilor) Deținuți (MOBi) a efectuat un studiu la nivelul deținuților și membrilor publicului, din statele membre ale Uniunii Europene, pentru a obține informații asupra modului în care stigmatul de a fi (fost) infractor este perceput și resimțit. Dorim să cunoaștem modul în care percepțiile ambelor tabere influențează domeniile principale de reintegrare, astfel încât să putem produce sesiuni de formare eficiente, pentru organizațiile societății civile care activează în vederea reducerii recidivismului și sprijinirii victimelor infracțiunilor.

Într-un studiu efectuat de practicanții din penitenciare și serviciile de probațiune, MOBi a întrebat deținuții bărbați adulți asupra modului în care percepeau stigmatul atașat de diverse persoane și în situații specifice, cu referire la punctele vitale care influențează recidivismul. Proiectul MOBi a colectat 100 răspunsuri la chestionar din partea fiecărui partener MOBi, completate în Penitenciarele Bremen și Vechta din Germania, Penitenciarul Baia Mare din România, Penitenciarele Linhó, Lisboa, Sintra și Carregueira din Portugalia și Penitenciarul Milano din Italia. Astfel, datele nu constituie un eșantion reprezentativ, ci doar un instantaneu pentru ancorarea rezultatelor proiectului MOBi referitoare la formare și ar putea fi, de asemenea, interesante pentru angajații serviciilor de probațiune din aceste țări.

Modul în care ofițerii serviciilor de probațiune din Europa ajută la eliminarea barierelor în calea incluziunii sociale și profesionale

Proiectul MOBi a întrebat deținuții dacă au menținut contactul cu diferite grupuri de persoane din afară care sunt cunoscute ca fiind utile pentru reintegrarea lor eficientă. Un procent agregat de 25% din respondenți, din penitenciarele din cele patru state membre, au fost de acord că au putut menține contactul cu serviciile de probațiune, pe durata executării sentinței, modificat semnificativ de respondenții români (74%) și cei italieni (53%) care nu au răspuns la această întrebare. Astfel, partenerii au sugerat că aceasta este cauzată de faptul că serviciile lor de probațiune sunt comparativ mai tinere și/sau au mai puține resurse. Contactul cu ofițerii serviciilor de probațiune este raportat a fi comparativ mai redus decât cu alte grupuri, cum ar fi familia (92% acord), prietenii (64%), grupurile religioase locale (29%), dar mai mare decât contactul cu forțele polițienești (7%). Aceasta conduce la întrebări interesante referitoare la contactul cu poliția, mai ales deoarece această întrebare a avut un procent agregat de 60% de respondenți care au ales să nu răspundă, ceea ce a constituit 100% din respondenții italieni și 74% din cei români. Totuși, proiectul MOBi a constatat, de asemenea, practici existente în România, acolo unde ofițerii de poliție vin regulat la Penitenciarul Baia Mare cu un profil pozitiv sau se integrează în serviciilor de probațiune. Această practică a avut un efect pozitiv asupra reabilitării și a ajutat ofițerii de poliție să înțeleagă experiența din penitenciar. În consecință, recomandările noastre privitoare la sesiunile de formare pentru organizațiile societății civile vor include modele practice, testate și probate pentru implicarea ofițerilor de poliție la variate etape de pe traseul unui individ.

Proiectul MOBi a dorit să identifice situații specifice în foștii deținuți anticipează să resimtă stigmatul odată ce sunt eliberați din penitenciar, astfel încât să putem forma voluntarii care sprijină probațiunea și penitenciarele pentru recunoașterea și răspunderea la punctele critice. Respondenții au spus că se așteptau să fie disprețuiți cel mai mult de poliție (un total de 56% agregat), atunci când merg la interviuri pentru angajare (53%), și atunci când doresc să închirieze un apartament (44%). Totuși, de cealaltă parte a scalei, acest tip de disprețuire nu era așteptată din partea ofițerilor de probațiune (un total de 23% acord) și nici din partea celor de la biserică de care aparțin (15%). Din nou, o parte a cercetării noastre este de a identifica practicile care să contracareze aceste constatări și am auzit că unele grupuri de sprijin religios însoțesc foștii deținuți la interviurile de angajare, sau atunci când aceștia trebuie să meargă la secția de poliție, ca o influență pozitivă.

Se pot spune mult mai multe despre cercetarea efectuată de proiectul MOBi, idei potențial relevante pentru o gamă vastă de sectoare. Totuși, un domeniu final pare important în cadrul acestui scurt rezumat orientat asupra practicanților din sectorul probațiunii: Am rugat deținuții să-și prioritizeze îngrijorările cu privire la eliberarea din penitenciar. 48% din numărul total de respondenți a fost de acord că recunoașterea lor ca foști infractori reprezenta unul dintre elementele centrale de îngrijorare la momentul eliberării, 43% fiind de acord că identificarea unui loc de muncă constituia o îngrijorare importantă, iar 34% fiind preocupați, în general, de faptul că nu vor putea face față documentelor care vor trebui completate. Spre deosebire, problemele cu drogurile și alcoolul, ca și găsierea unei locuințe, ceea ce cunoaștem ca fiind aspecte vitale care determină recidivismul, au fost fiecare indicate ca reprezentând motive de îngrijorare de mai puțin de 20% dintre respondenți. Alături de aceste preocupări recunoscute, credem că este interesant de remarcat, de asemenea, cui se vor adresa respondenții din țările partenere ale proiectului MOBi pentru sprijin, odată ce vor părăsi penitenciarele. Majoritatea deținuților din toate țările au fost de acord că familiile și prietenii vor reprezenta elementele principale de sprijin. Totuși, este clar că, în Portugalia (60%) și Germania (53%), respondenții sunt mult mai înclinați să fie de acord că ofițerii lor de probațiune le vor acorda sprijinul necesar. Mai puțini respondenți din România (26%) și Italia (18%) au fost de acord că membrii personalului de probațiune le vor acorda sprijinul, din nou cu un număr mare de respondenți provenind din aceste țări care nu au răspuns acestei întrebări.

Modul în care personalul din penitenciarele europene ajută la depășirea obstacolelor în calea incluziunii sociale și profesionale

Penitenciarul nu trebuie doar să pedepsească infractorii, ci și să fie un loc unde aceștia pot învăța cum să se reintegreze în societate. Am dorit să identificăm modul în care infractorii percepe sprijinul pe durata executării sentinței lor privative de libertate. Datele dezagregate ne permit să diferențiem între țări.

"Orice activitate efectuată în penitenciar este importantă. Chiar dacă este de scurtă durată, există schimbul de zâmbete, conversații despre subiecte neimportante între deținuți și personalul din penitenciar... Așa rămâi om, nu doar un număr." (Citat din cadrul studiului de caz)

29

În cadrul studiului nostru, majoritatea respondenților au considerat că beneficiau de **sprijin adecvat din partea personalului din penitenciare**. Răspunsurile agregate demonstrează că, la nivelul țărilor, 57% dintre infractorii percepeau personalul din penitenciare ca asigurându-le sprijin. Dezagregând răspunsurile pe țară, reiese că, mai ales în România, infractorii au fost de acord că personalul din penitenciare le asigura sprijinul (67%). Pe durata desfășurării proiectului MOBi, am aflat că, în România, crearea unei relații adecvate între deținuți și personalul din penitenciare era văzută ca o bază importantă pentru pregătirea deținuților în vederea revenirii lor în societate și ar fi putut reprezenta o explicație pentru rezultatele pozitive. În Germania, peste 60% au fost de acord, ca și 55% din infractorii portughezi. În Italia, 46% dintre respondenți percepeau personalul din penitenciare ca acordându-le sprijin, pe durata executării sentinței lor, dar aproximativ 40% nu au fost de acord.

"Cred că sesiunile de formare educaționale și profesionale ajută foarte mult deținuții" (Citat din cadrul studiului de caz)

Sesiunile de formare și educare asigură deținuților o ocazie de a-și îmbunătăți abilitățile și de a fi pregătiți pentru eliberare. Astfel, am întrebat cu privire la modul în care este perceput **sprijinul din partea personalului educațional, în penitenciare**. În România, ca și în Portugalia, aproape 80% dintre respondenți au perceput personalul educațional ca asigurând sprijinul necesar. În Italia (53%) și Germania (48%), aproximativ jumătate dintre respondenți au fost de acord că percepeau personalul educațional ca asigurându-le sprijinul. Aproape o treime dintre respondenții din Italia (33%) și Germania (32%) nu au fost de acord. Feedback-ul din partea intervievaților sugerează că accesul limitat la educație din unele penitenciare poate influența răspunsurile. Infractorii dintr-un penitenciar cu acces adecvat la educație ar fi, astfel, mai înclinați spre perceperea personalului educațional ca asigurând sprijin decât cei care au doar un acces limitat sau niciun fel de acces la educația în penitenciare. Cu toate acestea, rezultatele din Portugalia și România sugerează că personalul educațional poate reprezenta o sursă valoroasă de sprijin pentru deținuți.

Modul în care comunitatea Europei și organizațiile din cel de-al treilea sector ajută la eliminarea barierelor în calea incluziunii sociale și profesionale

Comunitățile mai sigure reprezintă beneficiarii principali ai activității penitenciarelor și serviciilor de probațiune și, în multe țări, acest traseu prin justiția penală este sprijinit de comunitate și organizațiile celui

de-al treilea sector. Astfel, am întrebat și cu privire la sursele informale care oferă sprijin în penitenciare, cum ar fi personalul din cadrul organizațiilor caritabile. În Italia (57%), Germania (53%) și Portugalia (49%), mulți respondenți percep aceste organizații ca asigurând sprijin. Răspunsurile din partea infractorilor români diferă foarte mult de cele din celelalte țări. Peste jumătate dintre respondenți nu au răspuns acestei întrebări. Am constatat că există foarte puține organizații caritabile în penitenciarele din România și, atunci când acestea există, este vorba, în principal, de grupuri religioase.

Grupurile religioase reprezintă o altă formă informală de sprijin. În Portugalia, 60% dintre respondenți au considerat că sunt sprijiniți de grupurile religioase. Dintre țările participante, Germania are cea mai mare rată de persoane fără denotațiune. Totuși, mulți dintre respondenții germani s-au considerat bine sprijiniți de grupurile religioase (44%). În România, 42% au fost de acord, dar alți 41% nu au răspuns. În Italia, un număr mare de respondenți (45%) nu s-au considerat sprijiniți de grupurile religioase. Atunci când este vorba de primirea unei a doua șanse, mulți deținuți se bazează pe religia lor:

"Sunt creștin și biserica nu are prejudecăți. Suntem oameni, toată lumea greșește." (Citat din cadrul studiului de caz).

Pentru toate cele patru țări, dar mai ales pentru România, numărul mare de persoane care nu au răspuns întrebării referitoare la sprijinul voluntarilor este, cel mai probabil, rezultatul lipsei de contact cu organizațiile celui de-al treilea sector. Acest punct de vedere este sprijinit de răspunsurile cu răspuns deschis. Suplimentar, atunci când au completat chestionarele, respondenții ne-au spus că, adeseori, nu este evident pentru un infractor dacă o persoană îl ajută voluntar sau dacă aceasta aparține unei organizații caritabile și primește o remunerație. Totuși, în Italia și Portugalia, aproape jumătate dintre respondenți au fost de acord că se simțeau sprijiniți de voluntari pe durata executării sentinței lor, iar în Germania, 40% au perceput voluntarii ca asigurând sprijinul necesar. Unul dintre principalele obiective ale Proiectului MOBi este de a încuraja mai mulți voluntari să ajute deținuții. Voluntarii sunt și pot reprezenta o sursă informală foarte importantă de sprijin, dar și o legătură cu societatea civilă. De asemenea, aduc o perspectivă 'din afară' practicii regimului cotidian din penitenciare.

"Nu cred că aș ajunge undeva dacă aș aștepta ceva (de la un voluntar). Doar să fie cineva cu care să pot vorbi." (Citat din cadrul studiului de caz).

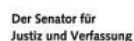
Unde conduce analiza proiectului MOBi

Constatările indică modul în care sprijinul pe durata executării sentinței derivă din variate surse, în funcție de țară. În timp ce în unele țări deținuții se simt mai sprijiniți de personalul din penitenciare, în altele, aceștia se

bazează mai mult pe sursele informale de sprijin. Acest rezumat al constatărilor reprezintă doar o parte mică a studiului proiectului MOBi care a evaluat, de asemenea, nevoile și stigmatul anticipat. Partenerii MOBi pot utiliza rezultatele din cadrul studiului pentru a învăța din practicile altora și pentru a le lua în considerare în cadrul cursurilor de formare care sunt în curs de dezvoltare. Odată ce cursul de formare este terminat, sperăm că va reprezenta un instrument util pentru sporirea conștientizării asupra situațiilor specifice în care infractorii trebuie să se reintegreze în societate, dar poate, mai important, o bancă de informații utile practice pentru contracararea acestor situații și îmbunătățirea colaborării între variate domenii. Dacă doriți să contribuiți la exemplele noastre de bune practici sau doriți să aflați mai multe despre cursul de formare pe care îl dezvoltăm, mențineți legătura cu proiectul MOBi prin intermediul <http://mobi-initiative.org/>

VI. Concluzii

Raportarea datelor (și a limitărilor lor) într-un mod atractiv, dar corect: Prin luarea în considerare a îngrijorărilor și limitărilor pe care le-am discutat, datele pe care le-am colectat pot fi interesante pentru asigurarea unui instantaneu asupra informațiilor calitative referitoare la temerile deținuților și percepțiile lor asupra stigmatului pe durata procesului de reintegrare din aceste penitenciare și din aceste situații. Obiectivele noastre declarate sunt de a utiliza aceste date pentru sprijinirea cursului de formare pe care îl va dezvolta proiectul MOBi în vederea aprofundării înțelegerii publicului cu privire la reintegrarea de succes și pentru implicare acesteia în respectivul proces. Totuși, partenerii proiectului MOBi din cadrul serviciilor de probațiune și penitenciare și-au exprimat deja interesul pentru a primi datele în vederea utilizării lor în cadrul formării personalului intern, iar datele sub forma instantaneelor sunt generate în cadrul graficelor și caricaturilor pentru partajarea și sporirea conștientizării în rețelele de socializare. Generarea datelor ușor accesibile semnifică faptul că rezultatele noastre se adresează unui public mult mai larg și acestea vor fi facil de personalizat pentru a transmite ceva semnificativ decidenților, voluntarilor ONG-urilor, directorilor de penitenciare și angajatorilor noștri.

Exploatarea ulterioară a datelor

Analiza a început și va continua pe durata desfășurării acestui proiect și dincolo de acesta. În cadrul MOBi, partenerii vor utiliza aceste constatări ca bază pentru cursurile de formare și orientare. Fiecare partener va adopta, de asemenea, o abordare de tipul răspuns pentru producerea analizelor destinate propriilor publice, cum ar fi administrația regională a penitenciarelor din Germania de nord care a solicitat o prezentare a domeniilor specifice. Datele vor fi disponibile online, în format open source, pe website-ul proiectului MOBi <http://mobi-initiative.org/>, pentru ca toată lumea să le poată utiliza.

Proiectul MOBi va monitoriza exploatarea datelor în cadrul Raportului Diseminării alcătuit de noi, acesta urmând să fie transmis sub forma unuia dintre output-urile proiectului.

Utilizarea răspunsurilor ca bază pentru proiectele viitoare

Analizând constatările, IO2 ne transmite o perspectivă extrem de importantă prin prisma căreia putem reconsidera intervențiile care răspund la aspectele complexe ale incluziunii sociale și profesionale a foștilor deținuți.

Bibliografie

Dirkzwager, J.E.; Nieuwbeerta, P.; Laan, P.H. van der (2015), The Prison project: A longitudinal study on the effects of imprisonment in the Netherlands. Europris Newsletter November 2015

Gelb, K. (July 2006) Myths and Misconceptions: Public Opinion versus Public Judgement about Sentencing, Sentencing Advisory Council Melbourne Victoria, Australia

Joe Graffam, Alison Shinkfield, Barbara Lavelle & Wenda McPherson (2004) Variables Affecting Successful Reintegration as Perceived by Offenders and Professionals, Journal of Offender Rehabilitation, 40:1-2, 147-171

Minke, L. K., Schinkel, M., Beijersbergen, K., Damboeanu, K., Dirga, L., Dirkzwager, A., Jewkes, Y., Knight, V., Moran, D., Palmen, H., Pricopie, V., Tartarini, F., Tomczak, P., Turner, J., Vanhouche, A. S., Wahidin, A. (2016). Multiple perspectives on imprisonment in Europe. Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab (Nordic Journal of Criminology)

Rade, C.B. Desmarais, S.L. and Mitchell, R.E. (2016) A Meta-Analysis of Public Attitudes Toward Ex-Offenders. Criminal Justice and Behaviour, 43 (9), 1260-1280

Annex 1: MOBi IO1 and IO2 joint literature review

Partner	Langague of publication	Date of publication	Title	Type of publication	Topics addressed	Main conclusions	Level of scope	Webgraphy or bibliography reference
(who have found the source)	Exampilat: FR; EN; RO	YYYY		(projects, articles, publications, case series, reports, studies ...)	List of main concepts	Abstract - 1 paragraph if possible	(EU; Transnational; National)	
Aproximar	ENG	2016	Multiple perspectives on imprisonment in Europe	PUBLICATION	multifaceted perspective on current and past imprisonment in Europe; European overview about prison population; Some European countries conditions: e.g. Romania;	It can be a helpful document to prepare like an introduction module for the training/ workshops	Transnational Level	Minke, L. K., Schinkel, M., Beijersbergen, K., Damboeanu, K., Dirga, L., Dirkzwager, A., Jewkes, Y., Knight, V., Moran, D., Palmen, H., Pricopie, V., Tartarini, F., Tomczak, P., Turner, J., Vanhouche, A. S., Wahidin, A. (2016). <i>Multiple perspectives on imprisonment in Europe</i> .
Aproximar	ENG	2016	A Meta-Analysis Of Public Attitudes To ward Ex-Offenders	ARTICLE	Prejudice, Stigma, And Social Distance concepts introduction; inclusion criteria in a study related with public attitudes toward ex-offenders	Results revealed small associations between correlate variables and attitudes, suggesting that people are more similar than different in their attitudes toward ex-offenders. Indeed, only political ideology, interpersonal contact, and sexual offense history emerged as significant correlates. (can be helpful to analyse the data...)	USA	
Aproximar	ENG	2013	Are the misinformed more punitive? Beliefs and misconceptions in forensic psychology	ARTICLE	Sentencing and tough-on-crime beliefs (see p. 691); some ideas for the questions (p. 697)	The present article seeks to understand the prevalence of misconceptions related to forensic psychology, how they translate into (legal) decision making, and how amenable they are to change after exposure to empirical information (a forensic psychology course).	Canada	Julia Shaw & Michael Woodworth (2013) Are the misinformed more punitive? Beliefs and misconceptions in forensic psychology. Psychology, Crime & Law, 19:8, 687-706.
Aproximar	ENG	2003	What do the Scottish public think about sentencing and punishment?	ARTICLE	we can find questions about: level of interest vs knowledge about crime and justice Knowledge and Views of the Criminal Justice System Knowledge of Sentencing Decisions Attitudes towards sentencing Punishment	The article answer to these questions: Is the Scottish public as punitive as politicians seem to think? Is there any evidence of support for a more rational and less punitive approach to penal policy? How much do the Scottish public know about crime and punishment and how accurate is their knowledge? There also some questions tht can be adapted to the MOBi questionnaire (p. 41 and ss)	Scotland	

Aproximar	ENG	2008	Variables Affecting Successful Reintegration as Perceived by Offenders and Professionals	Article	barriers to community reintegration for ex-offenders including personal conditions of the ex-offender, social network and social environment, accommodation, the criminal justice system, rehabilitation and counselling support, and employment and training support needs and conditions.	an analysis of relevant literature was conducted by the authors and six categories or domains were identified into which fit virtually all of the issues raised by researchers as relevant to offender rehabilitation. An interview discussion sheet was developed based on those six domains. The discussion sheet comprised an initial description of the six domains followed by a section that listed the domains.	USA	http://dx.doi.org/10.1300/J076v40n01_08
DE (BMJ/ Hoppenbank)	ENG	1985	A scale to measure attitudes toward prisoners	Article	Since it has been found that the attitudes towards (ex-)offenders by those who are involved in their reintegration process play an important role, the the article is testing a scale to measure attitudes towards prisoners	A 36-item Likert scale to asses attitudes towards prisoners is developed and tested. The scale has also been used in the nowegan study (2007) and could be useful for the questions regarding societies perceptions p. (251f).	USA	Kenneth B. Melvin, Lorraine K. Gramling, William M. Gardner 1985: A scale to measure attitudes toward prisoners. In: • Criminal Justice and Behavior, Vol. 12 No.2
DE (BMJ/ Hoppenbank)	ENG	2007	Attitudes towards prisoners, as reported by prison inmates, prison employees and college students.	Article	Positive attitudes towards prisoners are important in securing the effectiveness of various correctional rehabilitation programs and the successful reintegration of prisoners after release. We wanted to investigate the attitudes towards prisoners among prison inmates, prison employees and college students.	The attitudes towards prisoners differed markedly among the groups investigated. The findings could have important implications, particularly for the preventive work carried out in our prisons. Whether attitudes toward prisoners can be influenced by educational programs and the dispersion of factual information needs to be investigated.	Norway, Authors: Ellen Kjelsberg, Tom Hilding Skoglund and Aase-Bente Rustad	http://www.biomedcentral.com/1471-2458/7/71
DE (BMJ/ Hoppenbank)	ENG	2007	COMMUNITY SENTENCING: PUBLIC PERCEPTIONS & ATTITUDES SUMMARY RESEARCH REPORT	Scottish executive social research	Broadly, the research sought to provide insight into public understanding and perceptions of, and attitudes towards, community sentencing. More specifically, the following objectives were also highlighted: • understand perceived effectiveness of community sentencing vs. prison • explore attitudes towards rehabilitation vs. punishment in sentencing • identify aspects of community sentencing which might help to persuade the public of its value / effectiveness • provide guidance for future communications strategies, aimed at promoting a more informed public debate on the subject	The current lack of awareness and understanding of the scope of community sentencing should be addressed. • Firstly, the current dearth of information means it is not operating effectively as a deterrent to crime; secondly, a lack of tangible evidence of the benefits of community sentencing results in, at best, indifference and, at worst, cynicism and suspicion that it is not sufficiently punitive. • The key issue is one of communication: o On a more general level, an educative element is required to inform the public as to what community sentencing is, when and why it is used and what it aims to achieve. This is especially so for the community service element, with which the public identify most. o On a more local level, communities need to be informed that community sentencing is taking place and is yielding the desired results – not just in terms of the long term impact on re-offending and crime, but also the short term community and societal benefits	Scotland	http://www.gov.scot/Publications/2007/11/151022_29/0

DE (BMJ/ Hoppenbank)	ENG	2017	Early attempts at desistance from crime: Prisoners' prerelease expectations and their postrelease criminal behavior	Article	<ul style="list-style-type: none"> The article examines prisoner's expectations regarding future offending before they are released and why these expectations come true or not after release. They were asked about the future outlook on criminal activities, social capital and agency factors and current criminal activities. Interviews were conducted at the end of the sentence and three months after the release They use a longitudinal and qualitative approach. 	<ul style="list-style-type: none"> Findings suggest a strong link between criminal and non-criminal expectations and post-release criminal behavior. Identity, agency, social capital and supervision proved to have an important impact on expectations and post-release behavior. These findings can be helpful regarding (ex)-offenders' expectations and needs. 	Netherland	http://dx.doi.org/10.1080/10509674.2017.1359223
DE (BMJ/ Hoppenbank)	DE	2016	Freiwilligenarbeit	Article	<ul style="list-style-type: none"> The article is presenting findings of JIVE (Justice Involving Volunteers in Europe) It provides information about the function of voluntary work in CJS <ul style="list-style-type: none"> Motivation of volunteers Recruitment and selection of volunteers Qualification and training of volunteers Assistance and supervision of volunteers Appreciation of volunteers 	<ul style="list-style-type: none"> There is a trend towards more training and qualification of volunteers. Organizations engaged in the process of reintegration, voluntary or professional, need to network stronger. Voluntary work is a crucial part of reintegration of offenders. As they represent the society, volunteers play an important role in addition to the professionals working with (ex)-offenders. The article presents a broad picture about the current structure of voluntary work in CJS context and how it could develop in the future. 	Europe	Eduard Matt
DE (BMJ/ Hoppenbank)	DE	2014	Handbuch Ehrenamtliche Straffällige in Sachsen	Federal state working manuel	Introducing volunteers - amongst other things - to the attitudes and stereotypes prisoners might have about their release, and their reception in society.	Open dialogue and communication is encouraged at every stage.	Federal State of Saxony, DE	http://www.ehrenamtsbibliothek.de/literatur/pdf_1366.pdf
DE (BMJ/ Hoppenbank)	ENG	2002	Measuring Public Perceptions of Appropriate Prison Sentences, Executive Summary US	Report	<ul style="list-style-type: none"> Public input on criminal justice policy regarding: <ul style="list-style-type: none"> Appropriate sentence for convicted offenders <ul style="list-style-type: none"> Parole decision Allocation of government funds towards crime prevention programs Public's willingness to pay to reduce crime Participants attitudes were asked by giving them different examples of crime scenarios they had to judge. 	<ul style="list-style-type: none"> The public largely concurs with current sentencing decisions about incarceration and sentence length Exception for certain crimes e.g. drug offenses should be treated less harsh, white collar crimes are not dealt harshly enough Strong support for spending more money to reduce crime, this money should be invested in prevention programs, more police on the street and for drug treatment programs for nonviolent offenders rather than more money for prison. 	USA	Mark A. Cohen, Roland T. Rust, Sara Stehen https://www.ncjrs.gov/pdffiles1/nij/grants/199364.pdf

Annex 2: List of questions and corresponding 'anchor' in research

Registration form						
n°	B+B4-G13 bibliography reference (article and page)	Dimension	Intellectual Output	Question	Type of question	Goal / Scientific Evidence to justify the question
1	Graffam et al. 2008: Variables affecting successful reintegration perceived by offenders and professionals p. 148f.; 155	Needs to not reoffend after release	Intellectual Output 1/Intellectual Output 2	1) If I were released tomorrow, I feel this is important, to help me not to re-offend... A) My own motivation B) Getting off drugs C) Stop drinking alcohol D) Support of my friends E) Support of my family F) Financial stability G) A stable home H) A steady job I) Other, please tell us what that is	Likert 1 (strongly disagree) - 6 (totally agree) and N/A. If we forgot something important, it is possible to fill in what or who is missing.	Many people reoffend after release. Literature review shows, that there are certain variables that affect successful reintegration (Graham et al. 2008: 148f.). The question is to show to what extend offenders think these variables are important to not reoffend. Are they more of personal conditions, social support, housing, employment or financial stability. Are all variables equally important or are there some viewed as more important than others? This question is to be mirrored to find out what society thinks is important to (ex-)offenders to not reoffend
2	Graffam et al. 2008: Variables affecting successful reintegration perceived by offenders and professionals p. 160f.	Perceived support by the CJS	Intellectual Output 2	2) Whilst I was being sentenced and while in prison, I felt I had good support from... A) The Police B) My lawyer/ legal representatives C) Prison staff D) Educational staff in prison E) Support staff working for charities F) Support staff from religious groups G) Volunteers, in different roles H) Someone else, please tell us who that is	Likert 1 (strongly disagree) - 6 (totally agree) and N/A. If we forgot an important group, it is possible to fill in who is missing.	Within prison offenders meet several people in different roles. Literature review suggests positive as well as negative experiences (Graham et al. 2008:160f.). This question will collect information from whom and to what extend offenders feel supported whilst being in prison.
3	Graffam et al. 2008: Variables affecting successful reintegration perceived by offenders and professionals p. 156f. Benson et al. 2011: Reintegration or stigmatization? Offenders' expectations of community re-entry p. 388	Social connections to people on the outside	Intellectual Output 2	3) During my time in prison, I have been able to keep contact with these people on the outside... A) My Family B) My Kids C) Probation officers D) Local sports groups E) Religious groups F) Friends and peers G) The police H) Former colleagues I) Someone else, please tell us who that is	Likert 1 (strongly disagree) - 6 (totally agree) and N/A. If we forgot someone important, it is possible to fill in who is missing.	People on the outside play a key role in successful reintegration into society. Literature review suggests, that many offenders loose most of their friendships due to criminal activity. Whether there is contact with family members differs amongst the offenders (Graffam et al. 2008: 156f.). This question is to collect information about to what extend offenders keep contact to people on the outside and if they do, to find out who those people are.
4	Graffam et al. 2008: Variables affecting successful reintegration perceived by offenders and professionals S. 149	Support in reintegration-process	Intellectual Output 2	4) Once I am released I think the following people are important to help me get back on track... A) My Family B) My Kids C) Local sports groups D) Religious groups E) Friends and peers F) The police G) Former colleagues H) Probation officers I) Employers J) Volunteers in different roles K) Civil society in general L) Other, please tell us what that is	Likert 1 (strongly disagree) - 6 (totally agree) and N/A. If we forgot someone important it is possible to fill in who is missing.	To what extend do offenders think people will be important in their reintegration process. Do they rely more on closer social networks as family and friends or on local groups? How important are employment-related contacts, volunteers and the CJS considered in the reintegration process?

5	<p>Graffam et al. 2008: Variables affecting successful reintegration perceived by offenders and professionals p. 163f.</p> <p>Benson et al. 2011: Reintegration or stigmatization? Offenders' expectations of community re-entry p. 388</p>	<p>Employment/role of education and training</p>	<p>Intellectual Output 2</p>	<p>5) In terms of getting work once I am out of prison, I think that...</p> <p>A) Finding a job is really important to me. B) I will get support from the jobcentre C) I feel more confident because I have had work experience in prison D) I could go back to my old job. E) I have had training in prison, so now I am qualified to work. F) My friends will help me get a job G) I might get support from voluntary mentors or local charity H) Having a criminal record might stop employers giving me a job I) I could only get occasional work, not a steady job. J) Other, please tell us what that is</p>	<p>Likert 1(strongly disagree) - 6 (totally agree) and N/A. If we forgot something important it is possible to fill in what is missing.</p>	<p>On the one hand finding a job is viewed as essential to the reintegration process. On the other hand it is difficult to find a stable job due to the criminal record, lack of experience or qualification (Graffam et al. 2008: 163f.). This question is to find out how offenders feel about finding a job after their release. Do they feel confident because of work-training/-experience in prison or do they think they will be discriminated against because of their criminal past?</p>
6	<p>Benson et al. 2011: Reintegration or stigmatization? Offenders' expectations of community re-entry p. 388</p> <p>Melvin, Gramling, Gardner 1985: A scale to measure attitudes towards prisoners p. 251f .</p> <p>Moore et al. 2013: Jail Inmates' Perceived and Anticipated Stigma: Implications for Post-release Functioning p.12</p> <p>Lebel et al. 2015: Helping Others As A Response To Reconcile A Criminal Past: The Role of the Wounded Healer in Prisoner Re-entry Programs p. 113</p>	<p>Perceptions on reintegration and stereotypes in general</p>	<p>Intellectual Output 1/Intellectual Output 2</p>	<p>6) In general, I think that...</p> <p>A) People on the outside think all criminals are the same B) People are afraid of ex-prisoners C) For society, it is not worth giving ex-prisoners an opportunity D) People on the outside think all criminals should be punished with a prison sentence E) Society will never fully accept that former prisoners have paid their debt to society F) Society believes that if an offender is not in prison, he will continue committing crimes G) Because I have been in prison people will look down on me H) Society accepts better those under community service, than those that are in prison I) I feel resentment towards society for putting me in prison J) Once I get out of here, if I straighten up my life, society will give me a second chance K) Society welcomes ex-prisoners. L) People on the outside help ex-prisoners to reintegrate M) Being threatened by a prison sentence deters crime</p>	<p>Likert 1(strongly disagree) - 6 (totally agree) and N/A</p>	<p>This question deals with general expectations regarding discrimination and reintegration. What kind of stereotypes offenders think are linked to prisoners, how punitive do they perceive society and how willing to participate in the reintegration process of (ex-)offenders.</p> <p>The statements are adapted from several studies that deal with societies attitudes towards offenders.</p> <p>This question will be mirrored to find out what stereotypes society has and how they feel about reintegration.</p>
7	<p>Benson et al. 2011: Reintegration or stigmatization? Offenders' expectations of community re-entry p. 388</p> <p>Lebel et al. 2015: Helping Others As A Response To Reconcile A Criminal Past. The role of the wounded healer in prison re-entry programs. p. 113</p>	<p>Perceptions regarding discrimination by certain people/groups or in certain situations</p>	<p>Intellectual Output 2</p>	<p>7) I worry that people will look down on me because I have been in prison. I am afraid this will happen...</p> <p>A) With my kids B) With my family C) With my friends D) With other people in my community E) At my local place of worship F) With my probation officer G) When I go to job interviews H) When I am in contact with the local police I) When I want to rent an apartment J) Other, please tell us what that is</p>	<p>Likert 1(strongly disagree) - 6 (totally agree) and N/A. If we forgot someone important it is possible to fill in who is missing.</p>	<p>Being stigmatized can be an impediment to successful reintegration. By who do offenders fear do be looked down on and in what situations. Do they generally expect to be looked down on or are there certain people or certain situations they are worried about.</p>
8	<p>Graffam et al. 2008: Variables affecting successful reintegration perceived by offenders and professionals S. 155,158</p>	<p>Worries regarding accommodation, employment, own behaviour, stigmatization</p>	<p>Intellectual Output 2</p>	<p>8) Once I get out of prison, I worry that I will...</p> <p>A) Not find anywhere to live B) Falling behind with the rent C) Getting kicked out of my home D) Take things out on the people I care for E) Be recognised as an ex-offender F) Not find a job G) Not be able to keep a job H) Will have problems with general paperwork I) Go back to taking drugs/ drinking heavily J) Get back in with the same friends as before K) Have to go back to crime to get money L) Only being able to afford to live in bad neighbourhoods M) Other, please tell us what that is</p>	<p>Likert 1(strongly disagree) - 6 (totally agree) and N/A. If we forgot something important it is possible to fill in what is missing.</p>	<p>Taking in account the variables affecting successful reintegration, this question provides information about what offenders worry about when they think about their release. Are they generally worried or are they worried about specific variables like own behaviour, employment, accommodation or stigmatization. Information gathered here can help support offenders better and make them look more positive towards reintegration.</p>

9	Gathering information on how offenders think volunteers can support them on their release		9) Sometimes, volunteers help support prisoners on their release. If you had someone supporting you, what would you expect them to be like? And what would they help you with?	open question	This question aims to find out in what matters (ex-)offenders feel they could be supported by volunteers.
10	Information about experience with volunteers		10) If you have already had experience with volunteers, please tell us about it.	open question	If (ex-)offenders have already had contact with volunteers they can tell about positive or negative experiences
11	Information about what hinders social contacts to people on the outside		11) Are there people on the outside you would like to have kept contact with during your time in prison? Who are they and why have you not been able to keep contact with them	open question	<p>Since the social bonds play an important role in successful reintegration, we would not only like to know to whom offenders have kept contact whilst being in prison (as asked in Q. 3). We would also like to know, who they would have liked to keep contact with and why that did not work.</p> <p>Testing of the questionnaire suggests that reasons differ amongst the respondents. Some mentioned personal reasons like: "no kid should visit their parent in prison", to others the circumstances were the decisive factor: "I did not have money for stamps to write to my mother"</p>

Annex 3: Questionnaire (English version)

(Name of the partner/s) is taking part in Mobilizing Society Towards (ex)Offenders Reintegration (MOBi), an EU-wide survey to see how people in prison feel about leaving, and about how society will accept them. We are also asking communities questions about how they feel they could support more effective rehabilitation. With the results, we will begin to develop a training programme to get more volunteers involved in working with people getting out of prison, to help them with their release. Getting your view is vital to this process. All questions are voluntary, but we want your voice to be heard.

We would appreciate your taking the time to complete the following survey.

It should take about 15-20 minutes of your time and our assistant is standing by to help with any questions.

Your responses are voluntary and will be confidential. Responses will not be identified by individual and you must NOT give your name. All responses from across the European Union will be compiled together and analysed as a group. If you have any questions or concerns, please contact (name and contact of the country's project manager).

If you would like to find out more about the project, take a look at the leaflet you should receive with this questionnaire.

About you:

Age:

- 18-24 years old
- 25-34 years old
- 35-44 years old
- 45-54 years old
- 55-64 years old
- 65-74 years old
- 75 years or older

Family:

Do you have children?   Yes   No

Education and training:

- Left school early
- Attended elementary school
- Some high school, no diploma/ certificate of leaving
- High school graduate, diploma or the equivalent
- Vocational training (trade, technical), completed
- Vocational training (trade, technical), not completed
- Attended higher education, no degree
- Completed higher education (university)
- Other: _____

Is education and/or training part of your sentence plan?

Is this your first prison sentence?   yes   no

If no: how many sentences?

- 2 - 3
- 4 - 6
- More than 6

Perceptions regarding support and needs:

1) If I were released tomorrow, I feel this is important, to help me not to re-offend...

		Totally agree	Agree	Slightly agree	Slightly disagree	Disagree	Totally disagree	Don't know or N/A
A	My own motivation	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
B	Getting off drugs	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C	Stop drinking alcohol	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
D	Support of my friends	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
E	Support of my family	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
F	Financial stability	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
G	A stable home	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
H	A steady job	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
I	Other, please tell us what that is							

2) Whilst I was being sentenced and while in prison, I felt I had good support from...

		Totally agree	Agree	Slightly agree	Slightly disagree	Disagree	Totally disagree	Don't know or N/A
A	The Police	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
B	My lawyer/ legal representatives	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C	Prison staff	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
D	Educational staff in prison	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
E	Support staff working for charities	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
F	Support staff from religious groups	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
G	Volunteers, in different roles	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
H	Someone else, please tell us who that is							

3) During my time in prison, I have been able to keep contact with these people on the outside...

		Totally agree	Agree	Slightly agree	Slightly disagree	Disagree	Totally disagree	Don't know or N/A
A	My Family	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
B	My Kids	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C	Probation officers	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
D	Local sports groups	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
E	Religious groups	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
F	Friends and peers	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
G	The police	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
H	Former colleagues	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
I	Someone else, please tell us who that is							

4) Once I am released I think the following people are important to help me get back on track...

		Totally agree	Agree	Slightly agree	Slightly disagree	Disagree	Totally disagree	Don't know or N/A
A	My Family	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
B	My Kids	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C	Local sports groups	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
D	Religious groups	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
E	Friends and peers	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
F	The police	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
G	Former colleagues	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
H	Probation officers	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
I	Employers	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

		Totally agree	Agree	Slightly agree	Slightly disagree	Disagree	Totally disagree	Don't know or N/A
J	Volunteers in different roles	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
K	Civil society in general	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
L	Other, please tell us what that is							

5) In terms of getting work once I am out of prison, I think that...

		Totally agree	Agree	Slightly agree	Slightly disagree	Disagree	Totally disagree	Don't know or N/A
A	Finding a job is really important to me.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	I will get support from the jobcentre	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
B	I feel more confident because I have had work experience in prison	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C	I could go back to my old job.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
D	I have had training in prison, so now I am qualified to work.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
E	My friends will help me get a job	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
F	I might get support from voluntary mentors or local charity	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
G	Having a criminal record might stop employers giving me a job	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
H	I could only get occasional work, not a steady job.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
I	Other, please tell us what that is							

Perceptions regarding stereotypes and worries

6) In general, I think that...

		Totally agree	Agree	Slightly agree	Slightly disagree	Disagree	Totally disagree	Don't know or N/A
A	People on the outside think all criminals are the same	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
B	People are afraid of ex-prisoners	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C	For society, it is not worth giving ex-prisoners an opportunity	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
D	People on the outside think all criminals should be punished with a prison sentence	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
E	Society will never fully accept that former prisoners have paid their debt to society	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
F	Society believes that if an offender is not in prison, he will continue committing crimes	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
G	Because I have been in prison people will look down on me	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
H	Society accepts better those under community service, than those that are in prison	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
I	I feel resentment towards society for putting me in prison	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
J	Once I get out of here, if I straighten up my life, society will give me a second chance	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
K	Society welcomes ex-prisoners.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
L	People on the outside help ex-prisoners to reintegrate	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
M	Being threatened by a prison sentence deters crime	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

7) I worry that people will look down on me because I have been in prison. I am afraid this will happen...

		Totally agree	Agree	Slightly agree	Slightly disagree	Disagree	Totally disagree	Don't know or N/A
A	With my kids	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

		Totally agree	Agree	Slightly agree	Slightly disagree	Disagree	Totally disagree	Don't know or N/A
B	With my family	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C	With my friends	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
D	With other people in my community	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
E	At my local place of worship	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
F	With my probation officer	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
G	When I go to job interviews	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
H	When I am in contact with the local police	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
I	When I want to rent an apartment	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
J	Other, please tell us what that is							

8) Once I get out of prison, I worry that I will..

		Totally agree	Agree	Slightly agree	Slightly disagree	Disagree	Totally disagree	Don't know or N/A
A	Not find anywhere to live	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
B	Falling behind with the rent	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
C	Getting kicked out of my home	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
D	Take things out on the people I care for	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
E	Be recognised as an ex-offender	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
F	Not find a job	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
G	Not be able to keep a job	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
H	Will have problems with general paperwork	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
I	Go back to taking drugs/ drinking heavily	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

		Totally agree	Agree	Slightly agree	Slightly disagree	Disagree	Totally disagree	Don't know or N/A
J	Get back in with the same friends as before	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
K	Have to go back to crime to get money	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
L	Only being able to afford to live in bad neighbourhoods	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
M	Other, please tell us what that is							

9) Sometimes, volunteers help support prisoners on their release. If you had someone supporting you, what would you expect them to be like? And what would they help you with?

10) If you have already had experience with volunteers, please tell us about it.

11) Are there people on the outside you would like to have kept contact with during your time in prison? Who are they and why have you not been able to keep contact with them?

Thank you for taking the time to complete this survey. The MOBi Initiative values the information you have provided. Your responses will contribute to our understanding of your needs and suggest new lines of approach to training volunteers in supporting rehabilitation.

If you have any comments on the survey or the project, please leave a comment below.

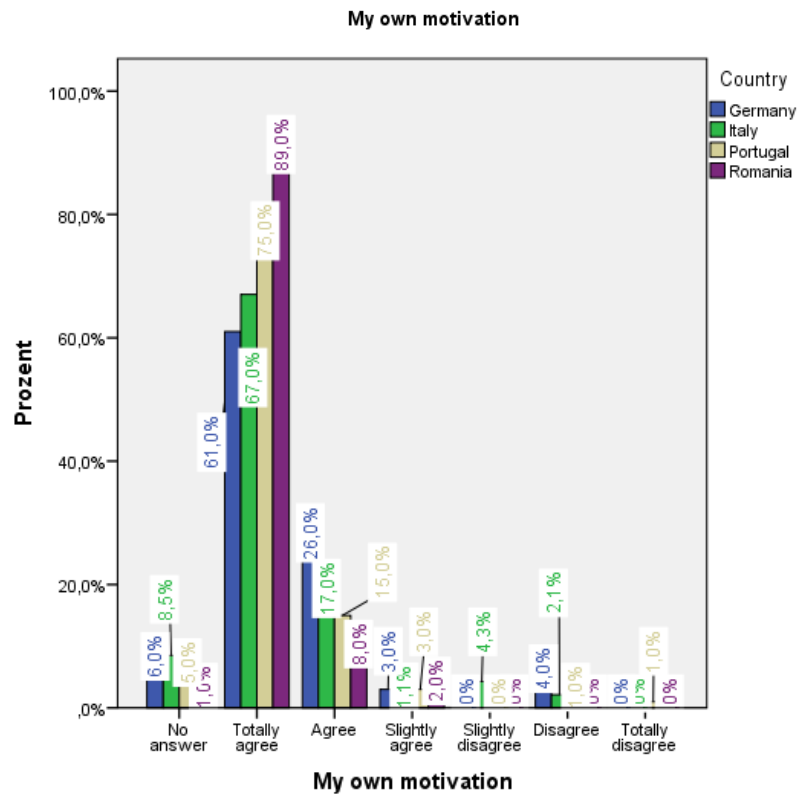
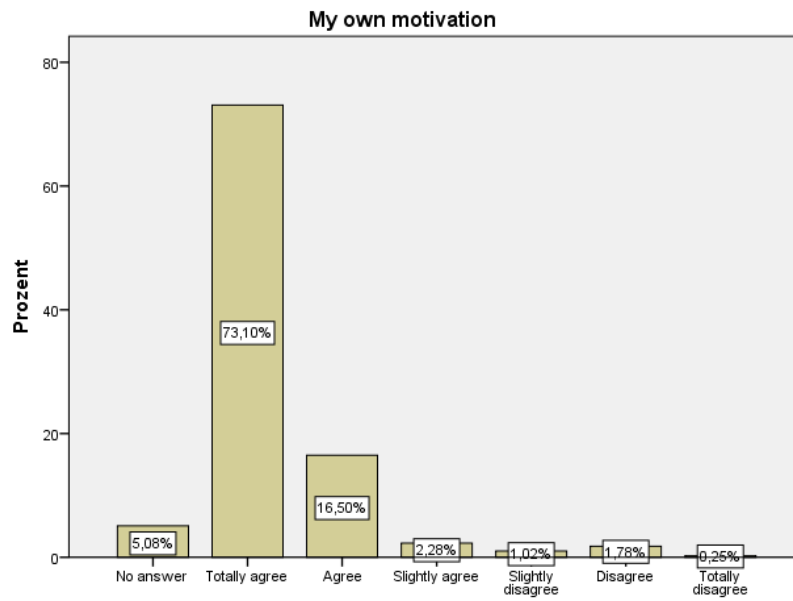
Annex 4: Results of IO2 Qualitative Assessment tool, visualized through SPSS

IO2-ANALYSIS: OFFENDERS' PERCEPTIONS

Perceptions regarding support and needs

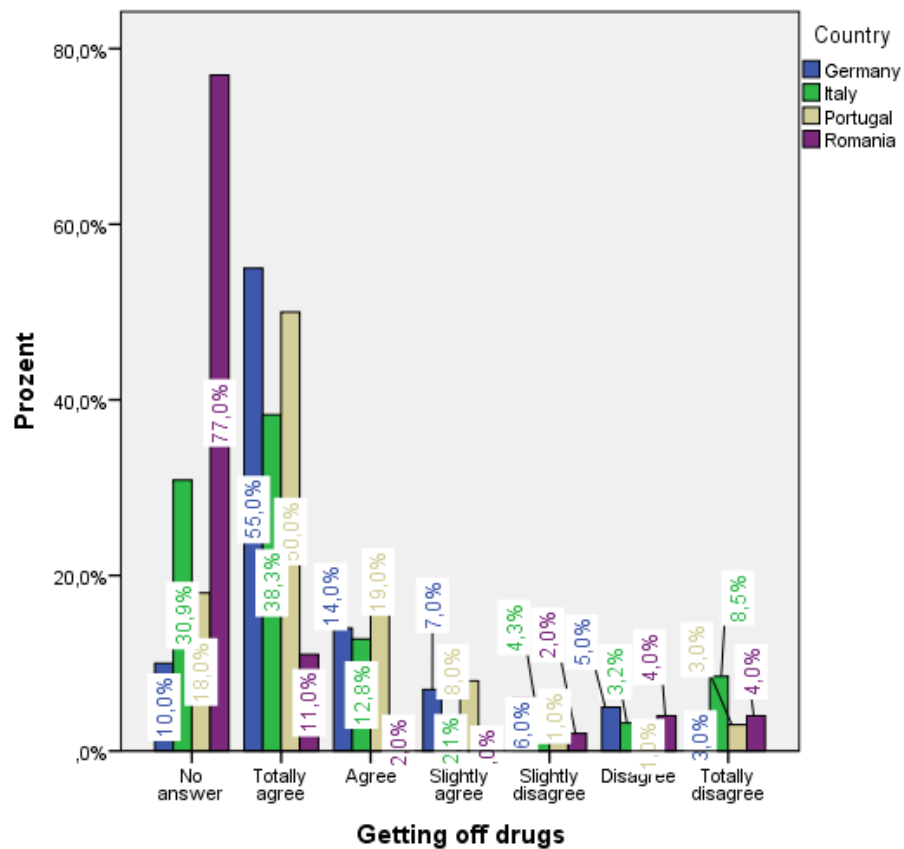
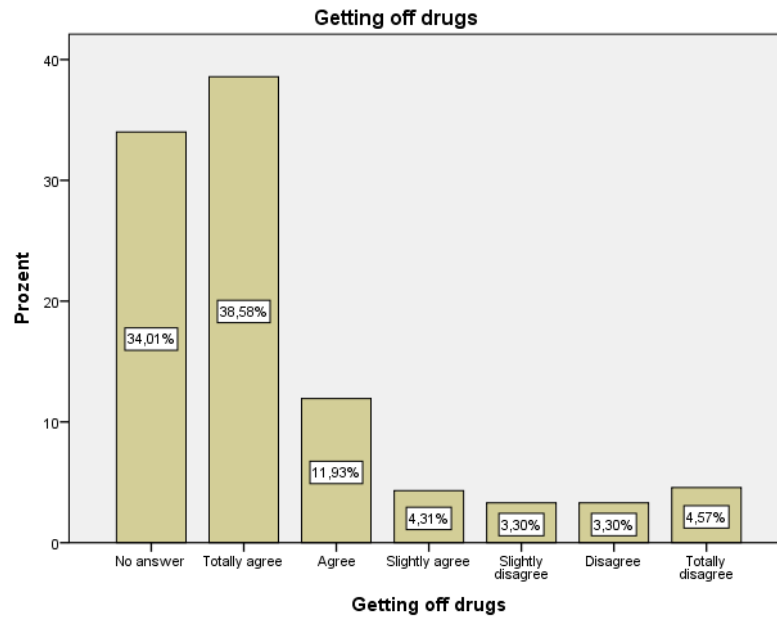
1) If I were released tomorrow, I feel this is important, to help me not to re-offend...

a) Own Motivation

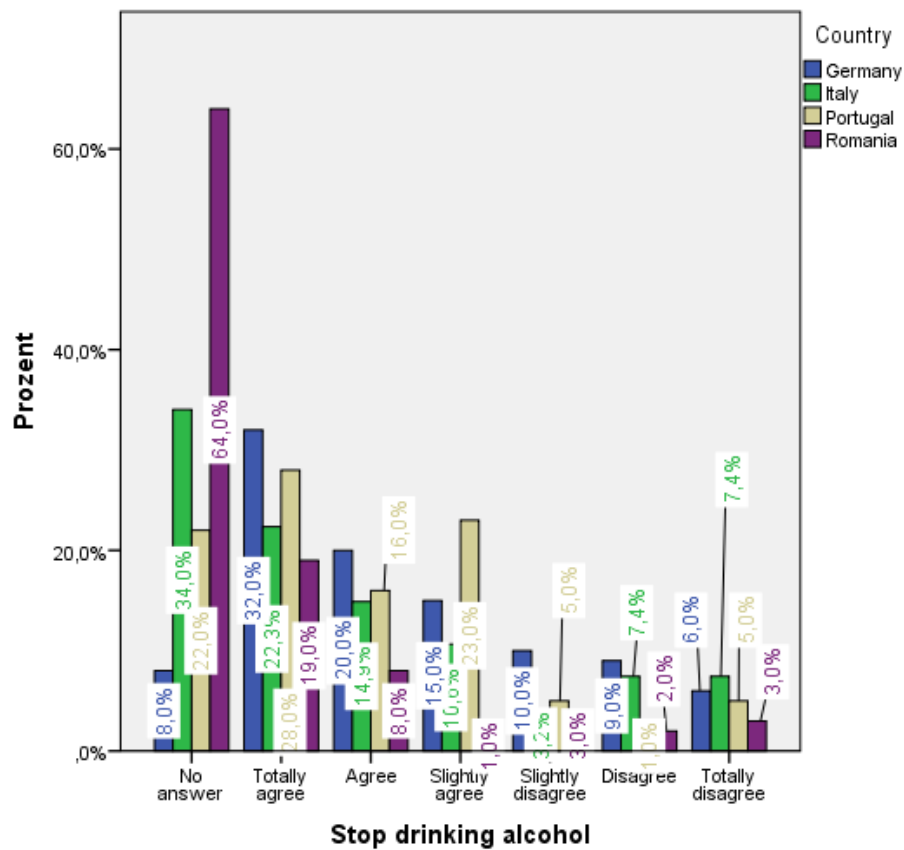
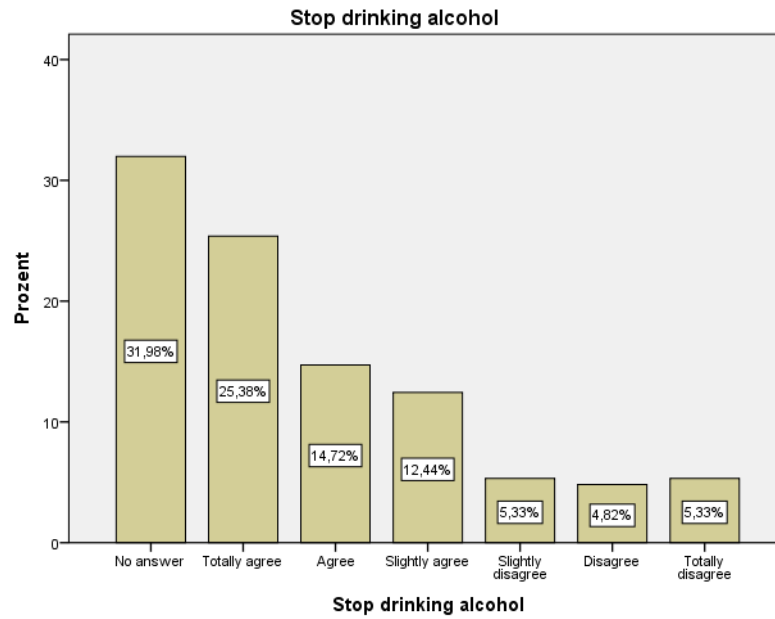
b) Getting off drugs

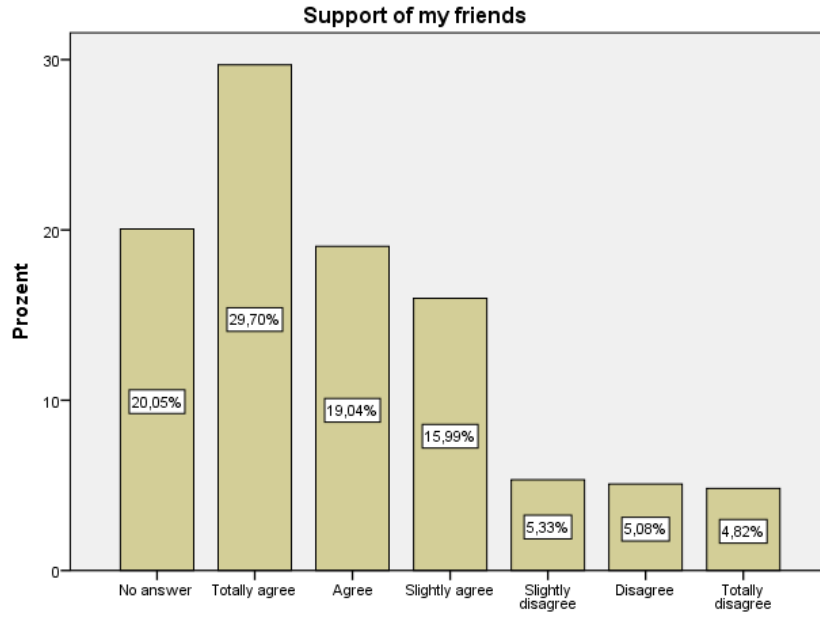

c) Stop drinking alcohol

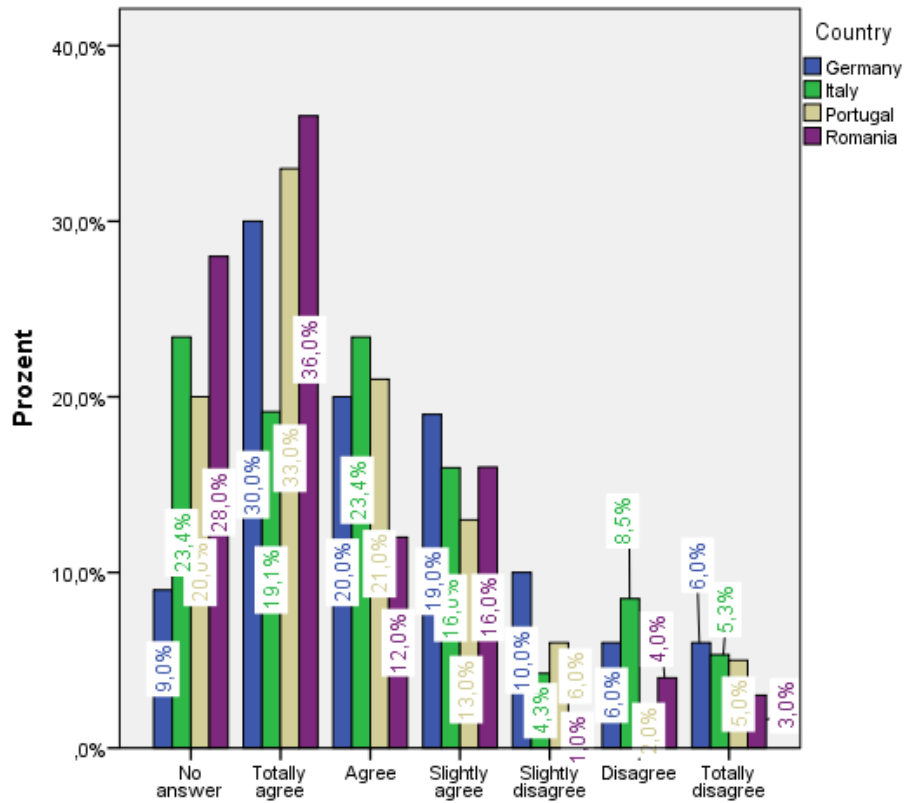

d) Support of my friends

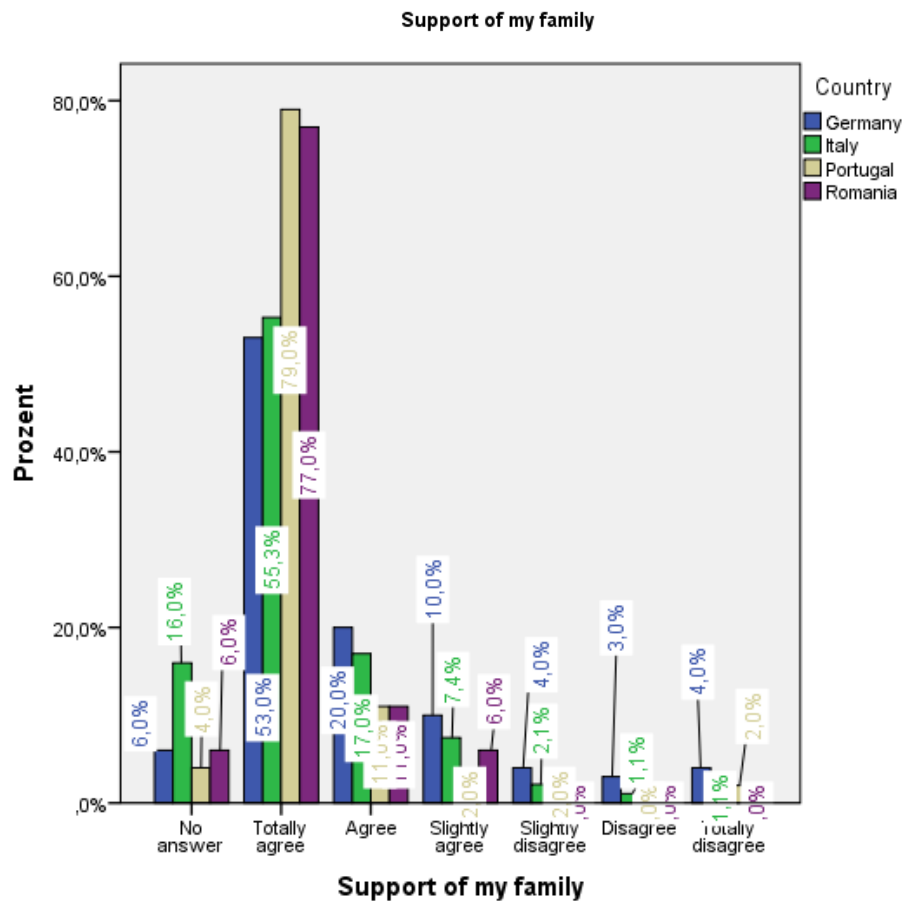
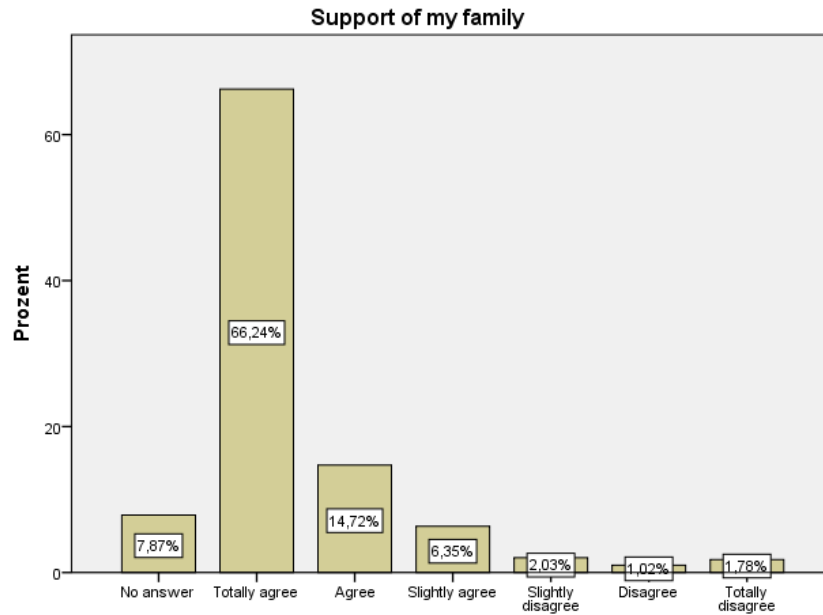
Support of my friends

Support of my friends

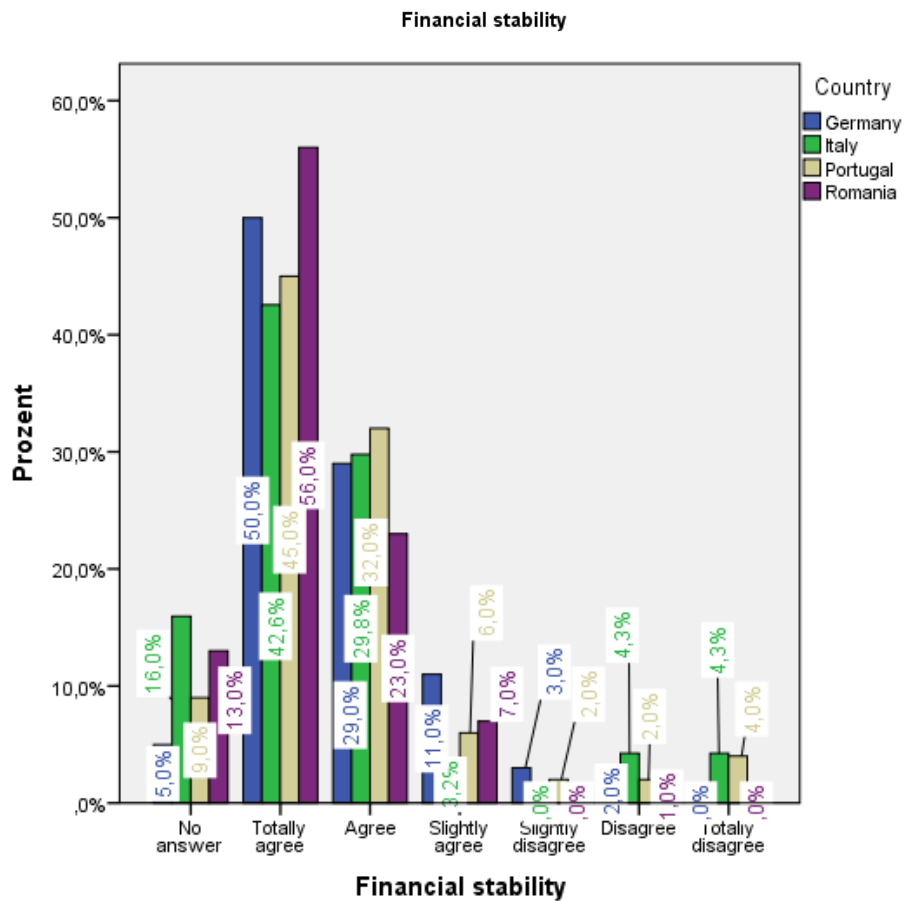
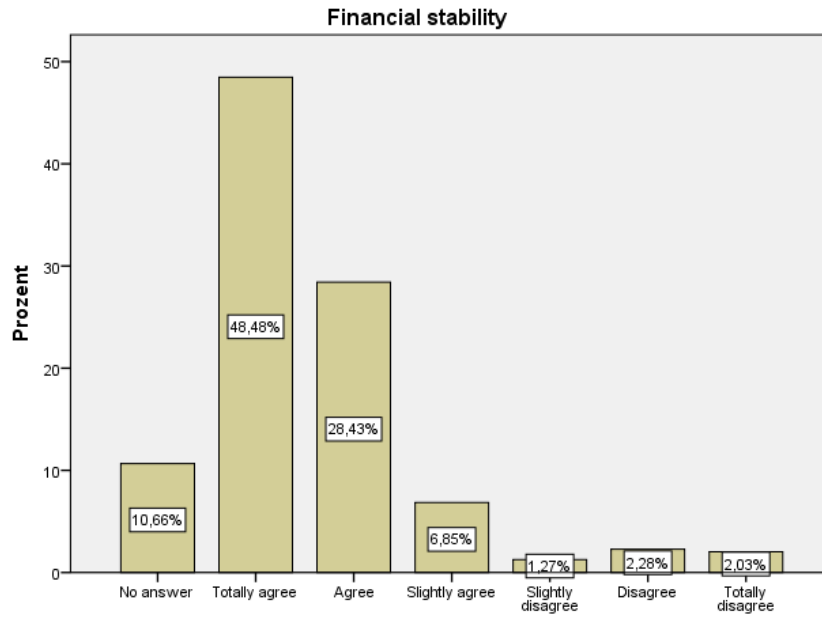

e) Support of my family

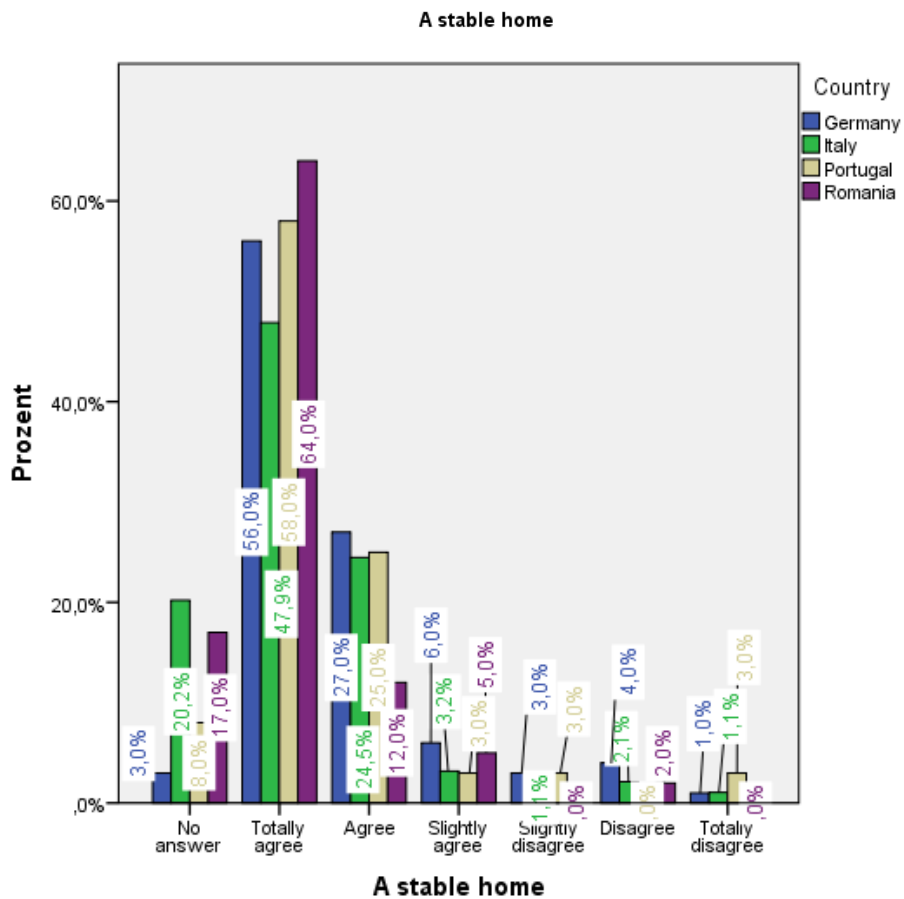
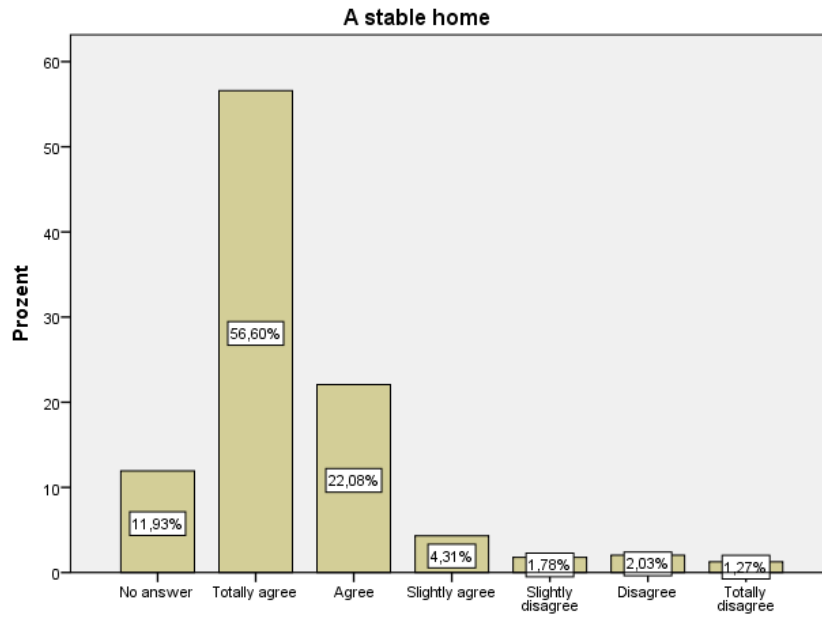

f) Financial stability

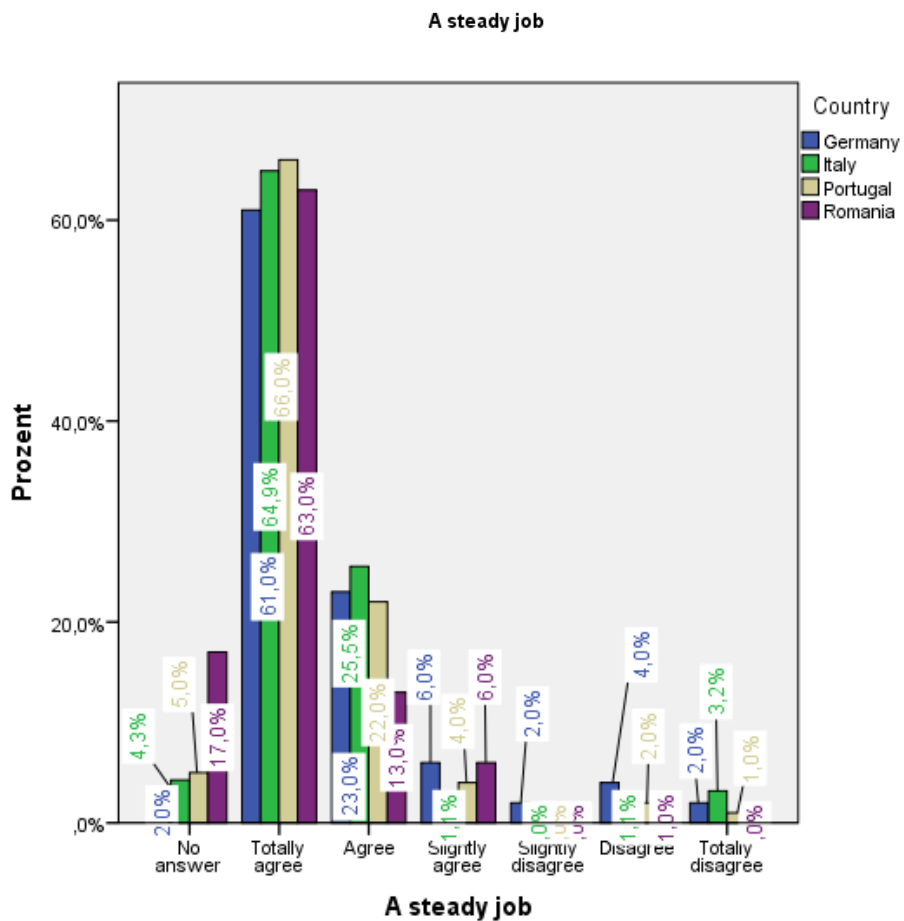
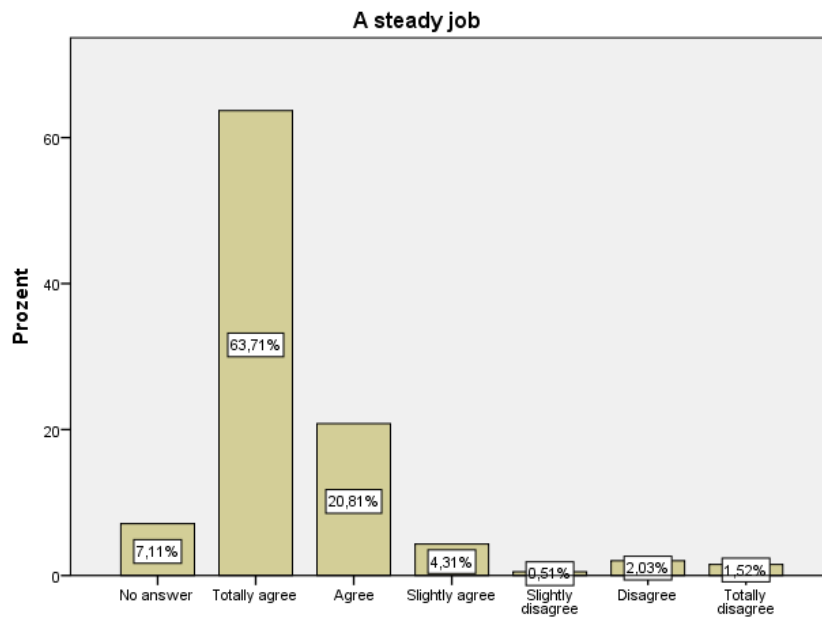

g) A stable home

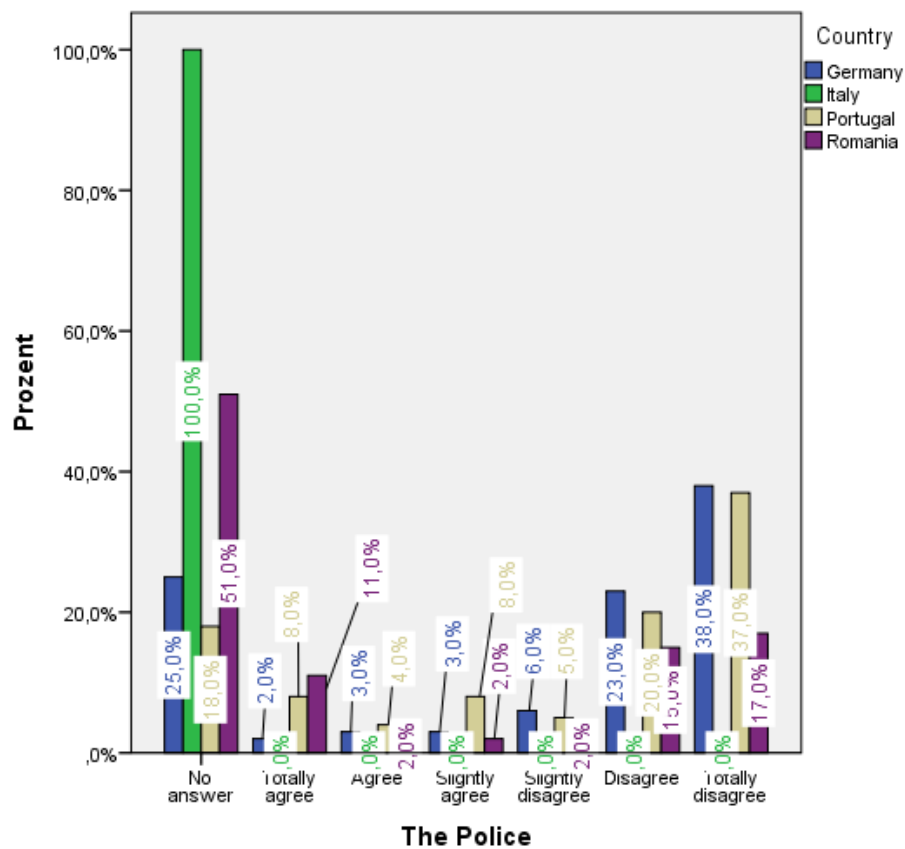
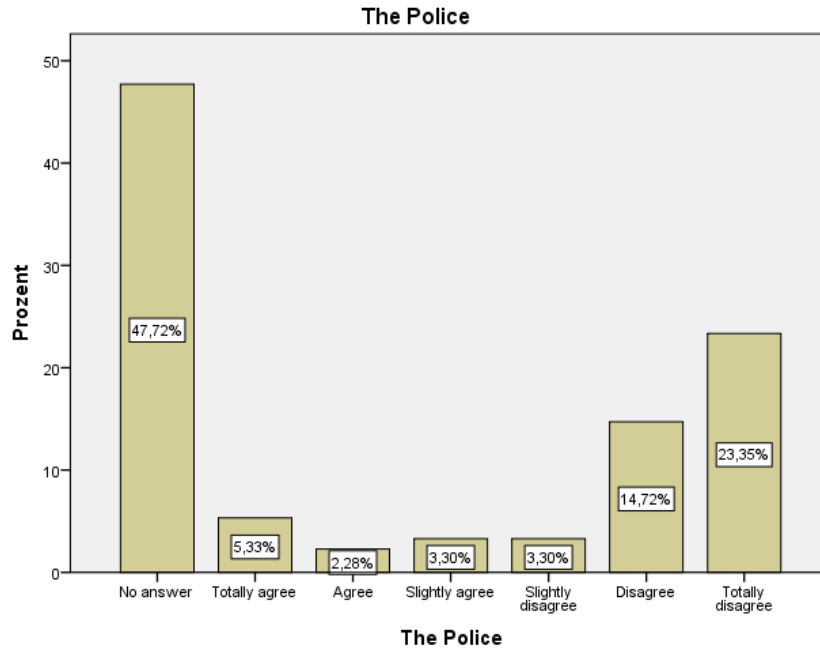
h) A steady job

2) Whilst I was being sentenced and while in prison, I felt I had good support from...

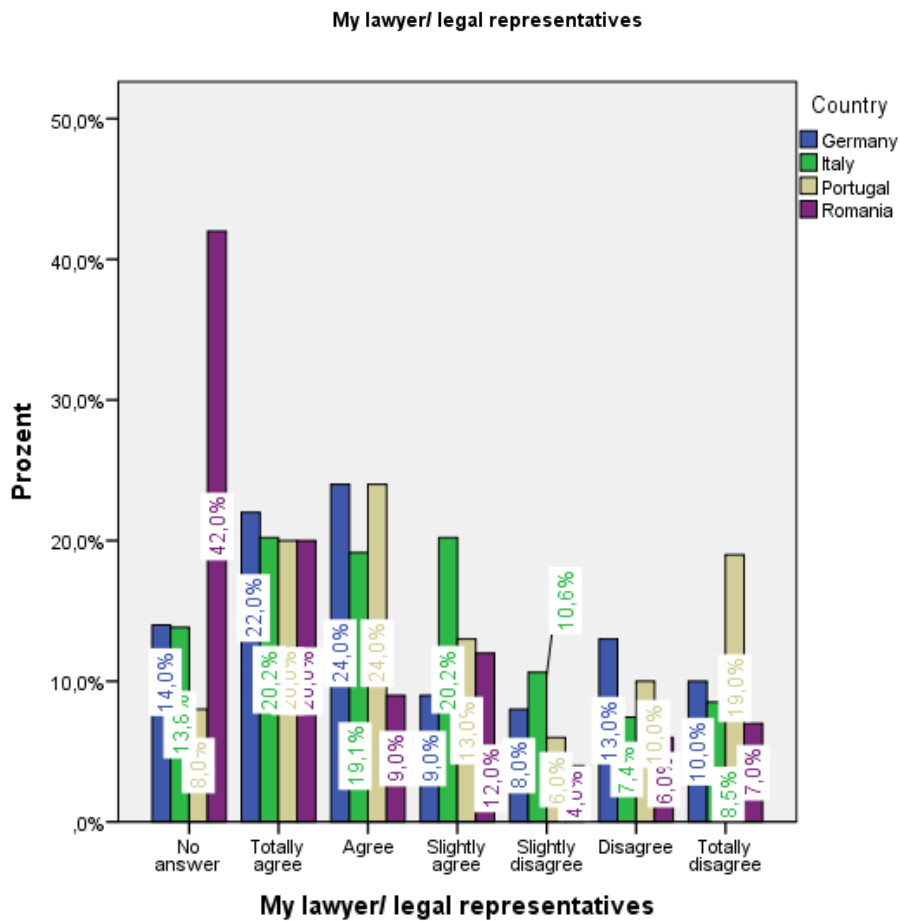
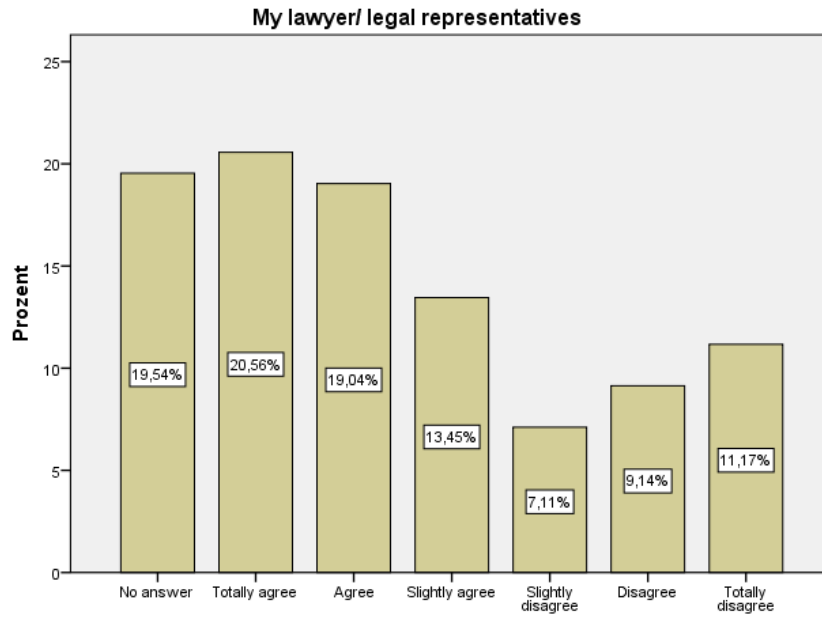
a) The Police

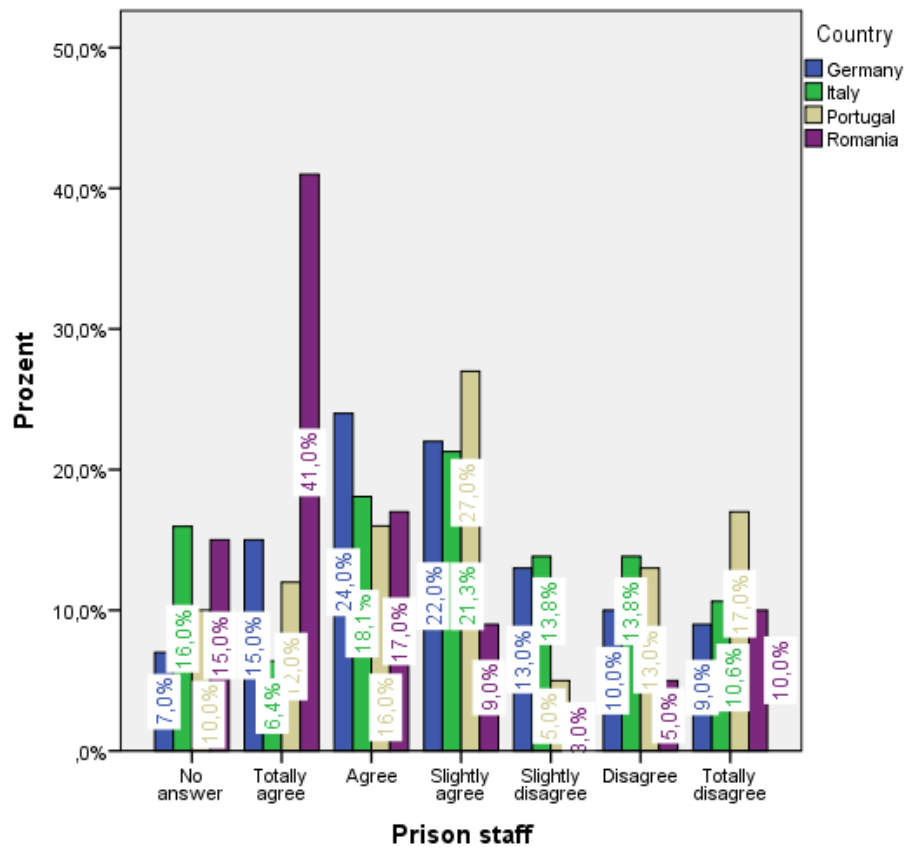
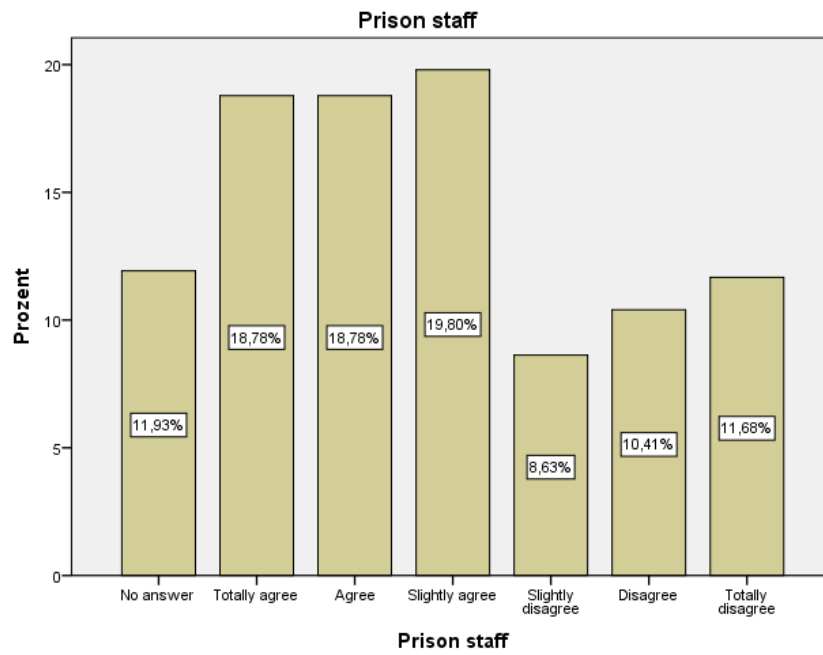

b) My lawyer/ legal representatives

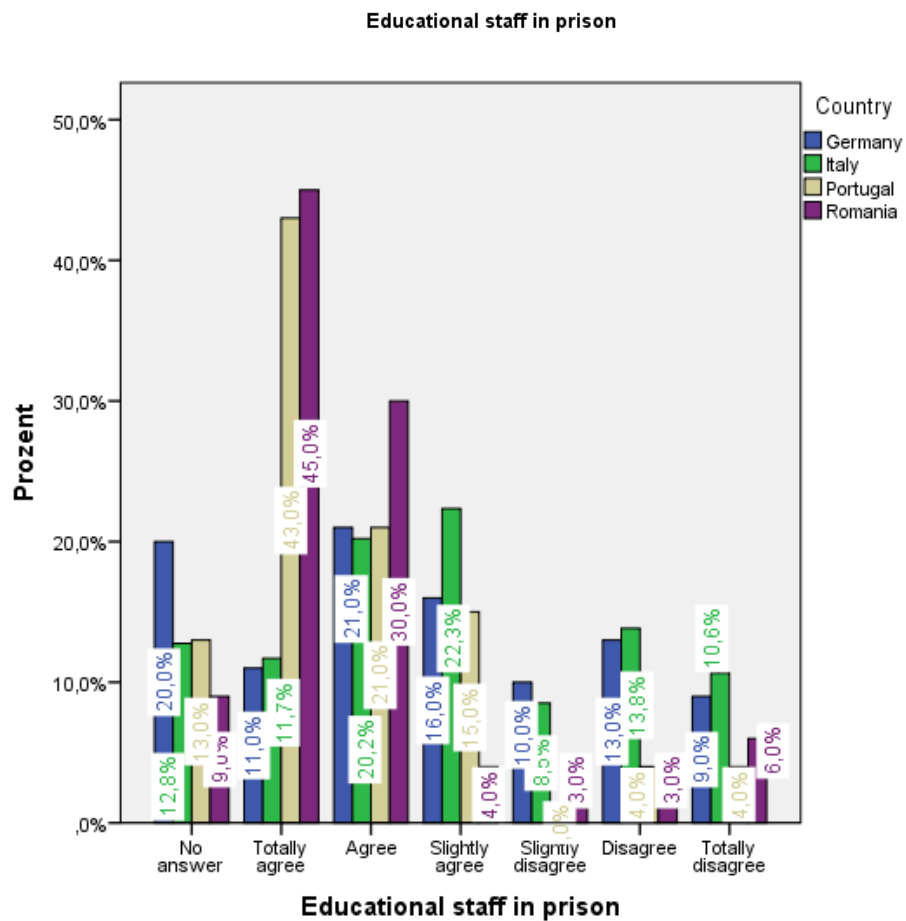
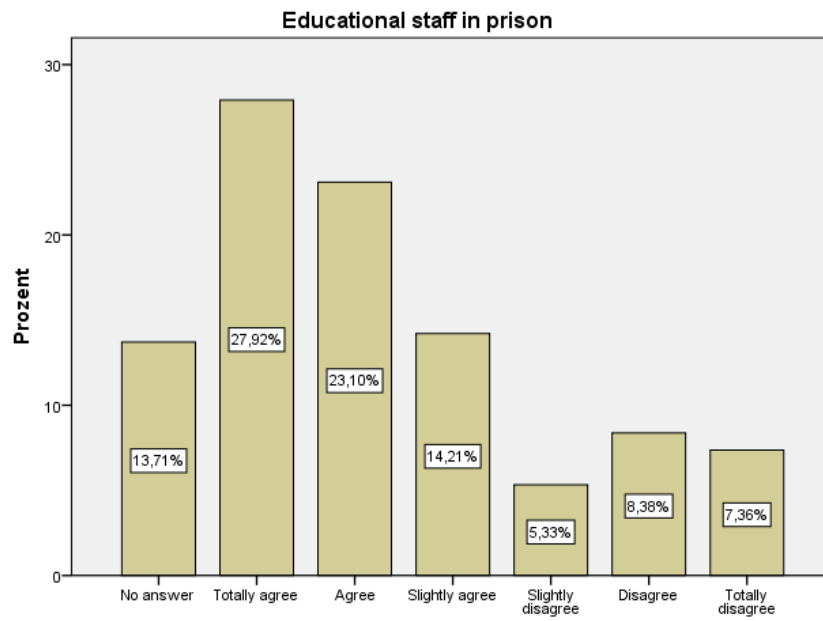

c) Prison staff

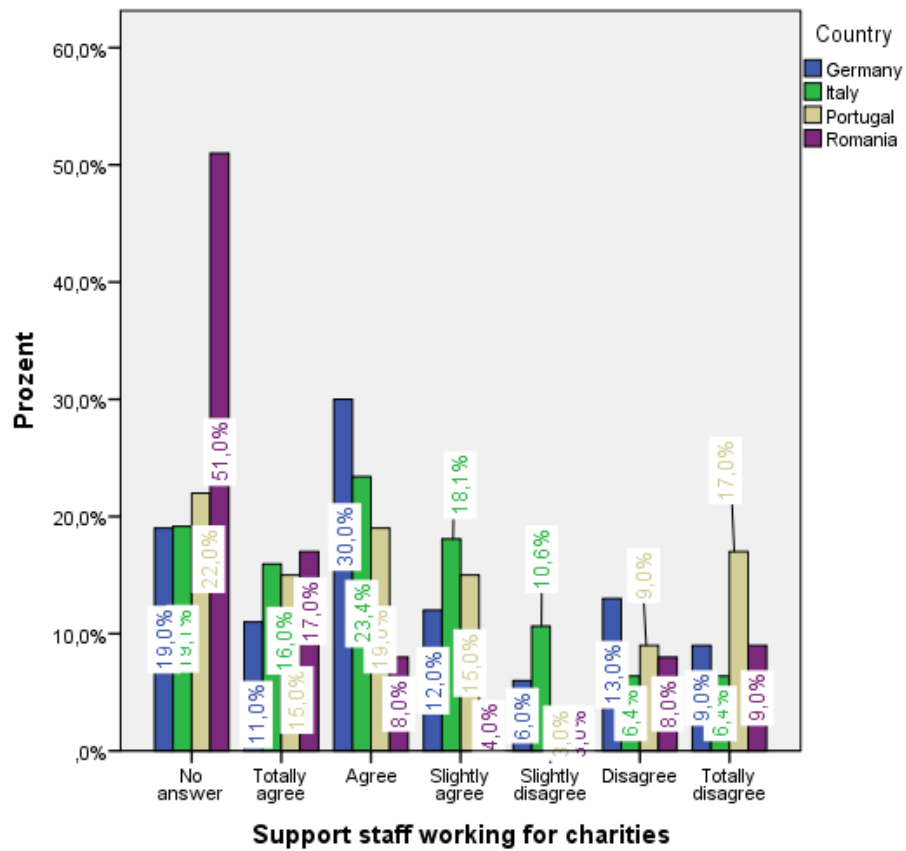
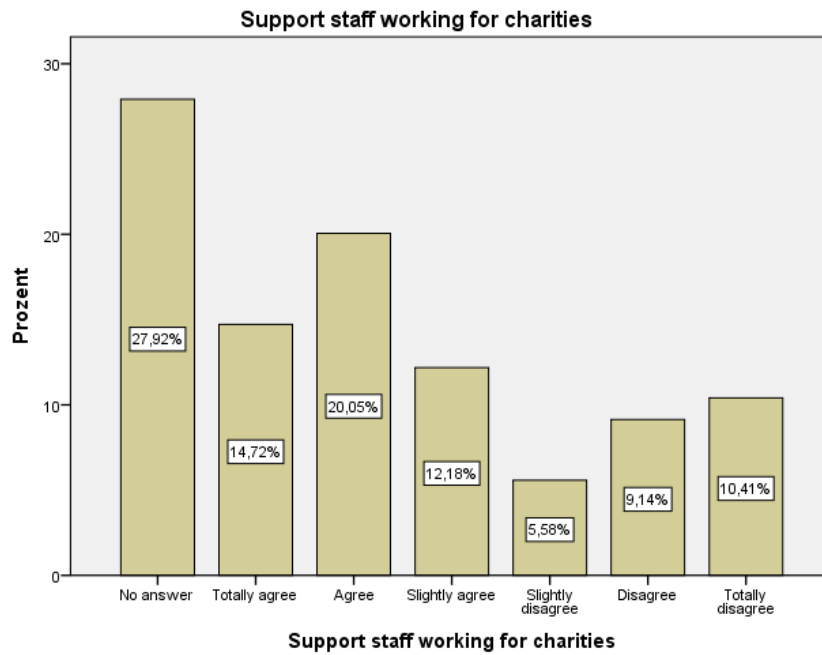

d) Educational staff in prison

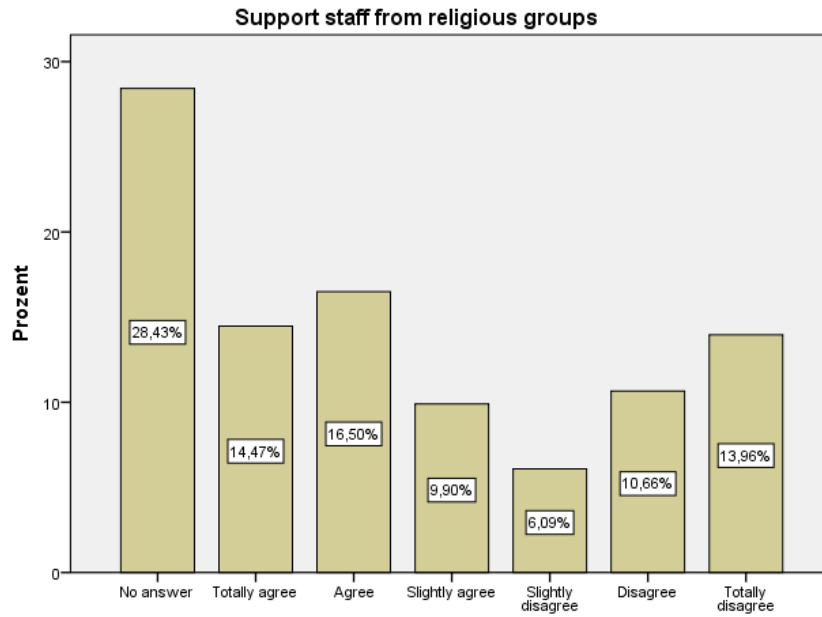

e) Support staff working for charities

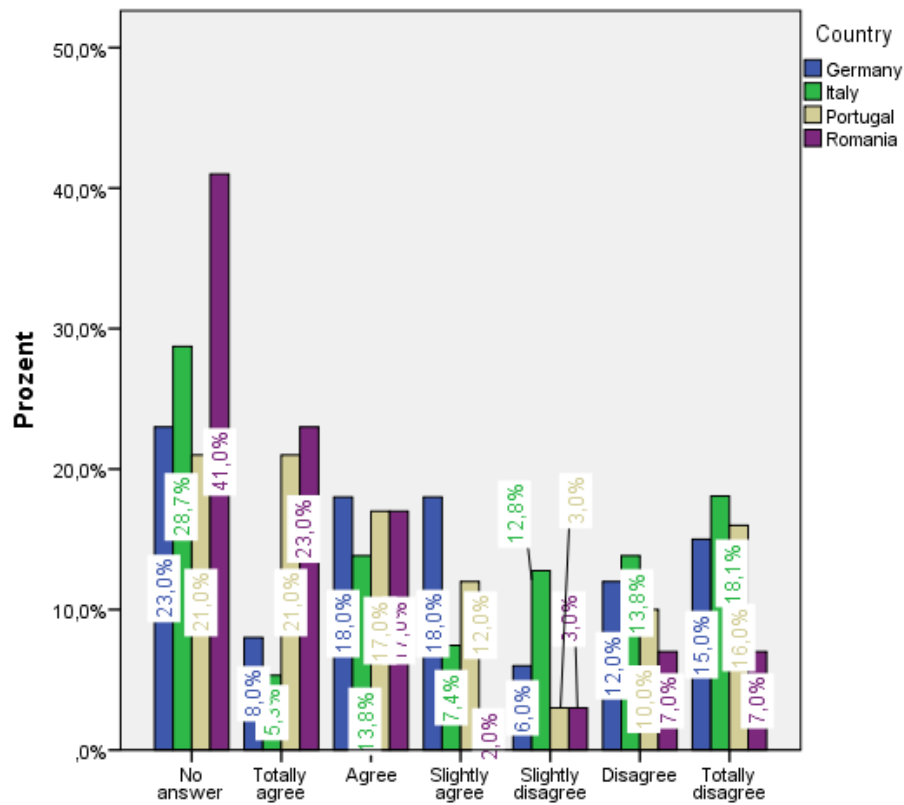

f) Support staff from religious groups

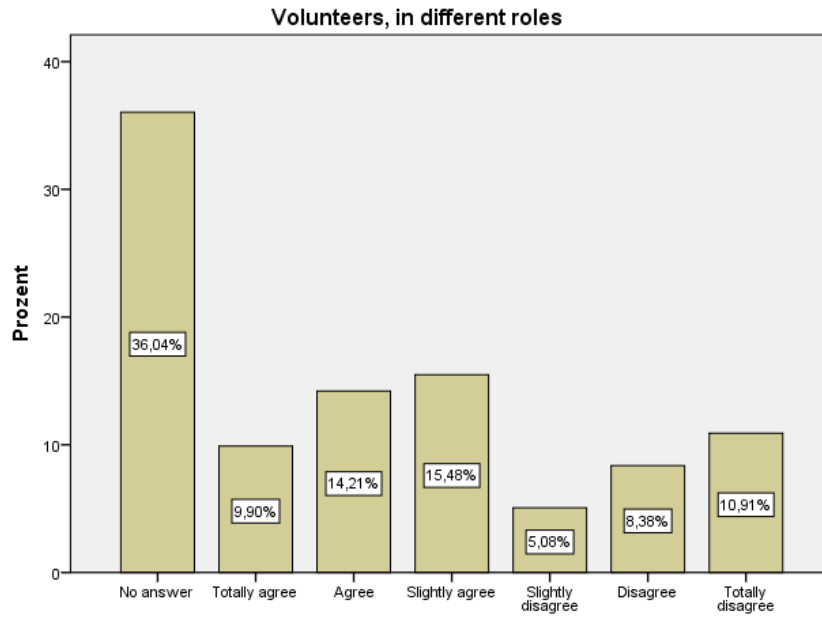
Support staff from religious groups

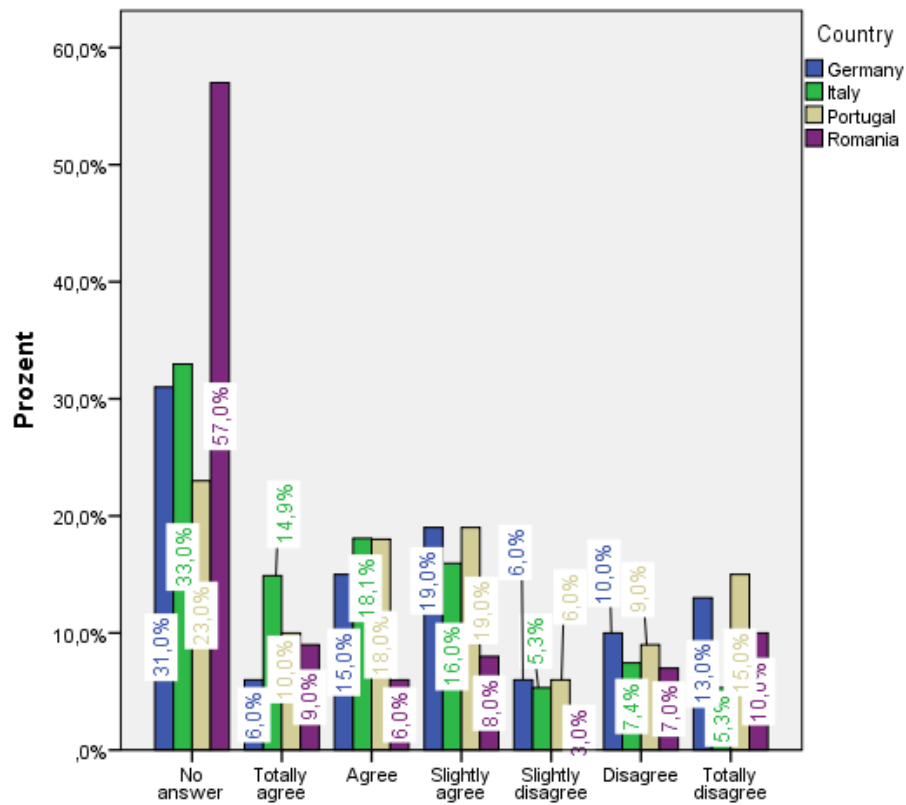
Support staff from religious groups

g) Volunteers, in different roles

Volunteers, in different roles

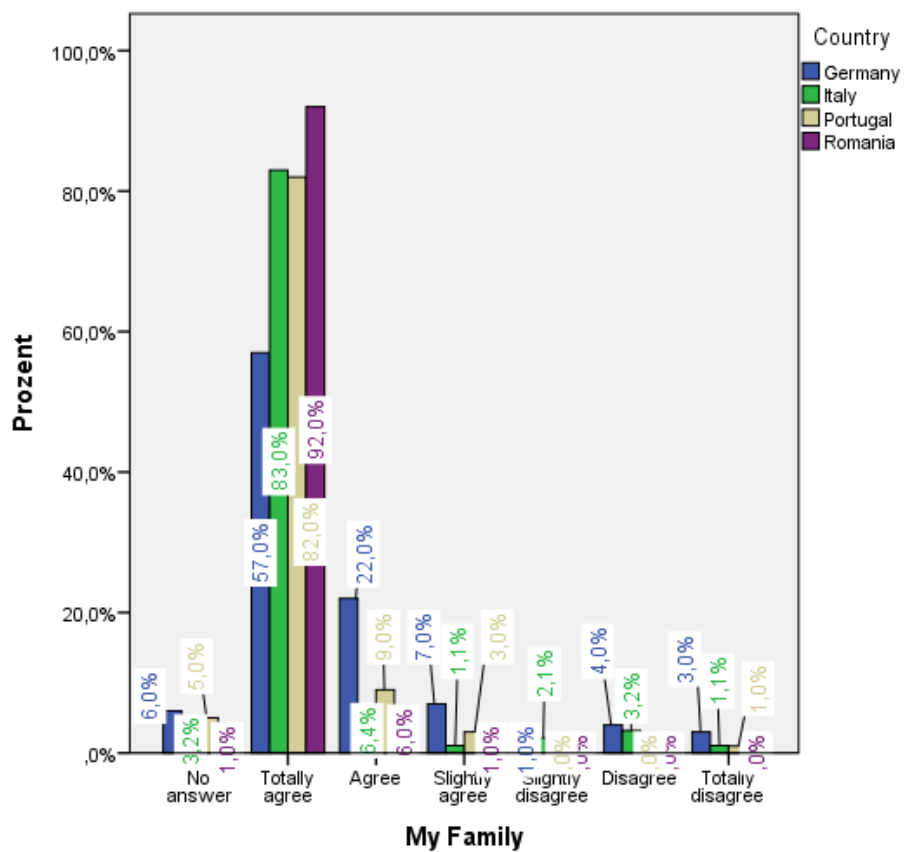
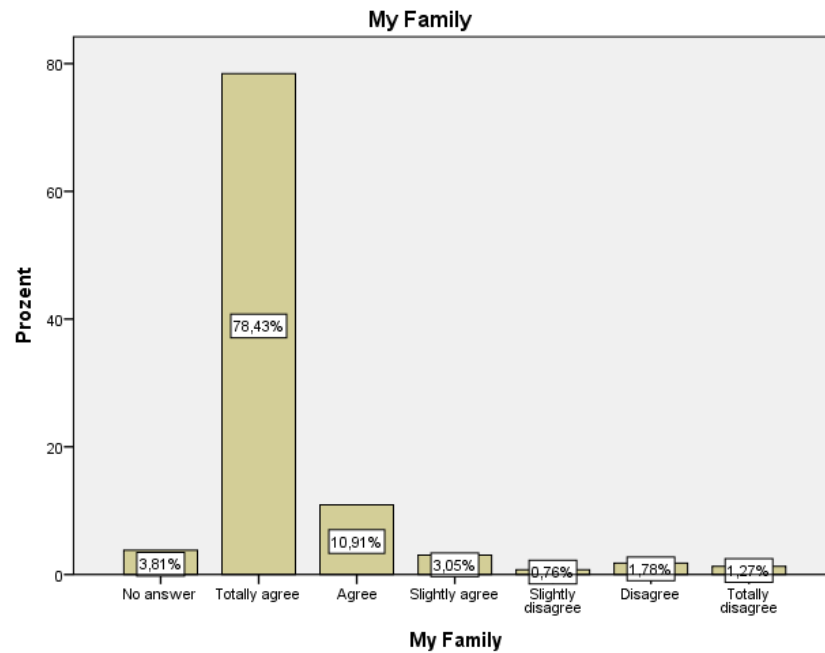

Volunteers, in different roles

3) During my time in prison, I have been able to keep contact with these people on the outside...

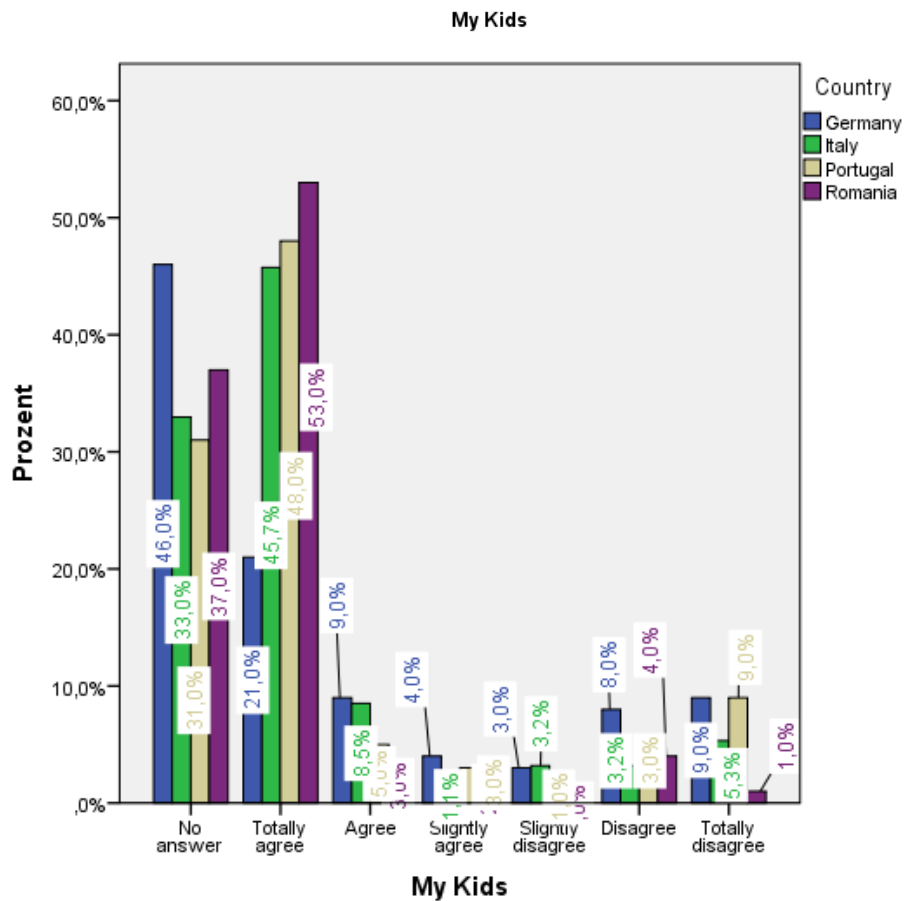
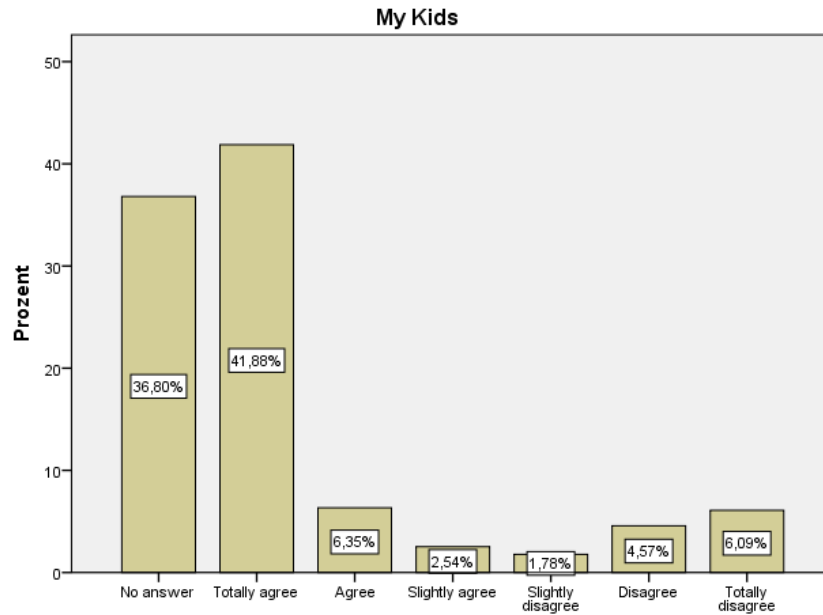
a) My Family

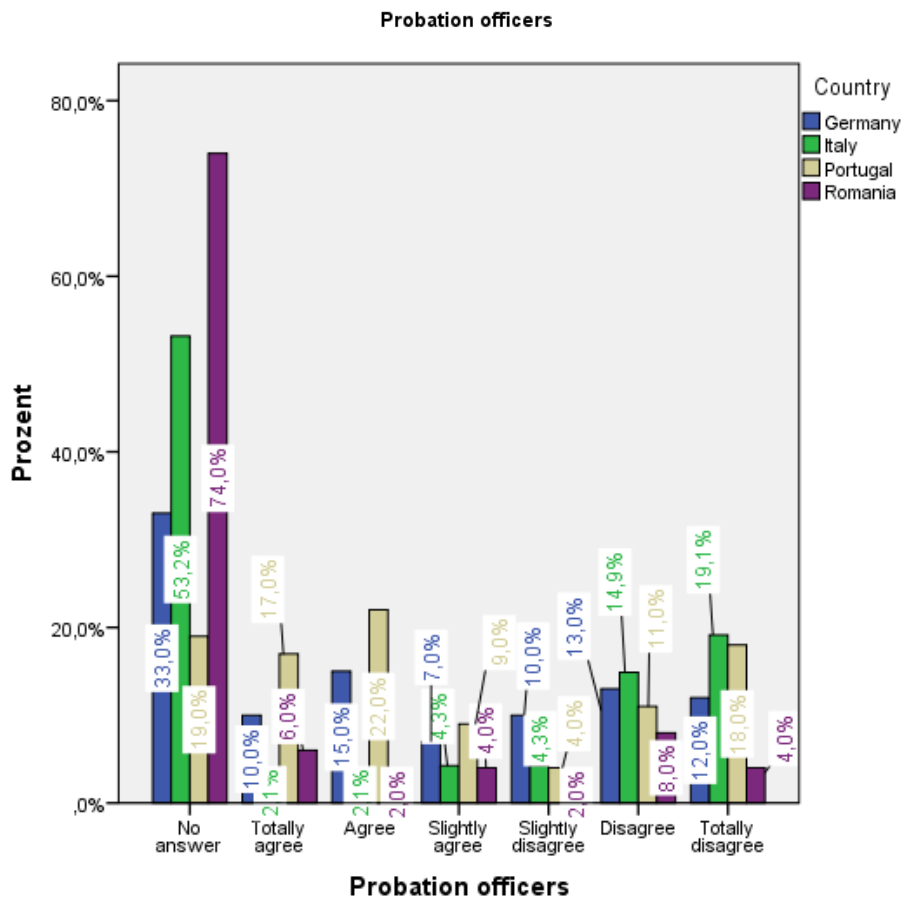
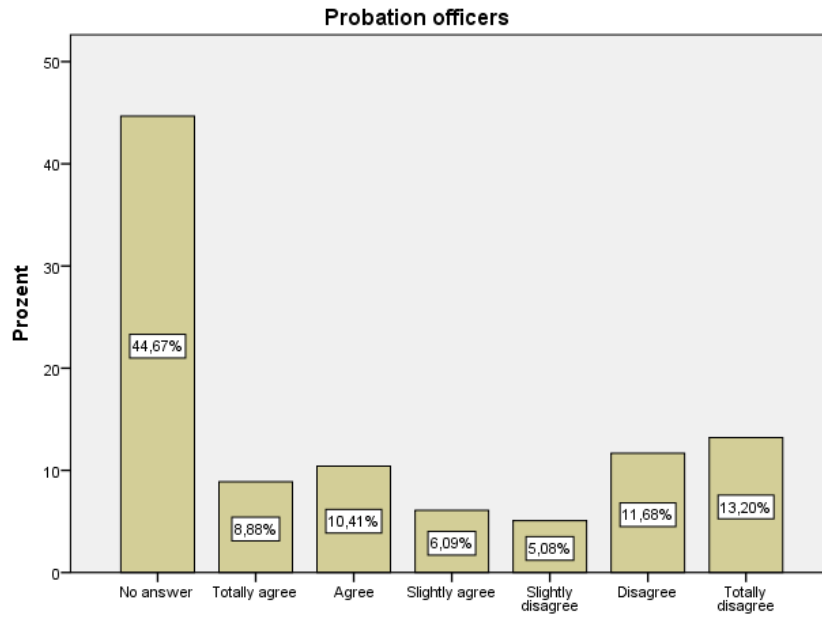

b) My Kids

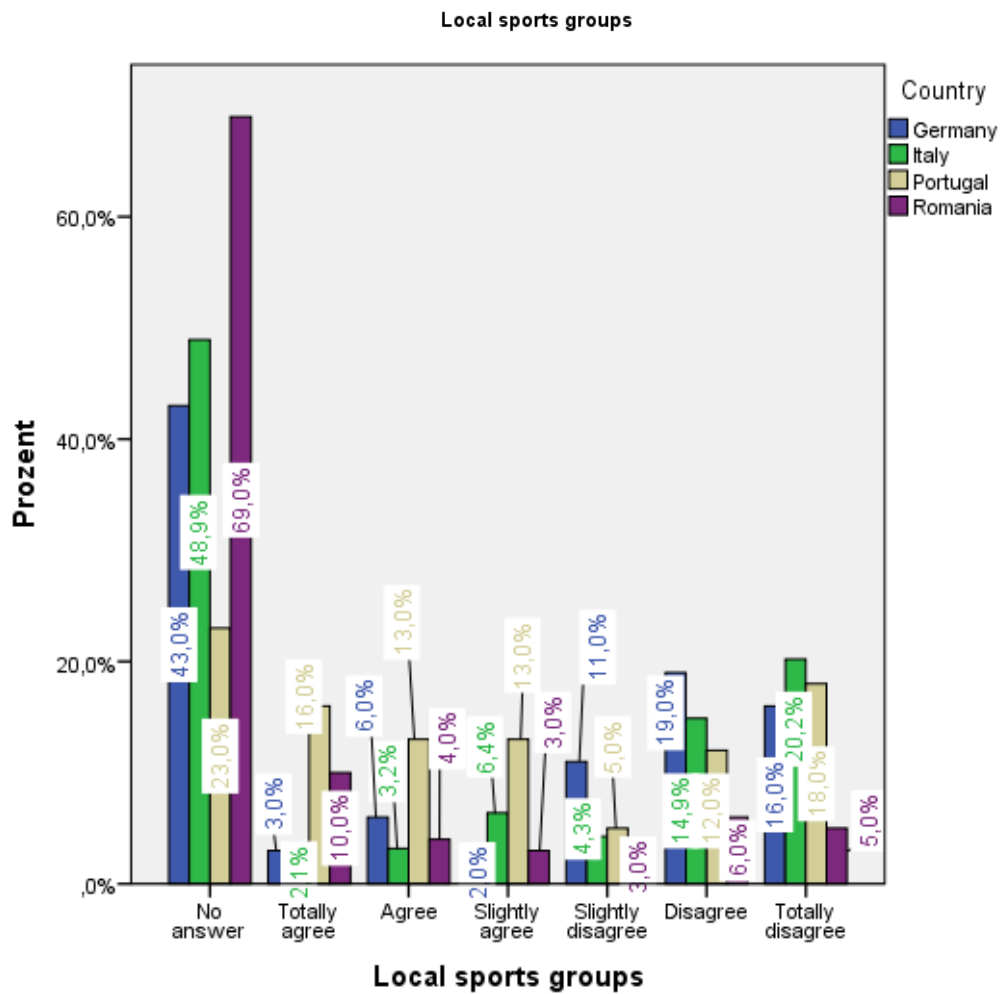
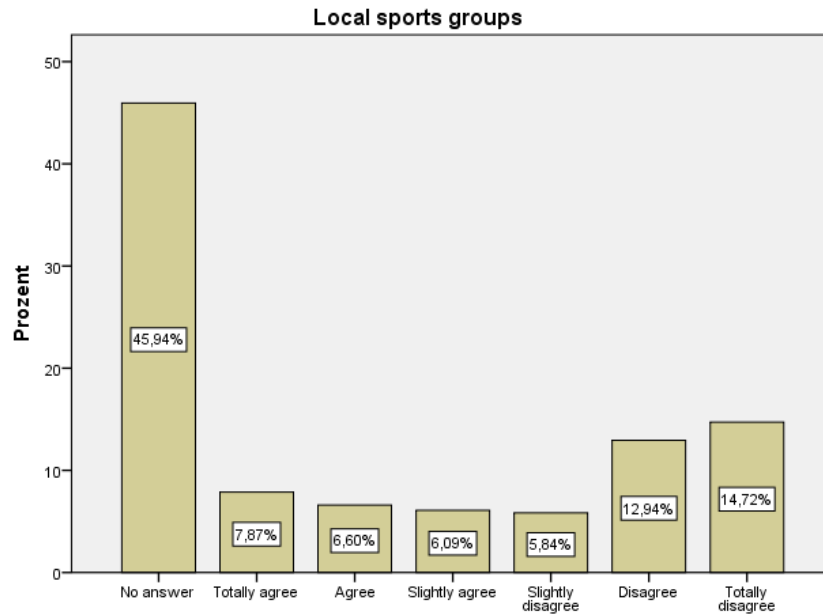

c) Probation officers

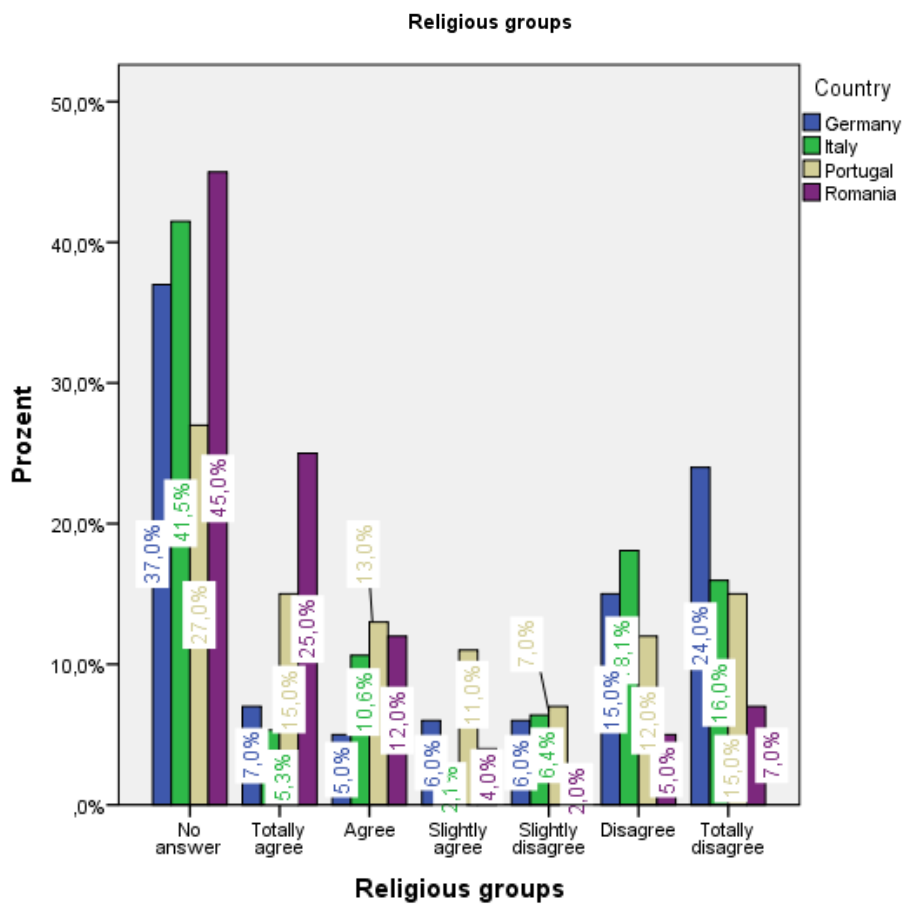
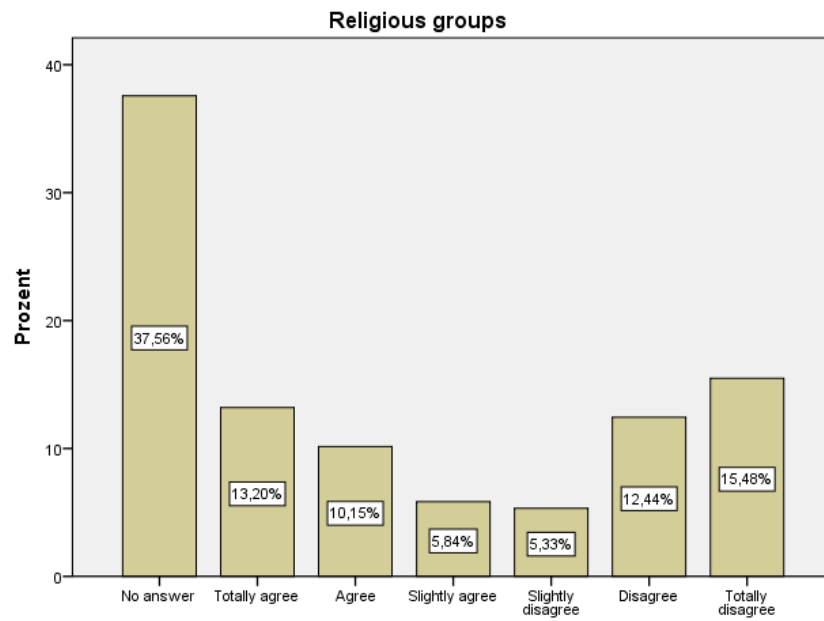

d) Local sports groups

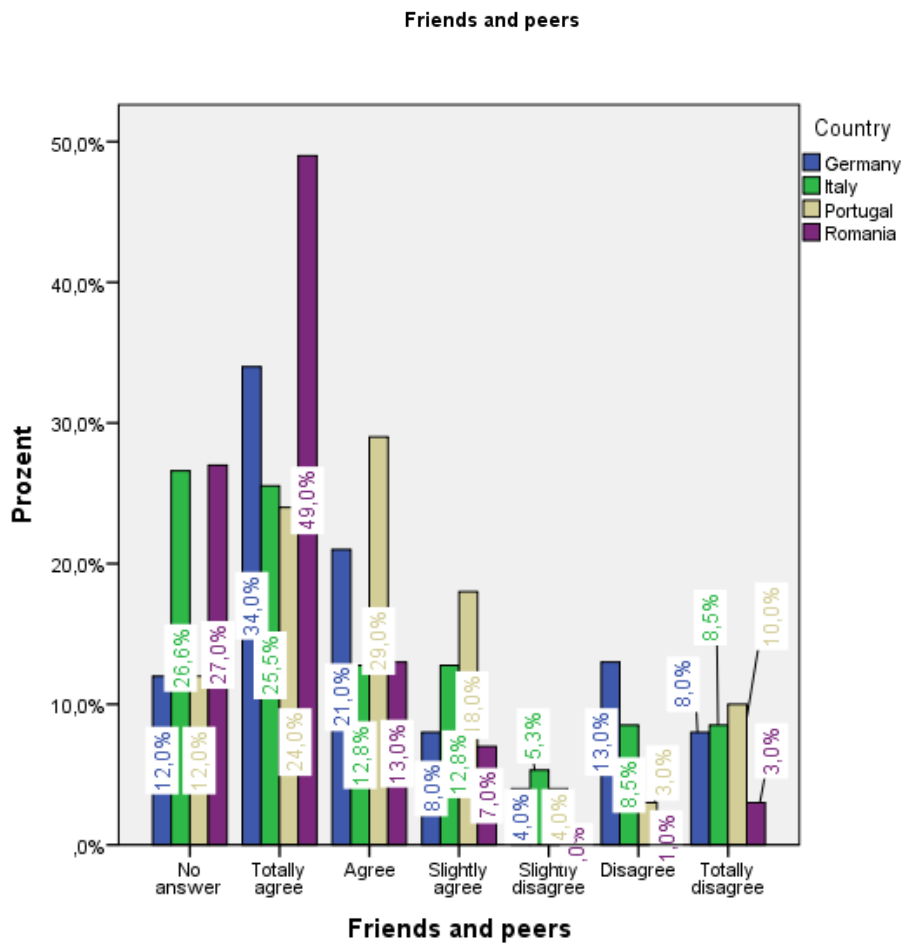
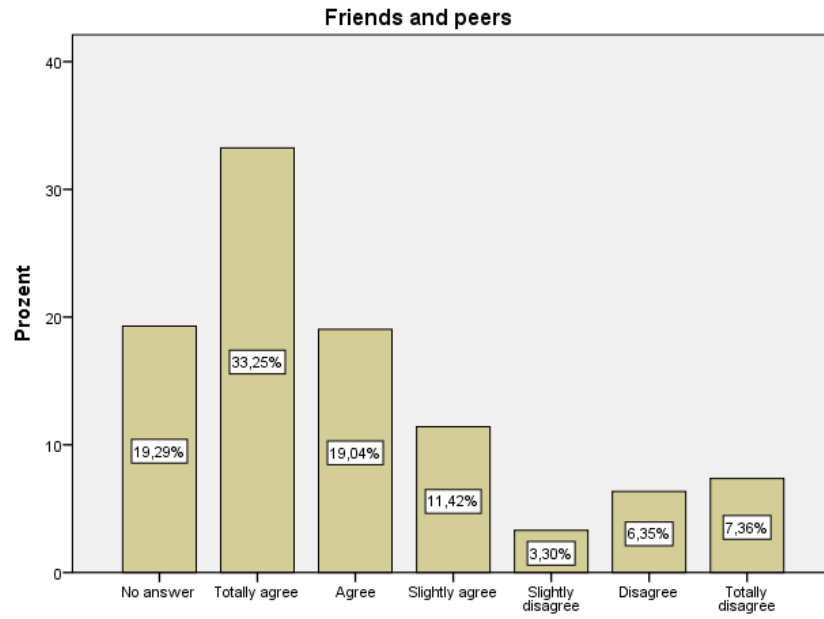

e) Religious groups

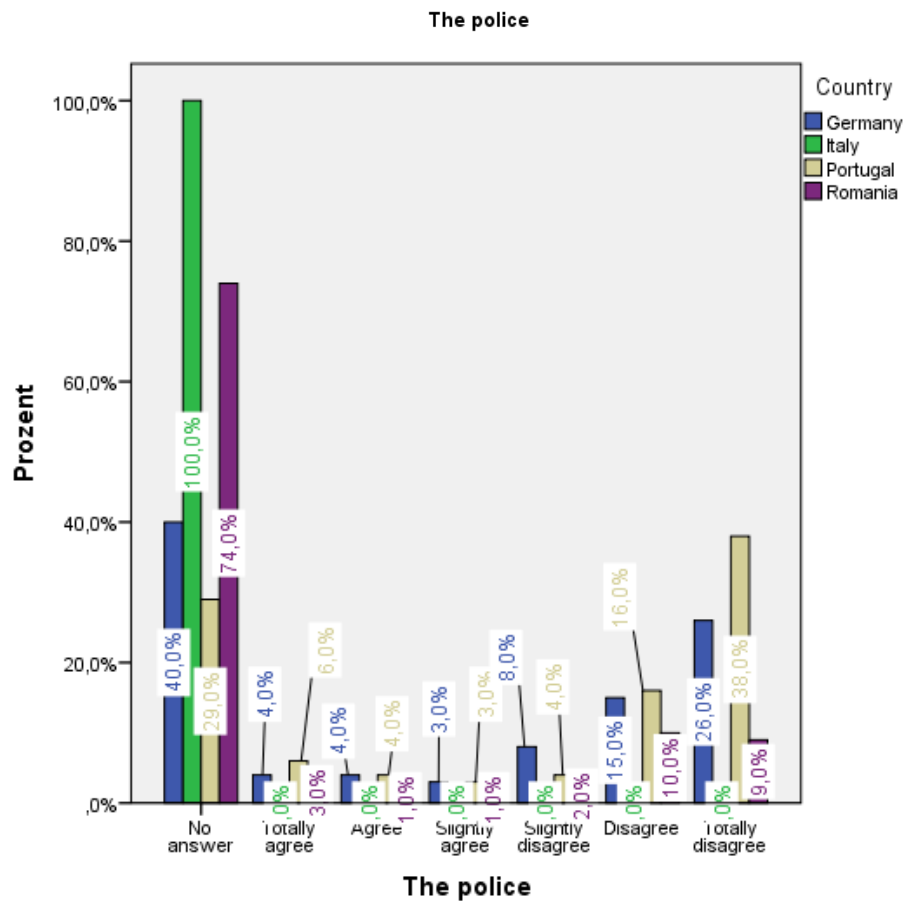
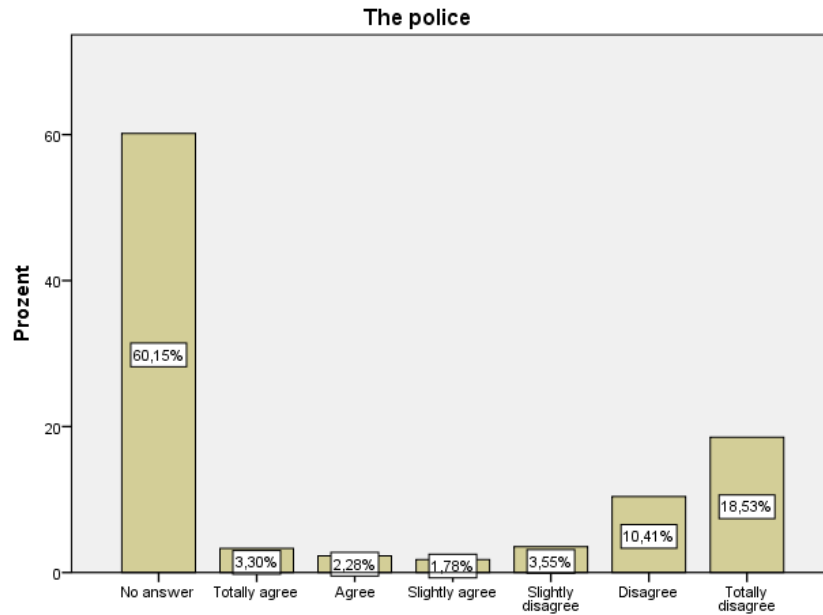

f) Friends and peers

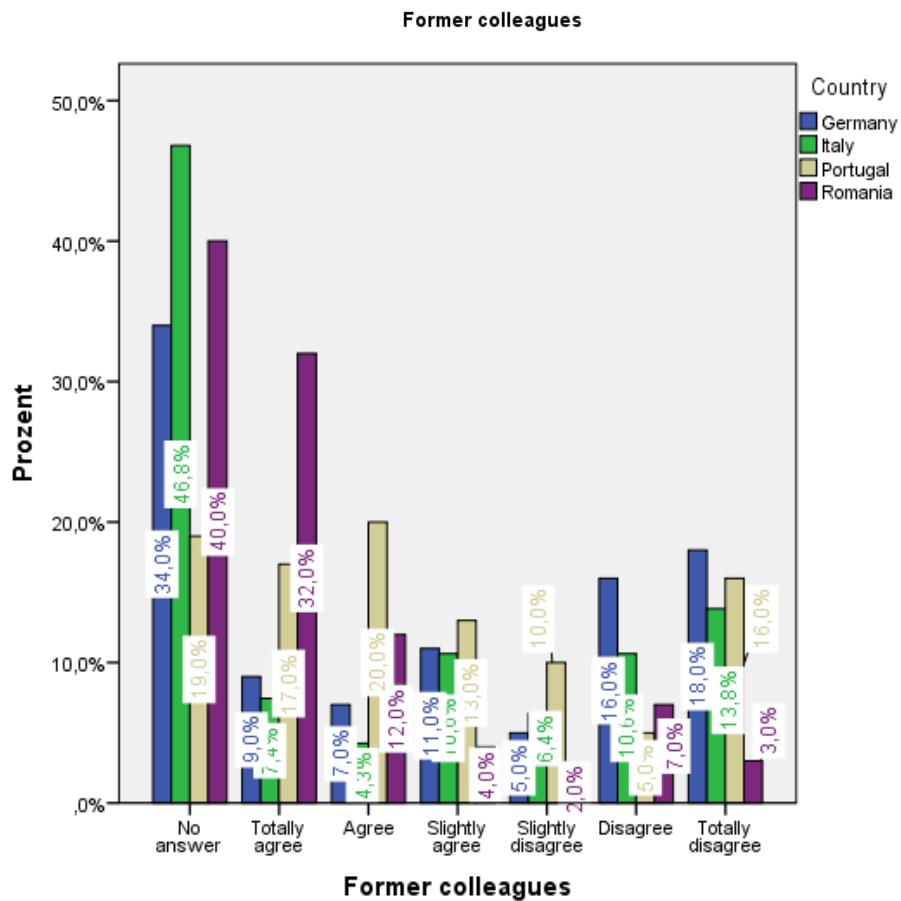
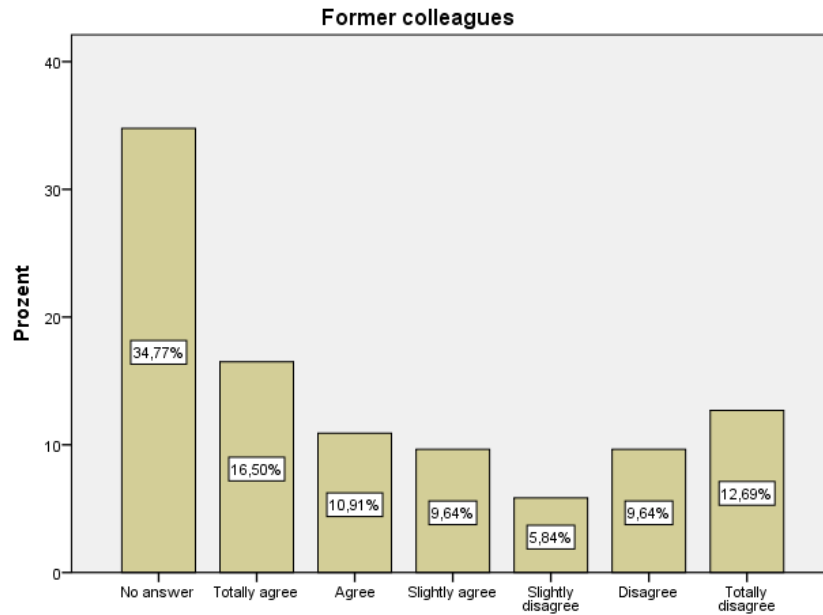

g) The police

h) Former colleagues

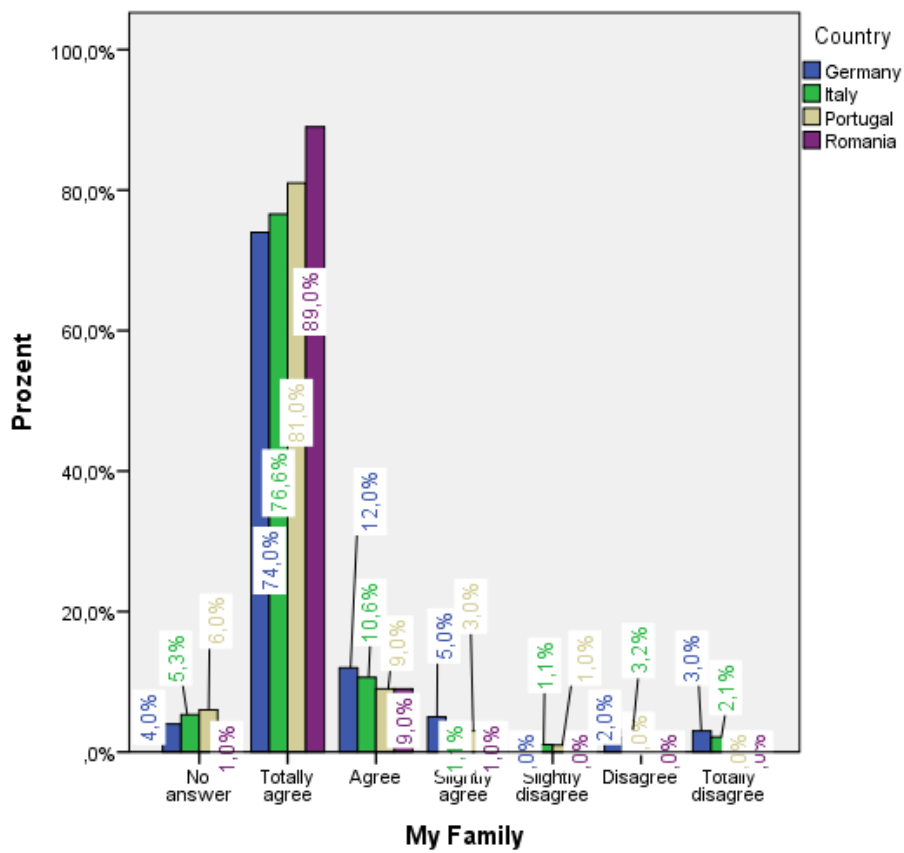
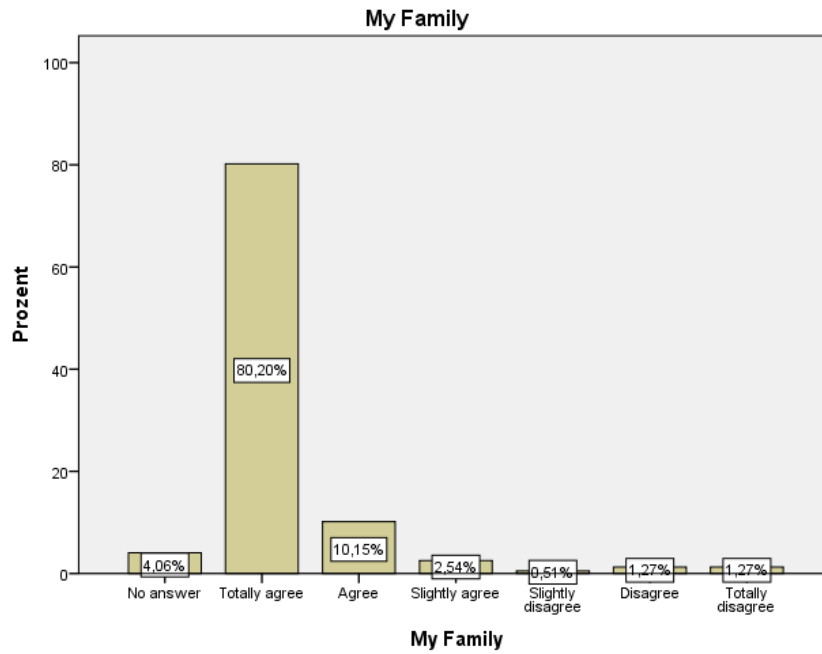

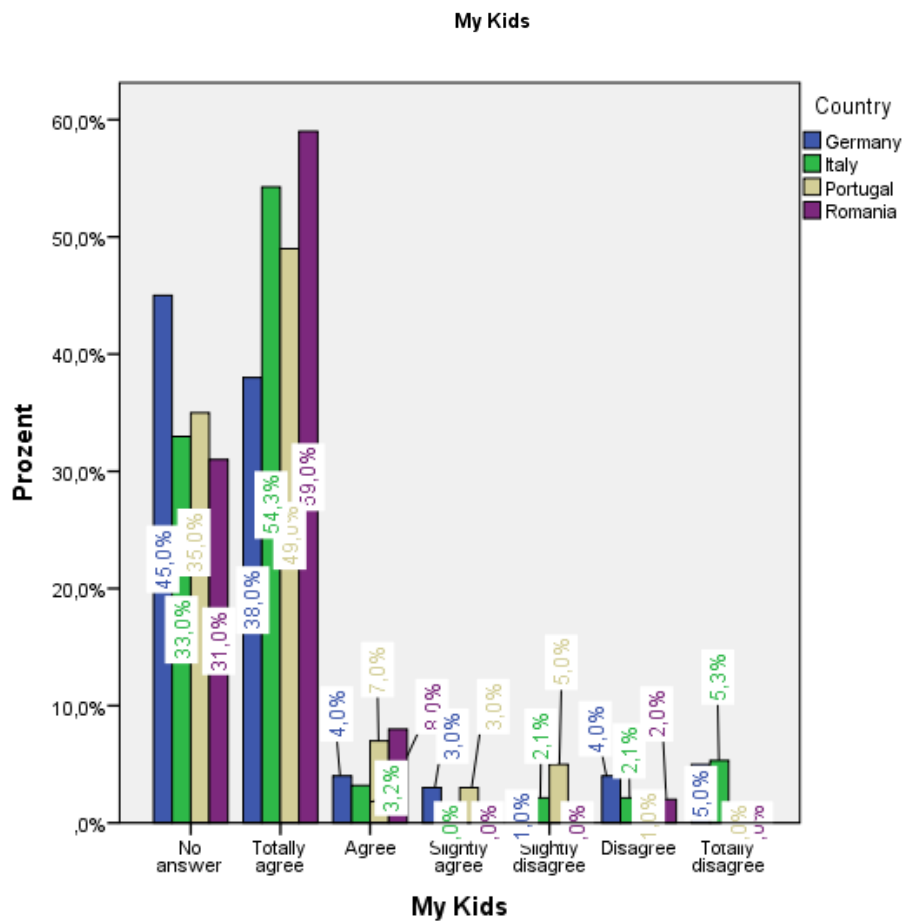
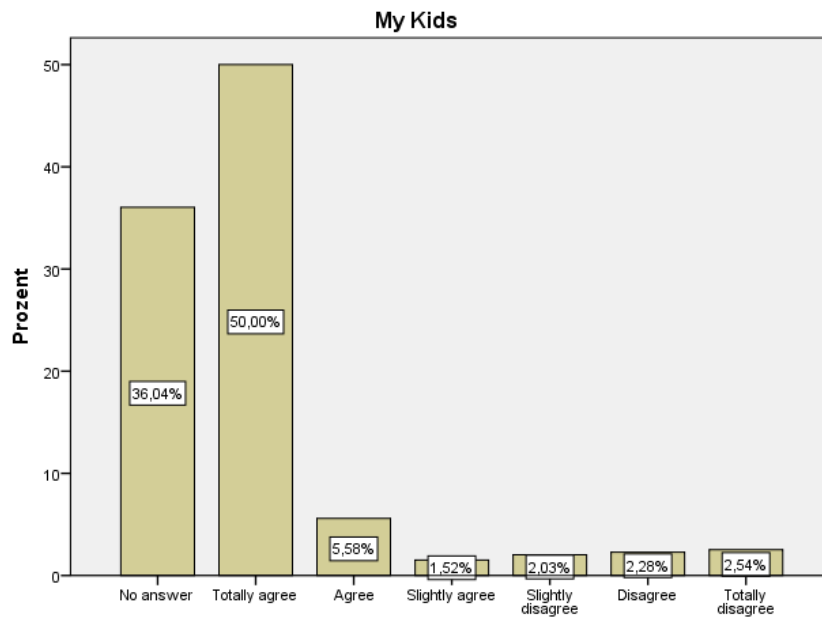
4) Once I am released I think the following people are important to help me get back on track...

a) My Family

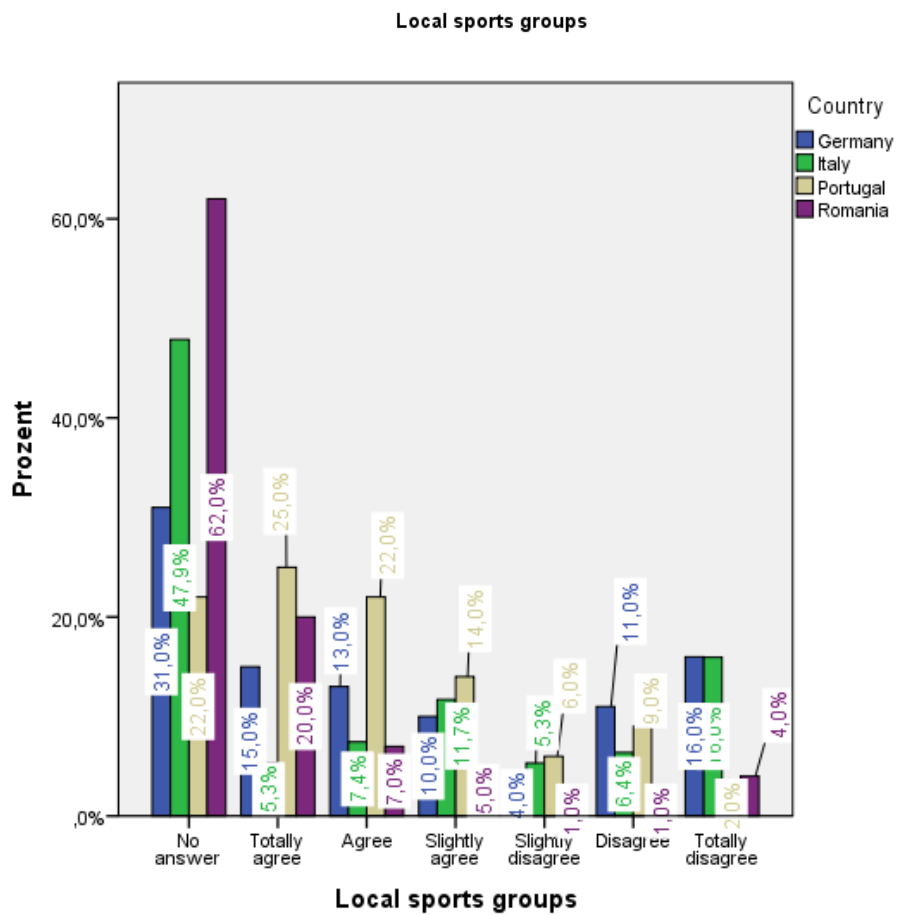
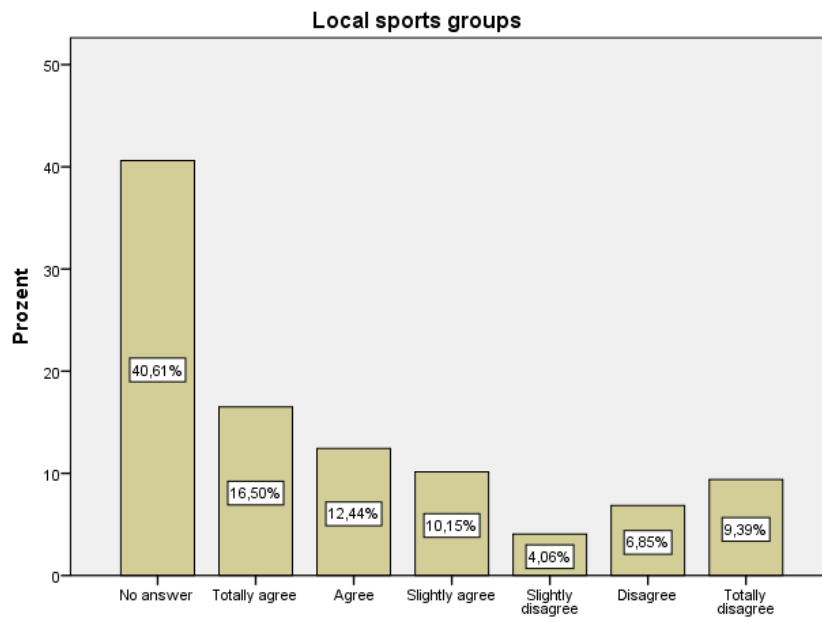

b) My Kids

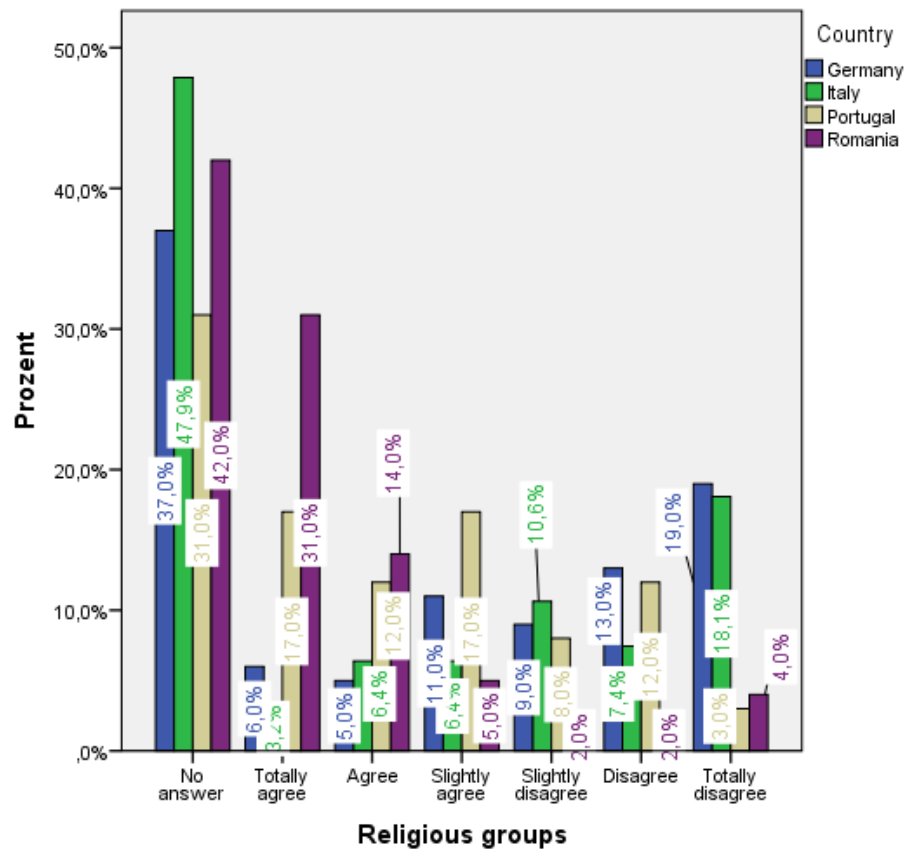
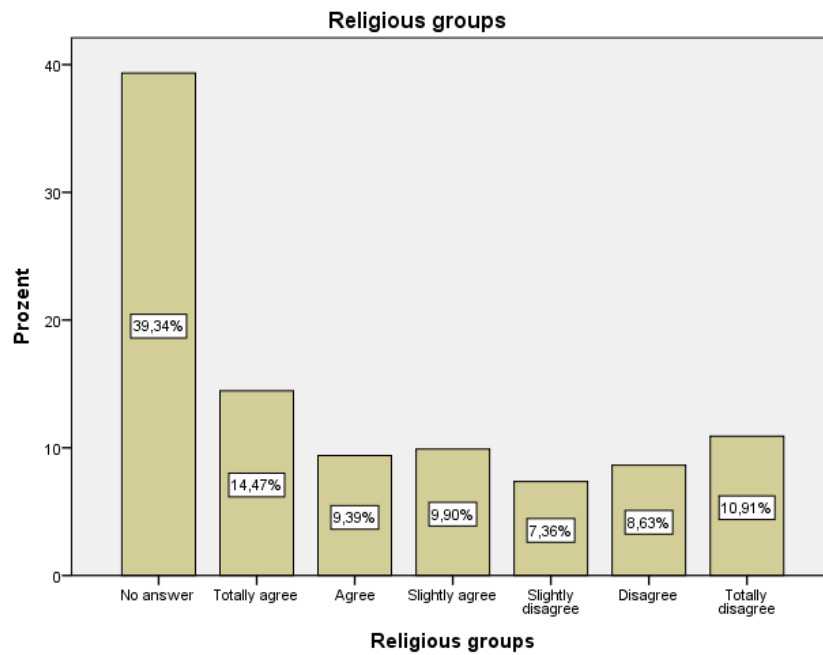

c) Local sports groups

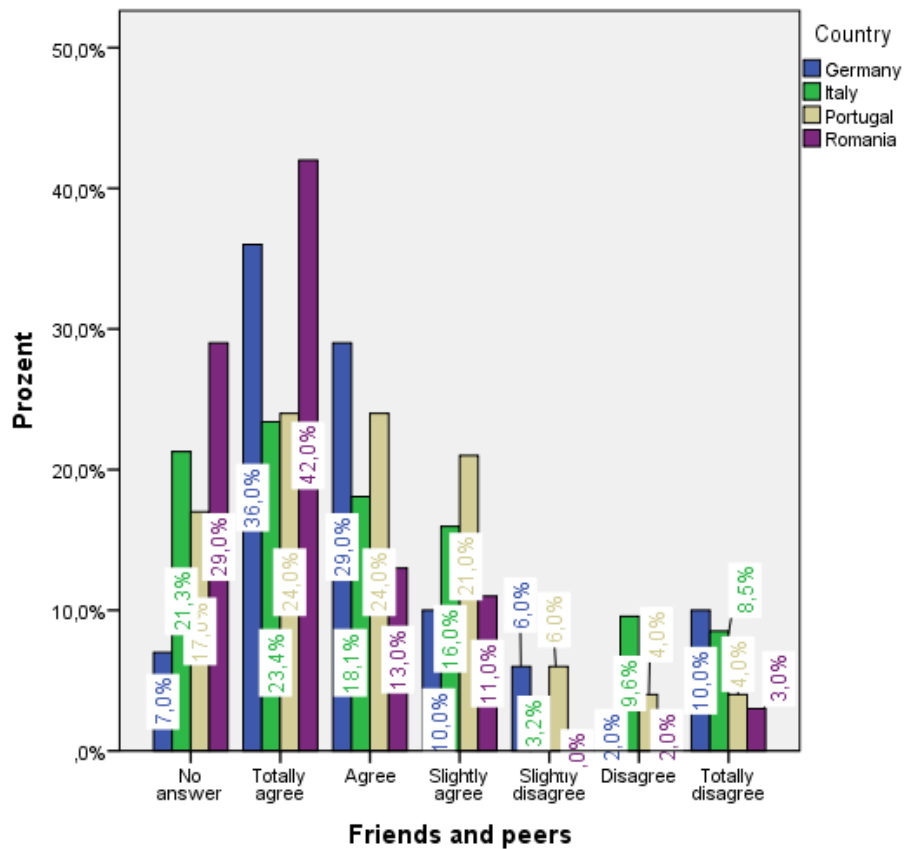
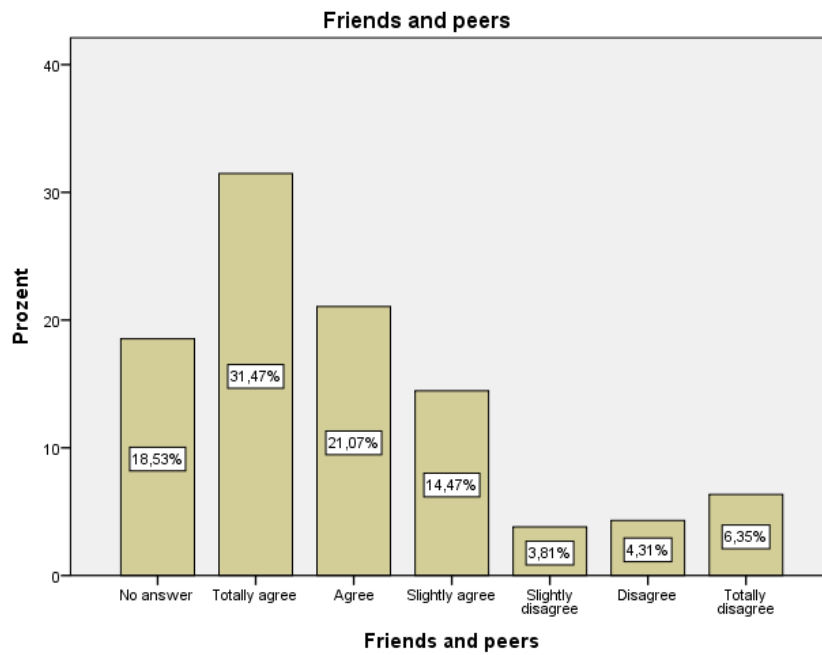

d) Religious groups

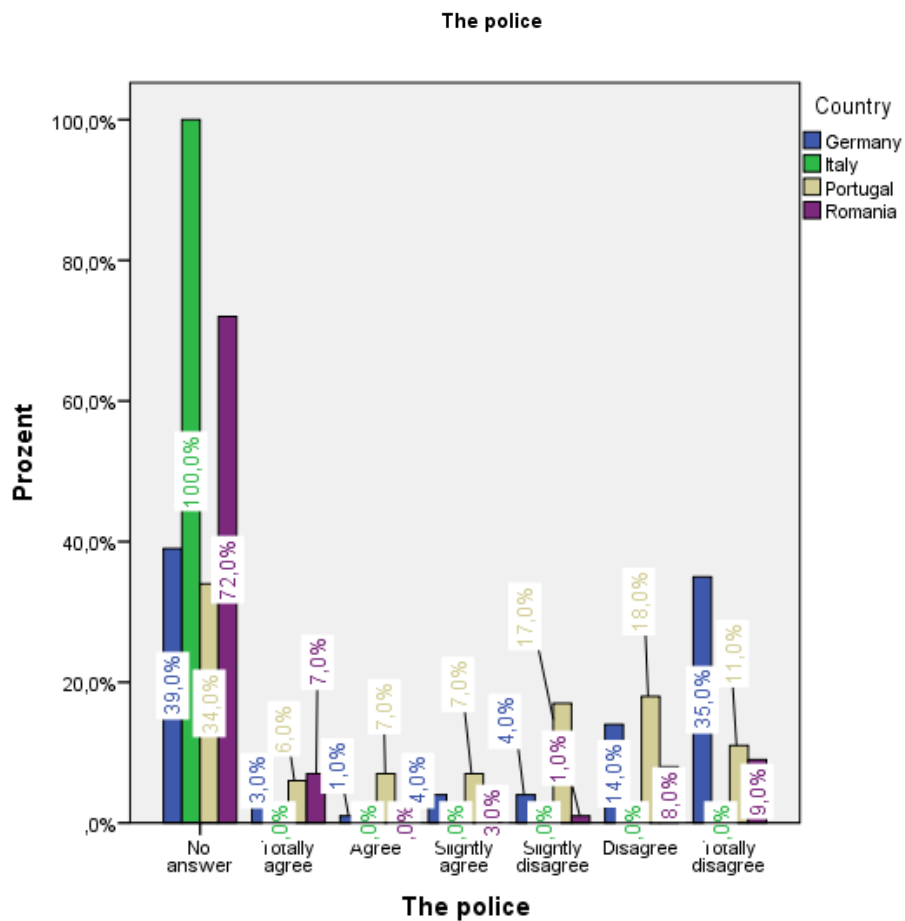
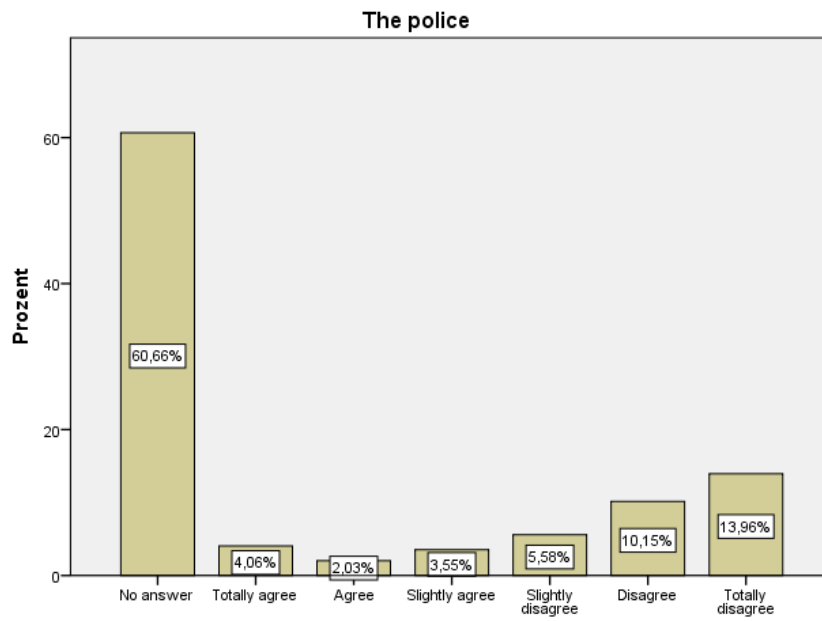

e) Friends and peers

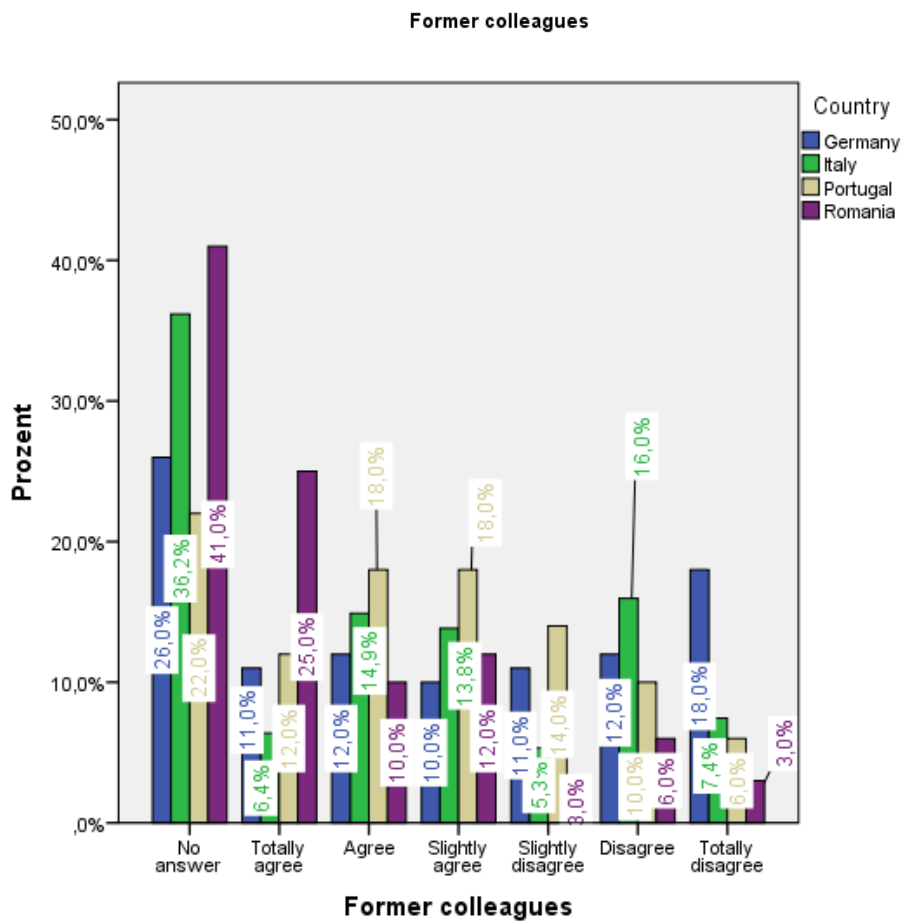
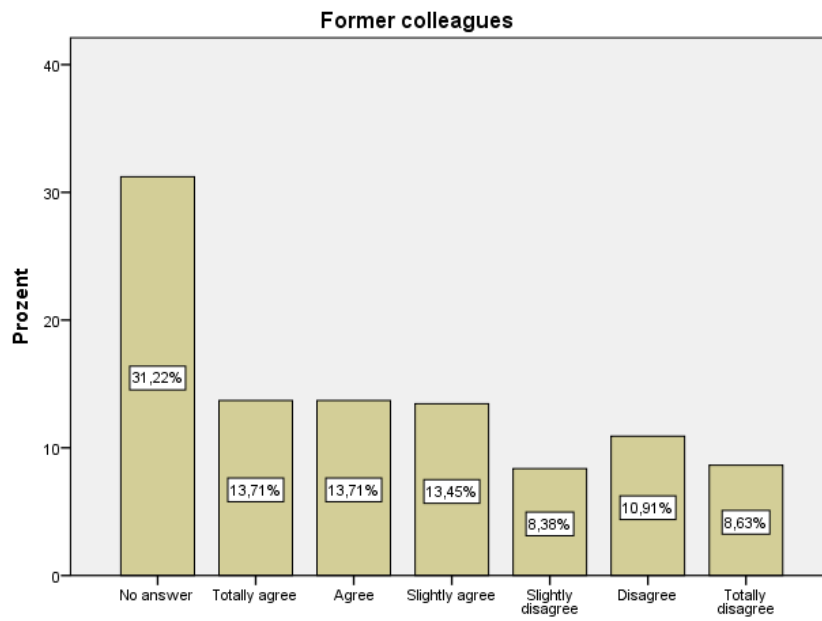

f) The police

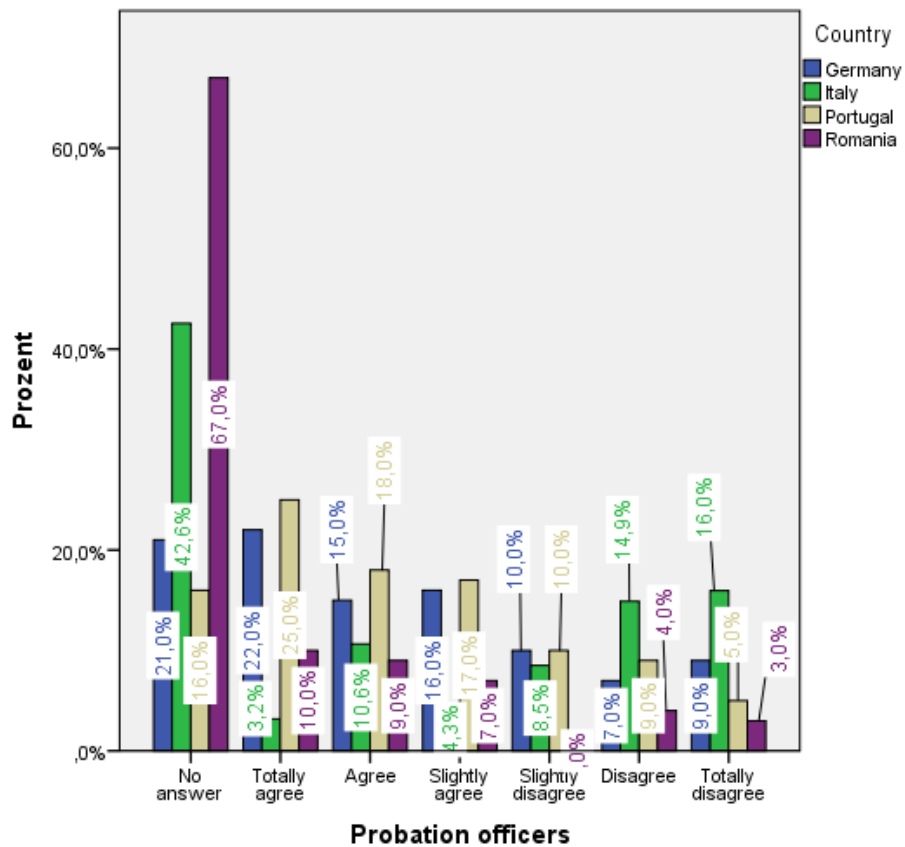
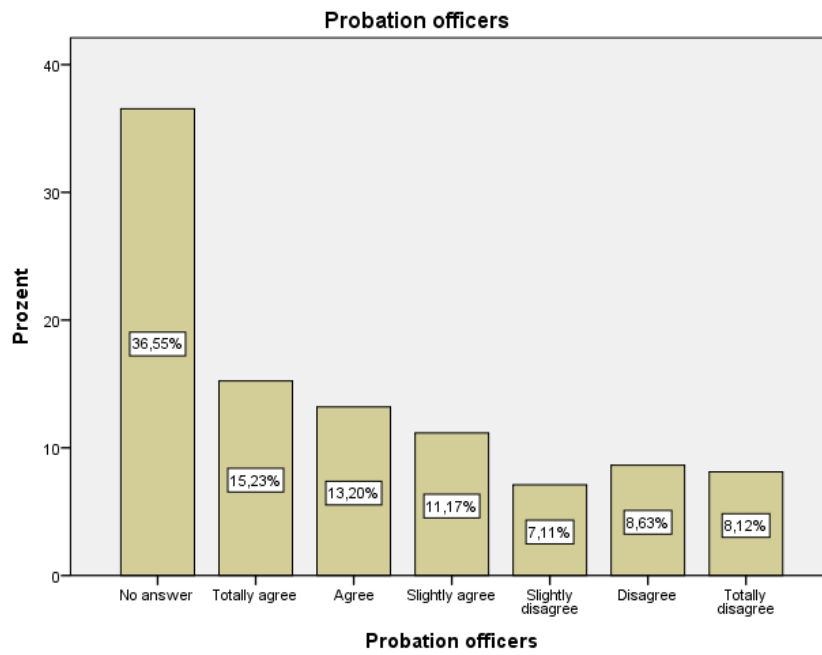
g) Former colleagues

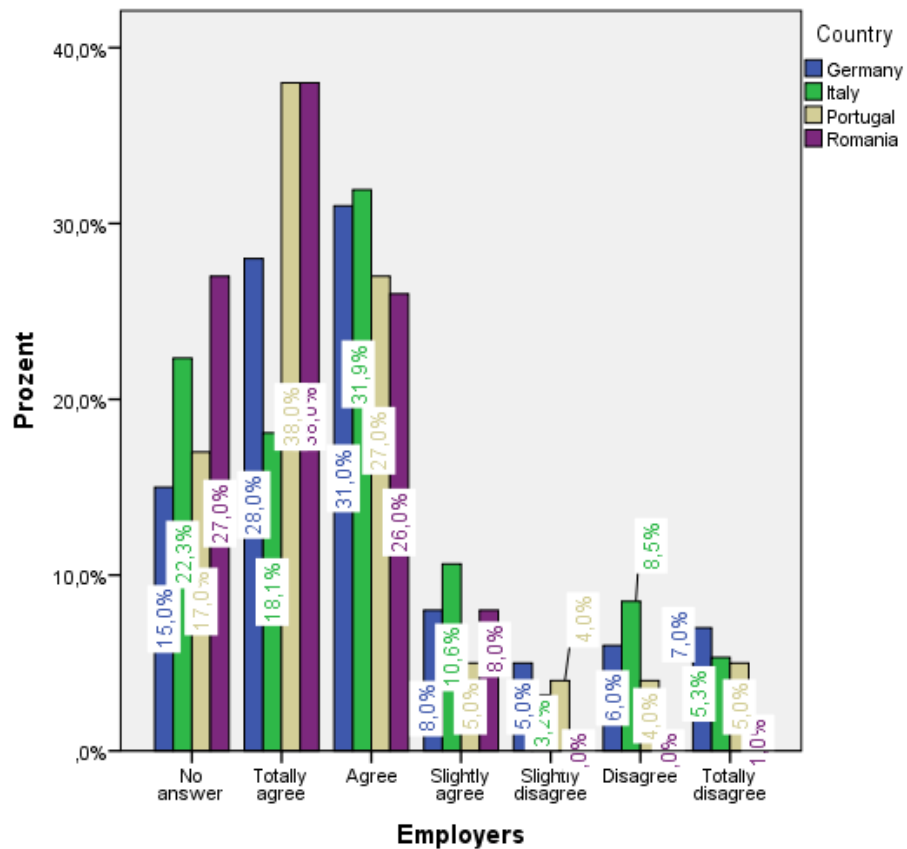
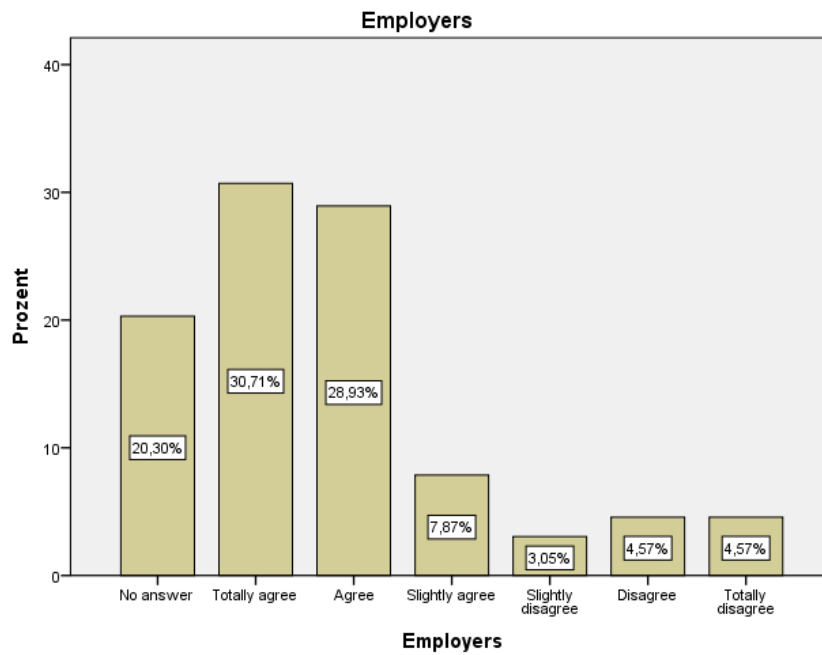

h) Probation officers

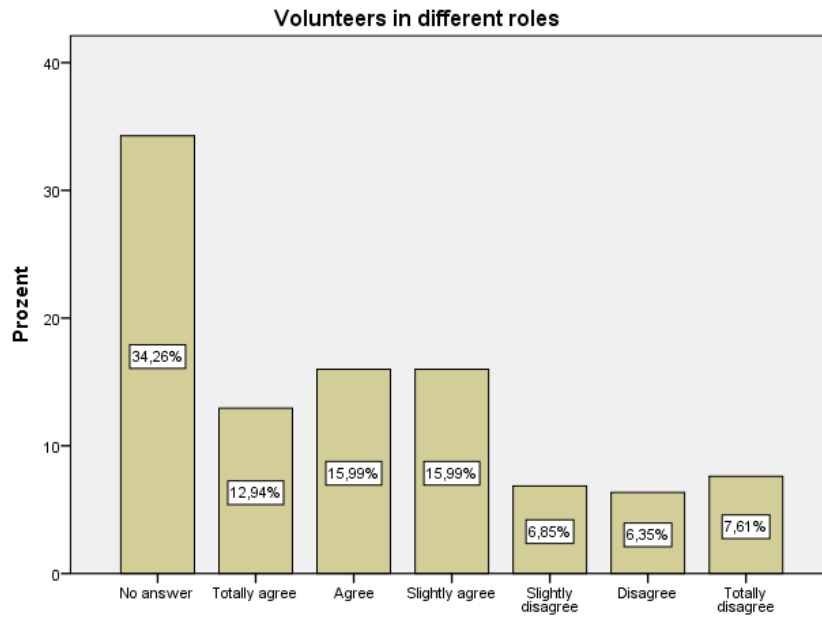

i) Employers

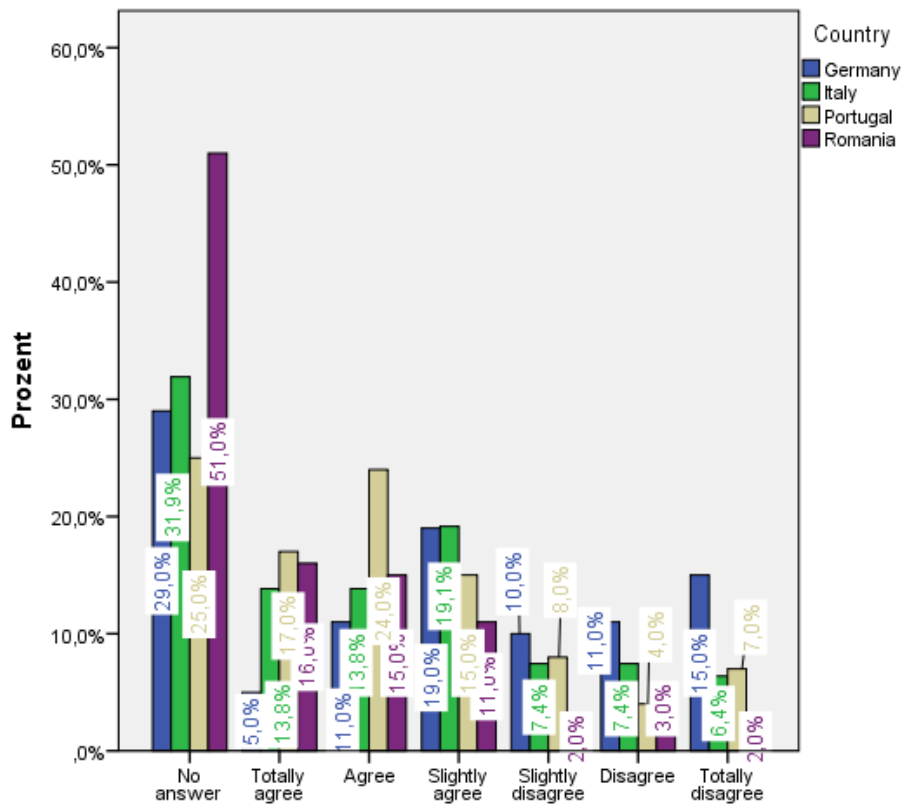

j) Volunteers in different roles

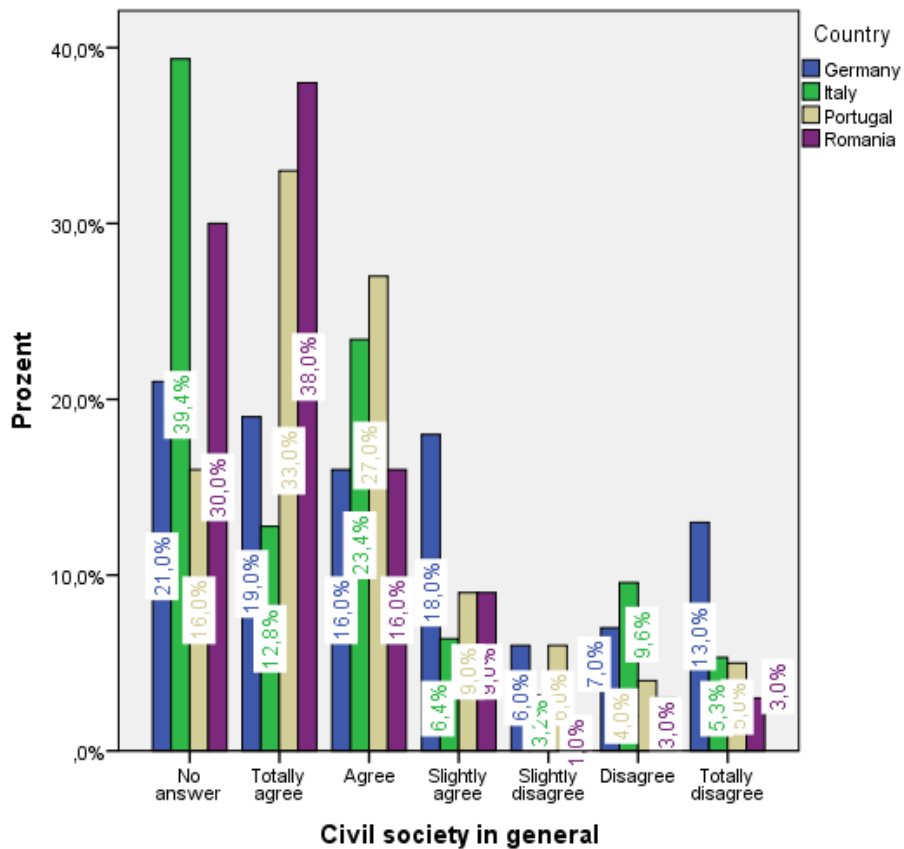
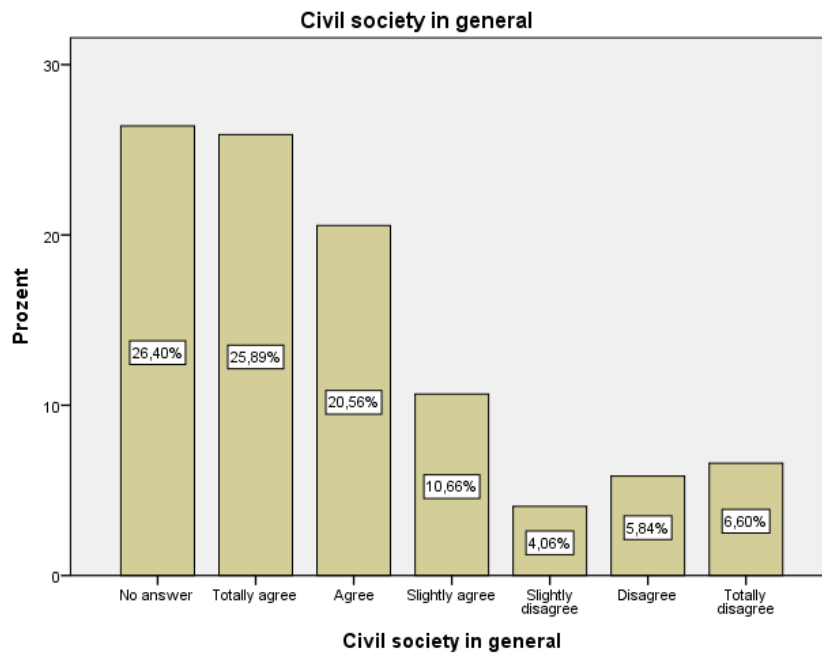
Volunteers in different roles

Volunteers in different roles

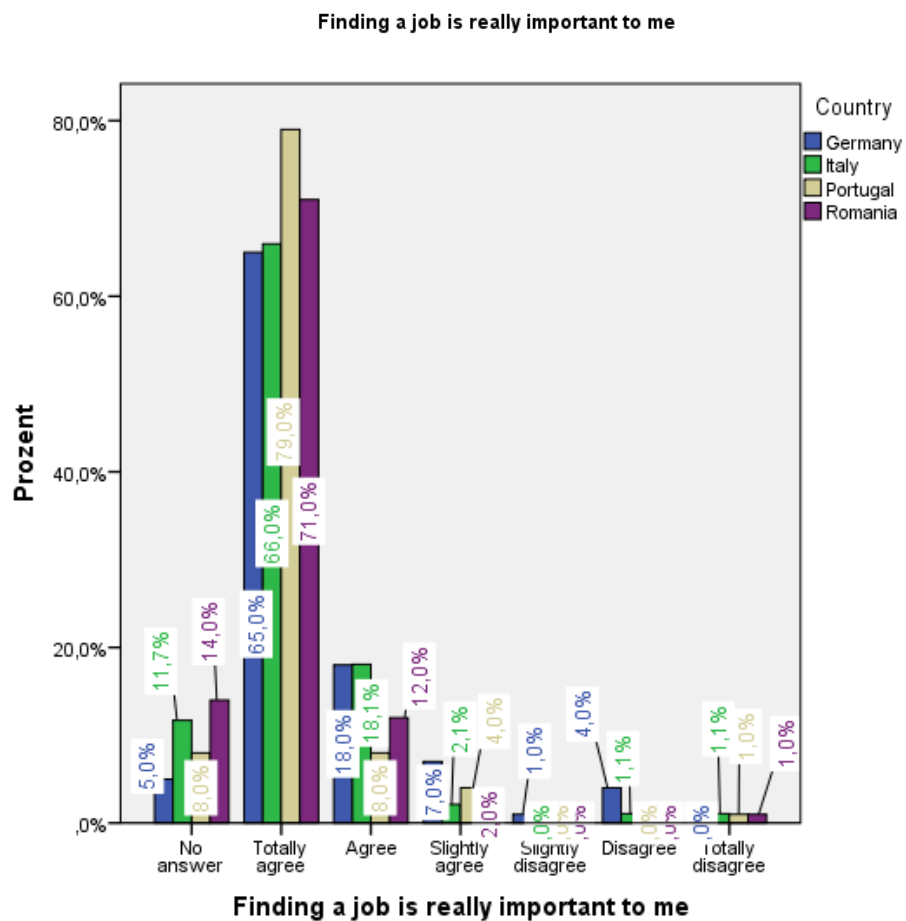
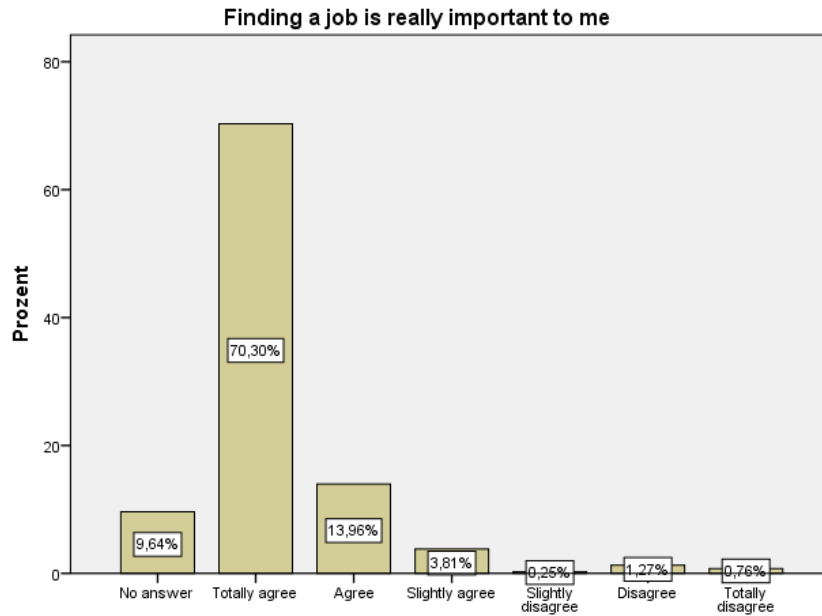
k) Civil society in general

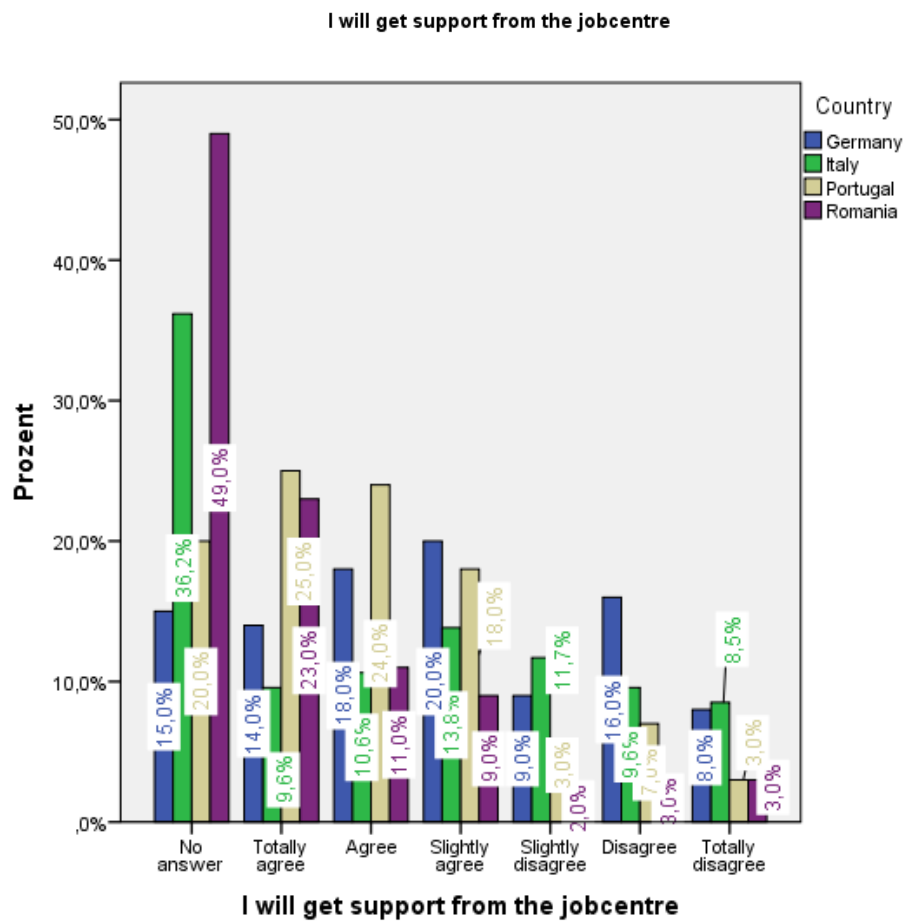
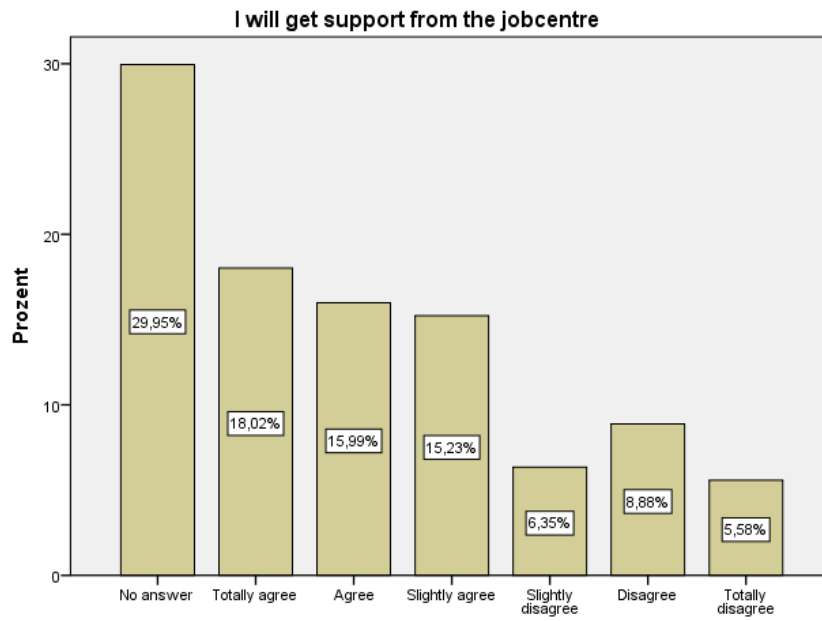
5) In terms of getting work once I am out of prison, I think that...

a) Finding a job is really important to me.

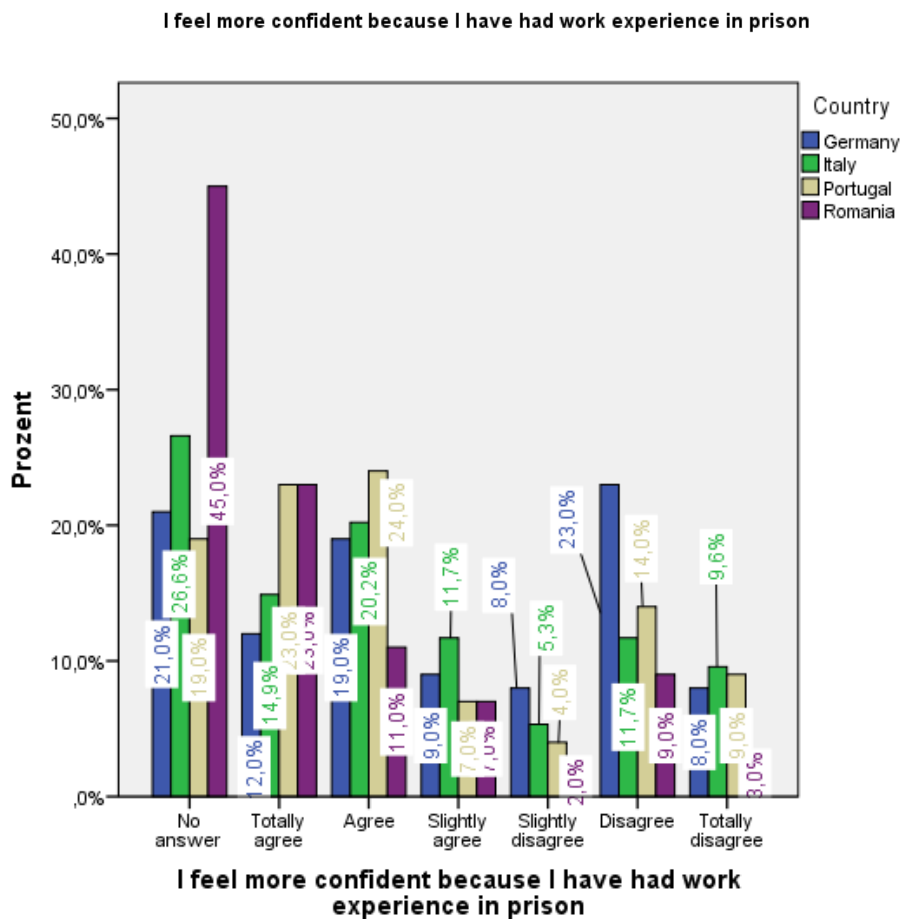
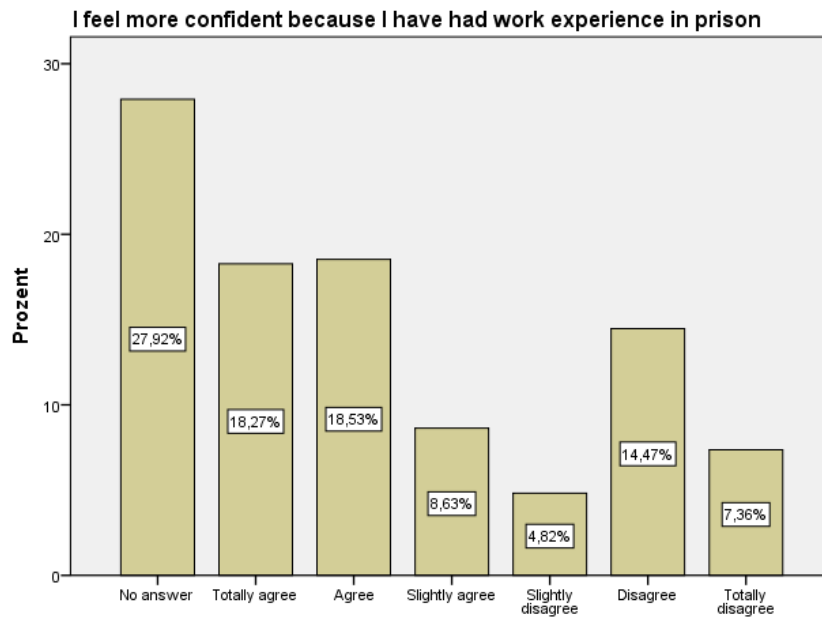

b) I will get support from the jobcentre

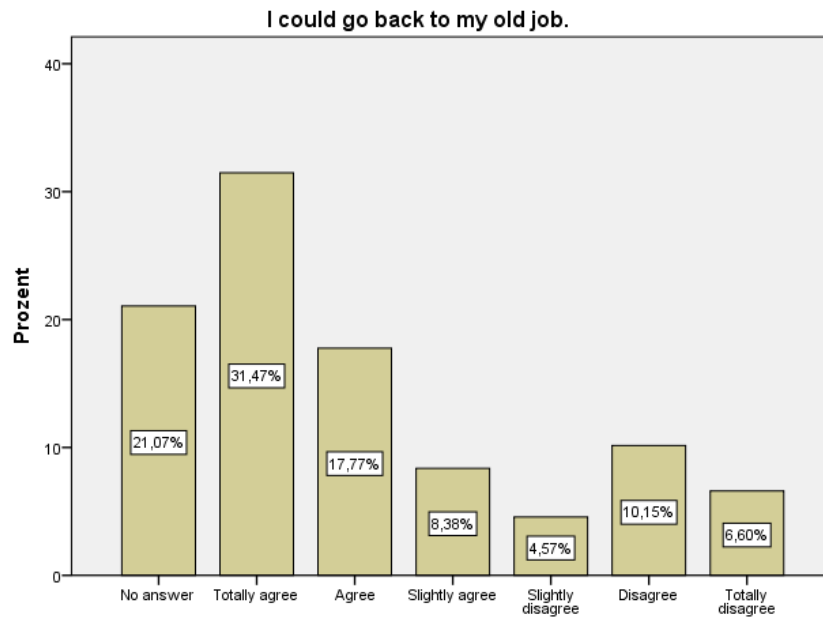

c) I feel more confident because I have had work experience in prison

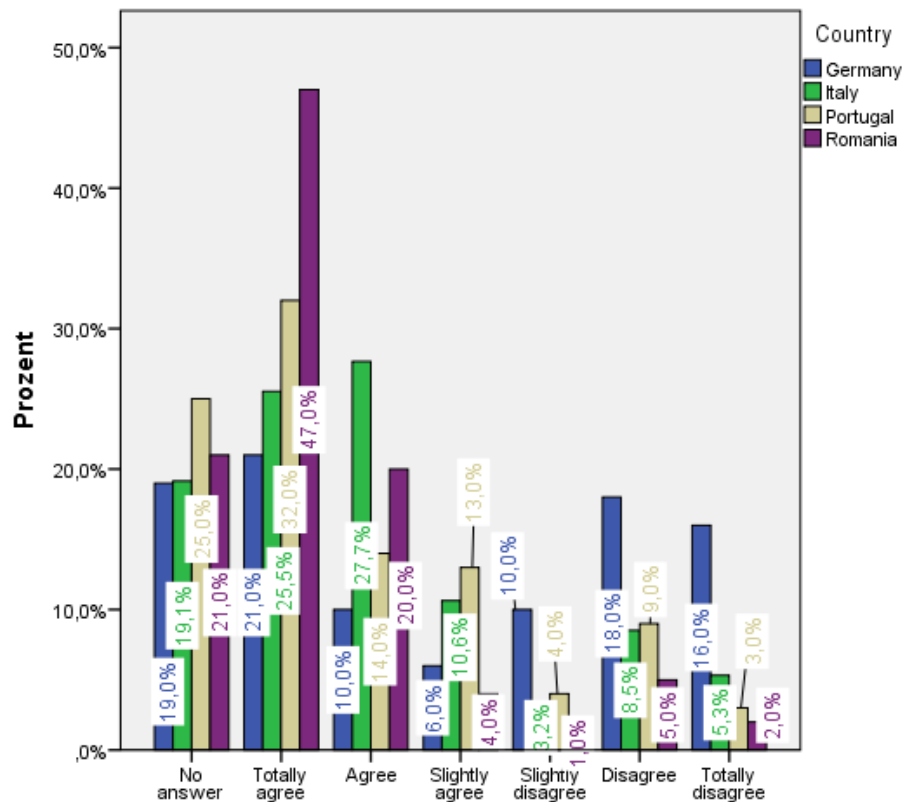

d) I could go back to my old job.

I could go back to my old job.

I could go back to my old job.

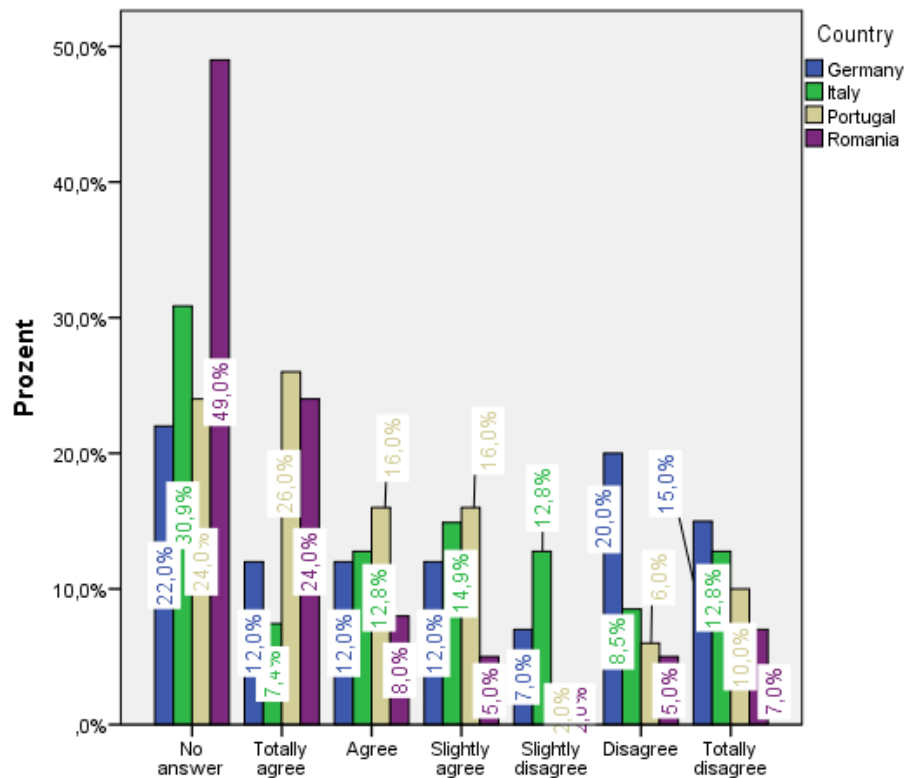

e) I have had training in prison, so now I am qualified to work.

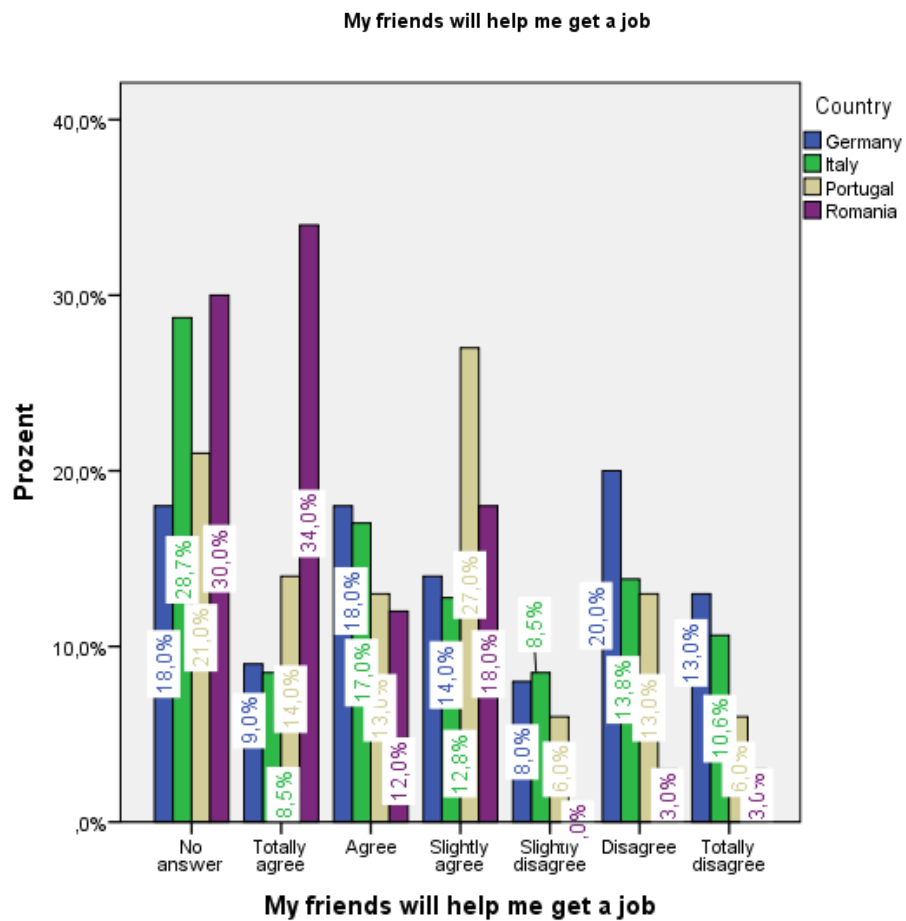
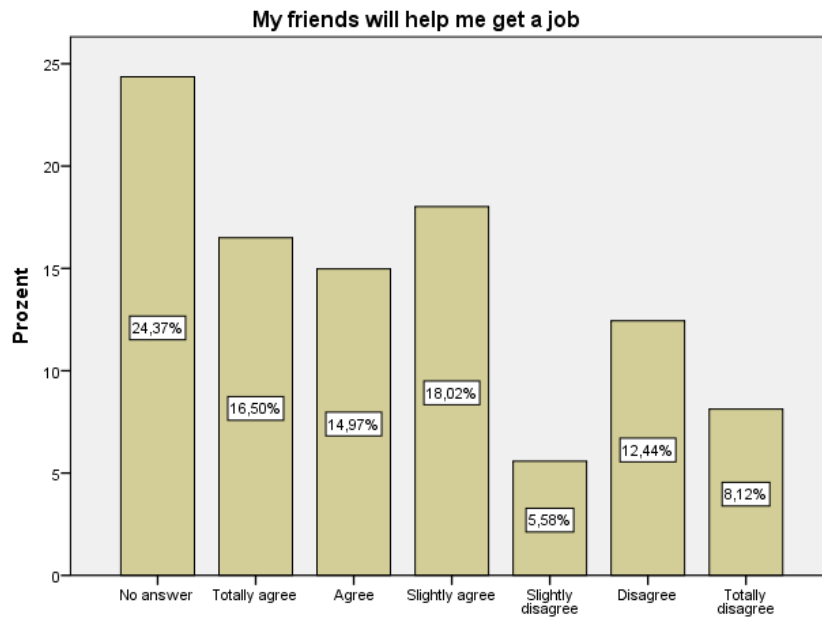
I have had training in prison, so now I am qualified to work.

I have had training in prison, so now I am qualified to work.

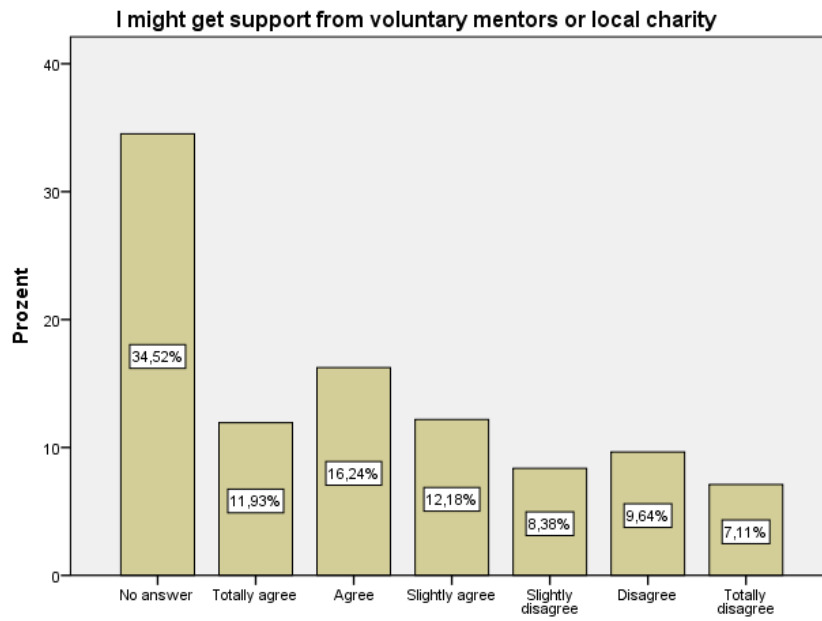

f) My friends will help me get a job

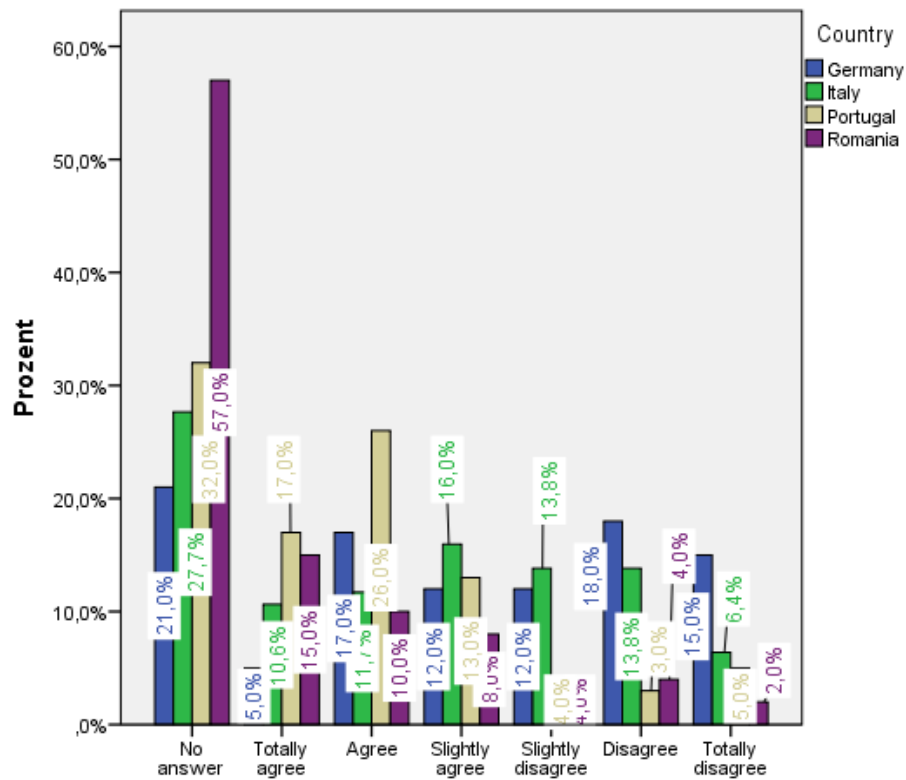

g) I might get support from voluntary mentors or local charity

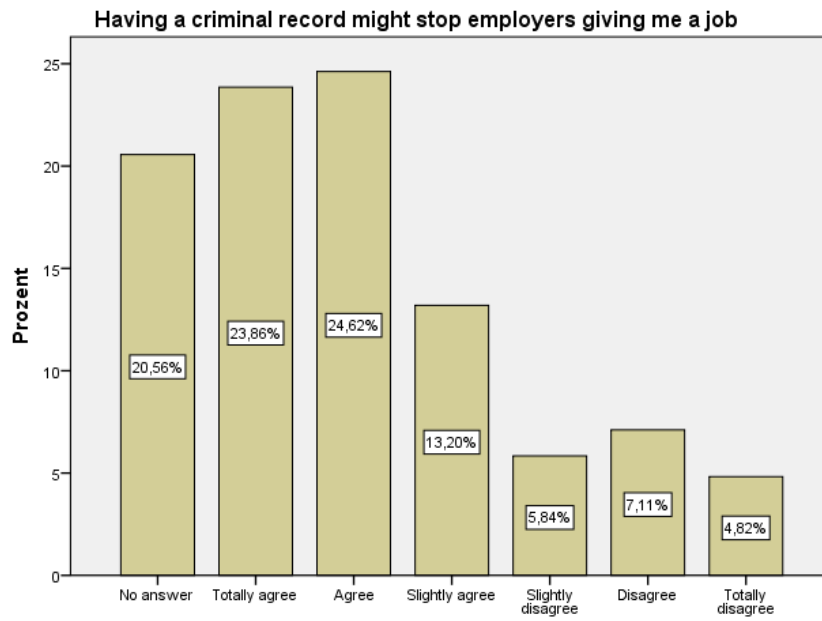
I might get support from voluntary mentors or local charity

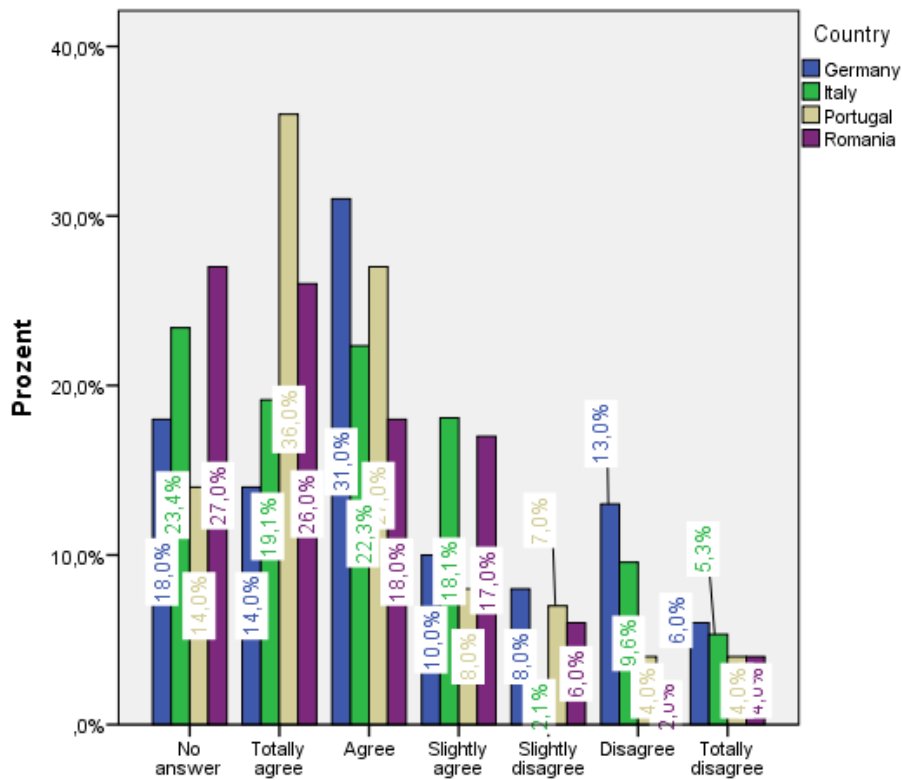
I might get support from voluntary mentors or local charity

h) Having a criminal record might stop employers giving me a job

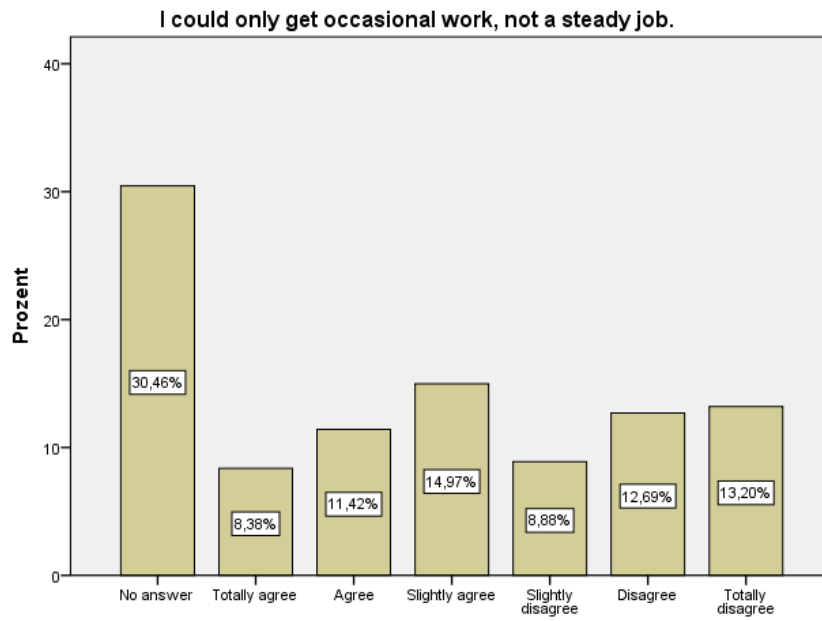
Having a criminal record might stop employers giving me a job

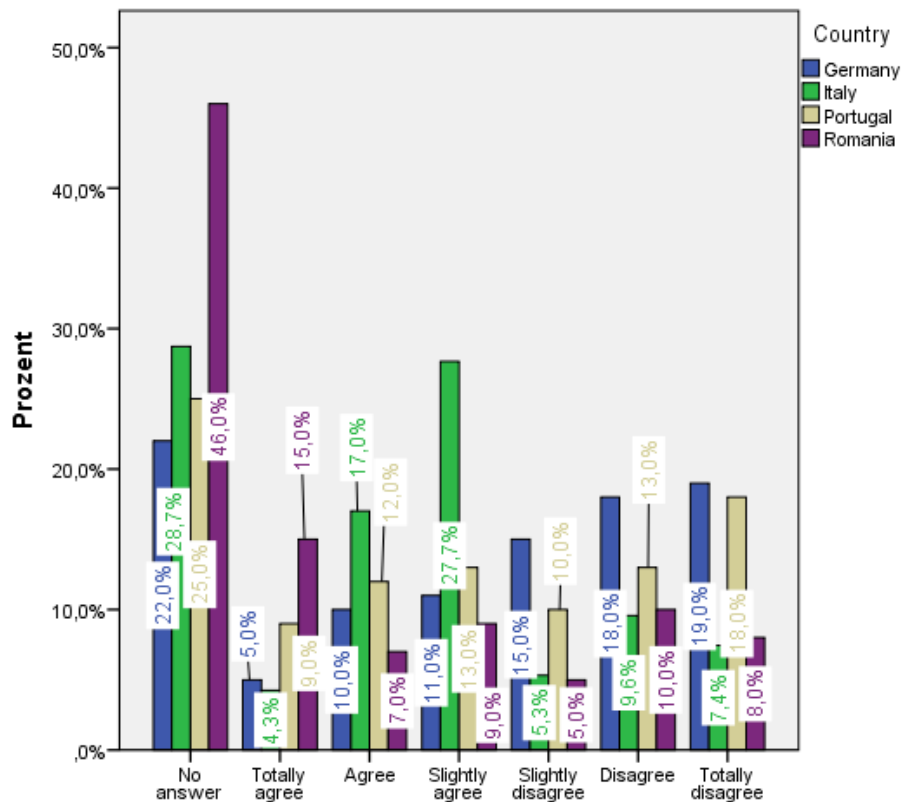
Having a criminal record might stop employers giving me a job

i) I could only get occasional work, not a steady job.

I could only get occasional work, not a steady job.

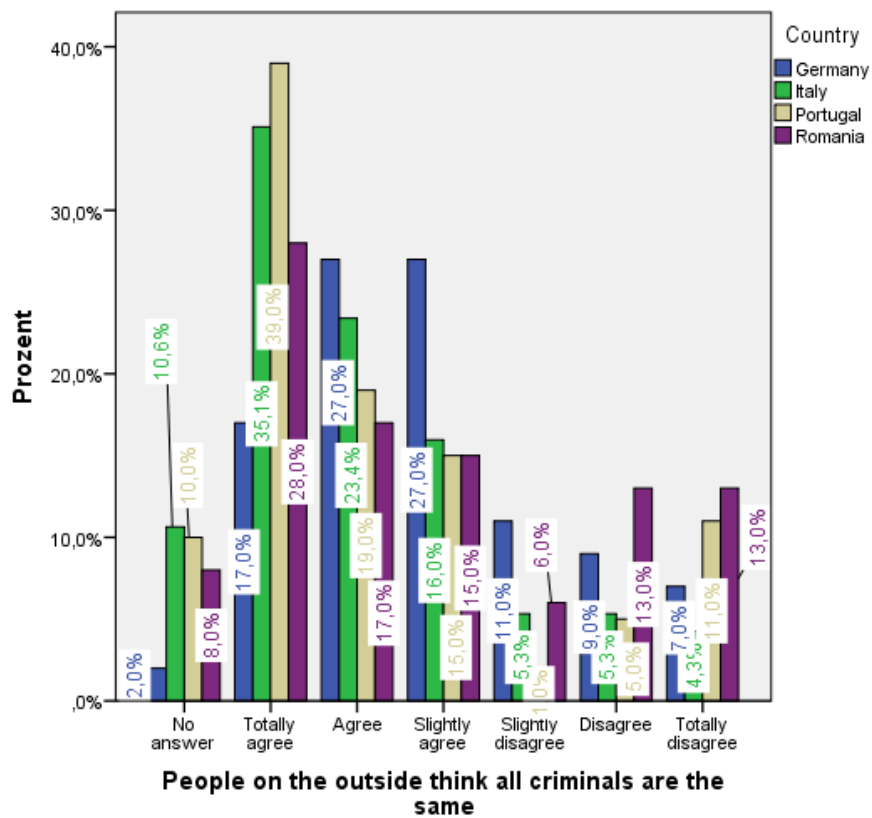
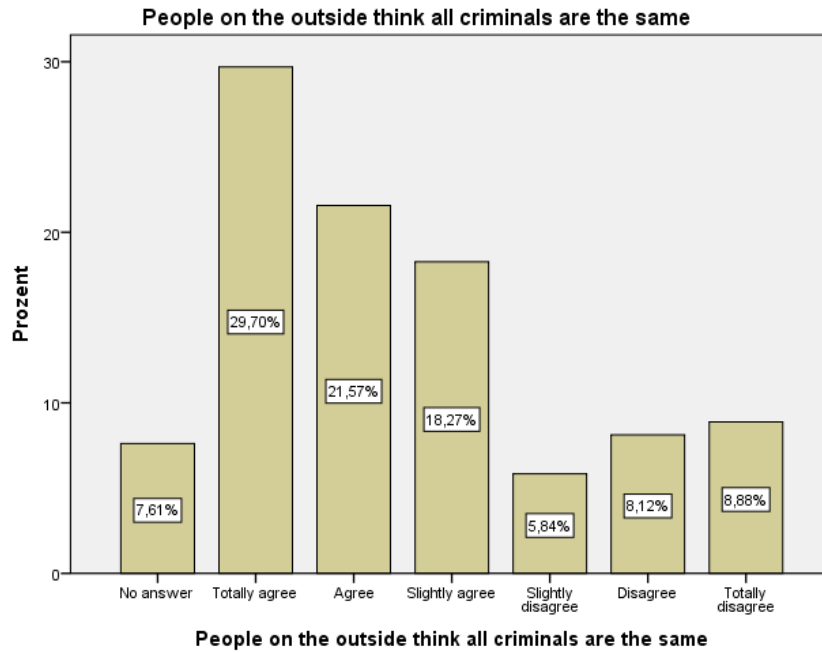
I could only get occasional work, not a steady job.

Perceptions regarding stereotypes and worries

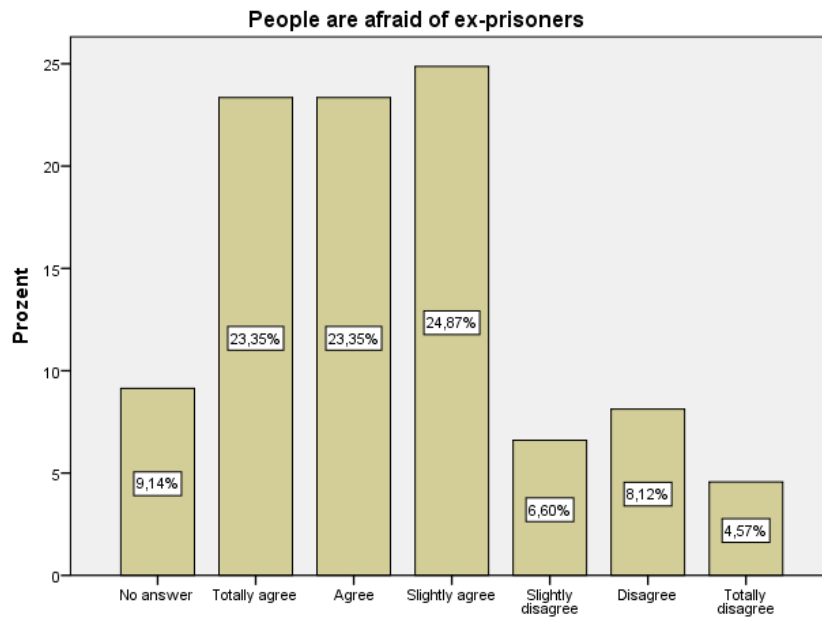
6) In general, I think that...

a) People on the outside think all criminals are the same

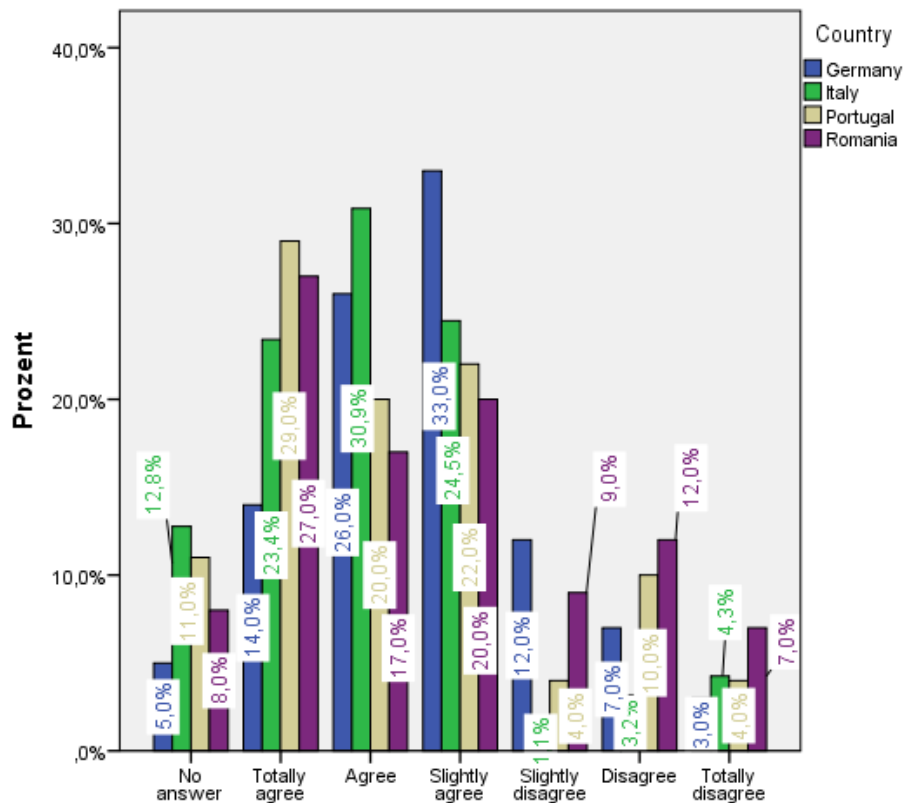

b) People are afraid of ex-prisoners

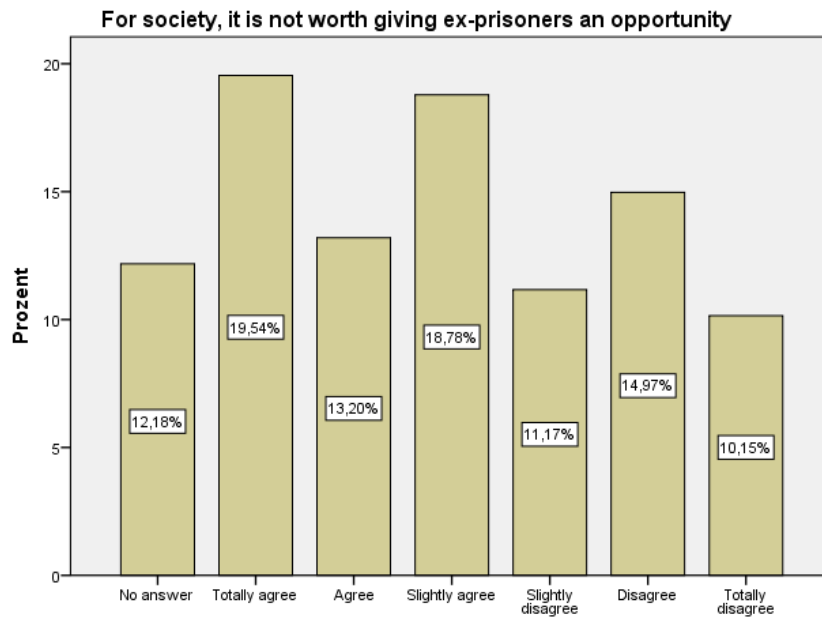
People are afraid of ex-prisoners

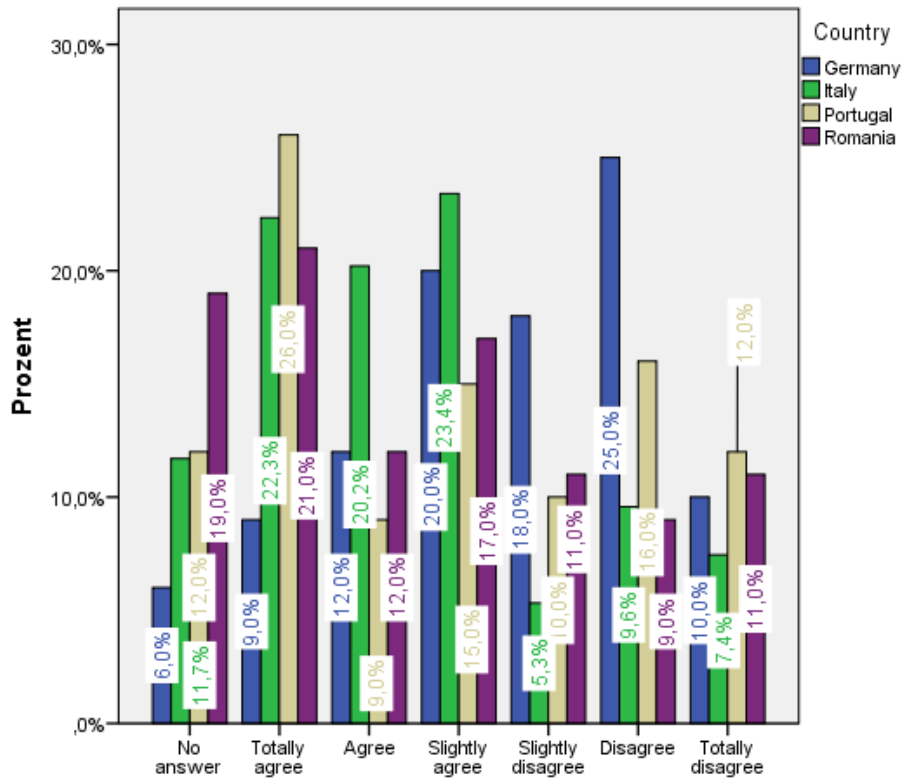
People are afraid of ex-prisoners

c) For society, it is not worth giving ex-prisoners an opportunity

For society, it is not worth giving ex-prisoners an opportunity

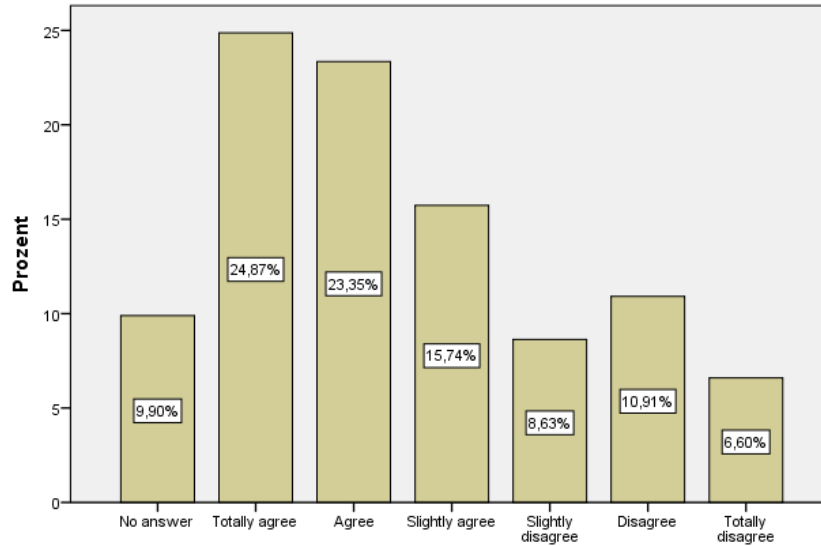
For society, it is not worth giving ex-prisoners an opportunity

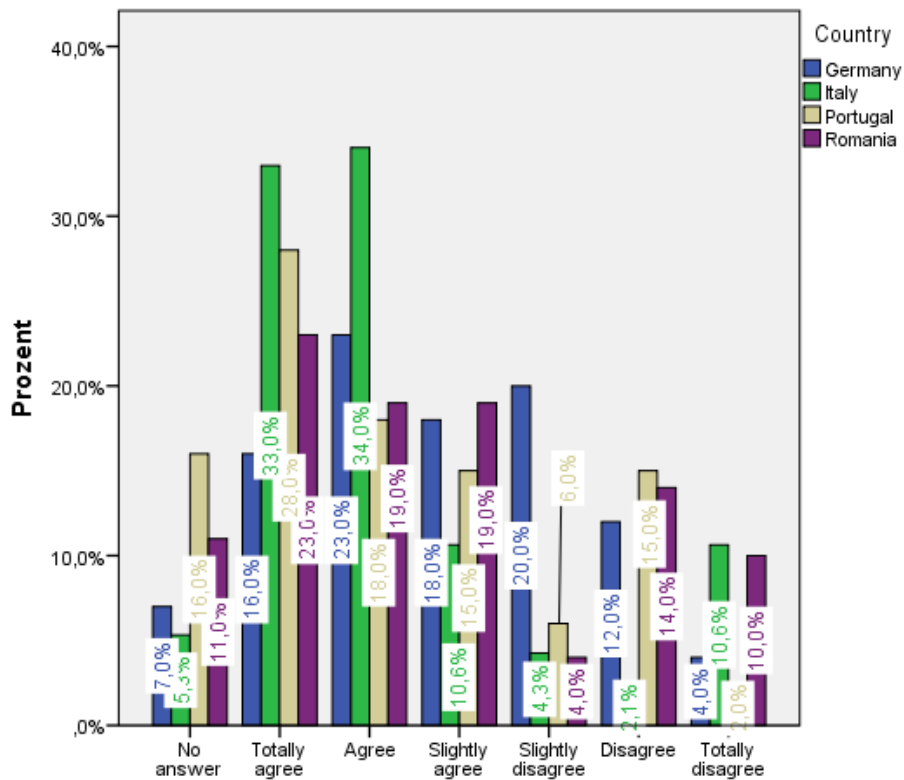

d) People on the outside think all criminals should be punished with a prison sentence

People on the outside think all criminals should be punished with a prison sentence

People on the outside think all criminals should be punished with a prison sentence

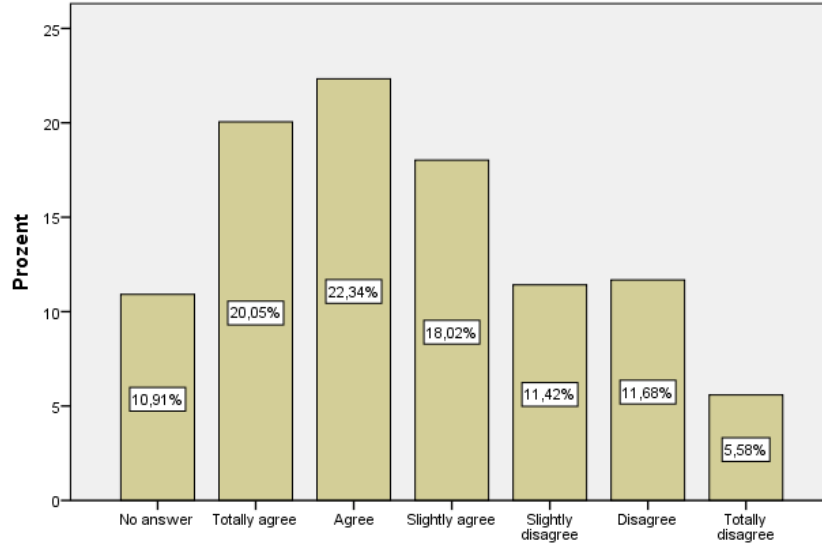

People on the outside think all criminals should be punished with a prison sentence

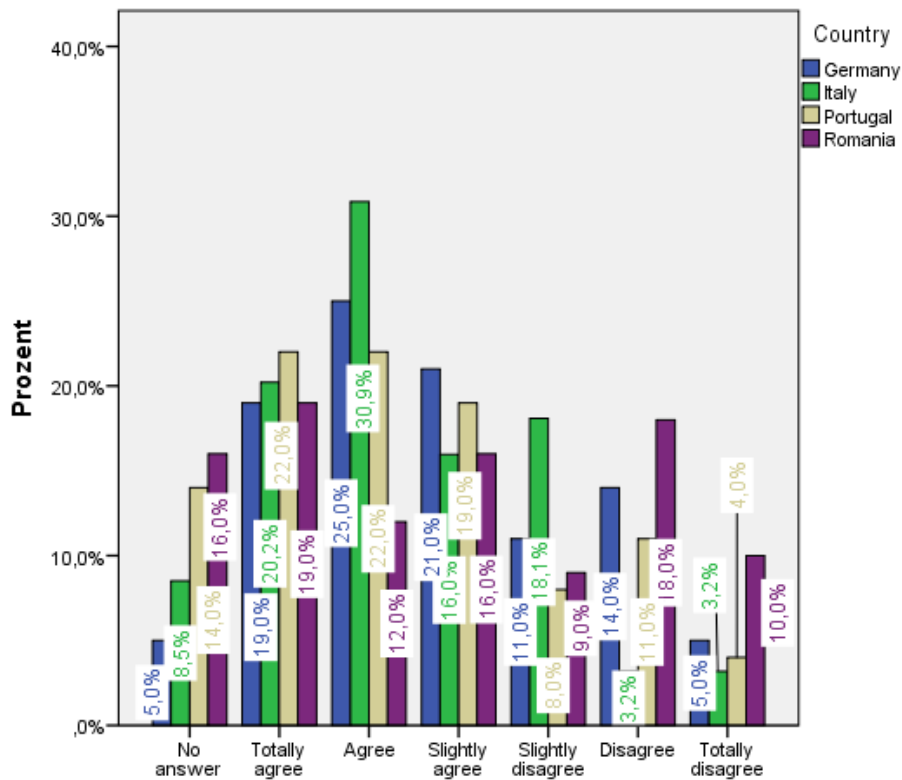

e) Society will never fully accept that former prisoners have paid their debt to society

Society will never fully accept that former prisoners have paid their debt to society

Society will never fully accept that former prisoners have paid their debt to society

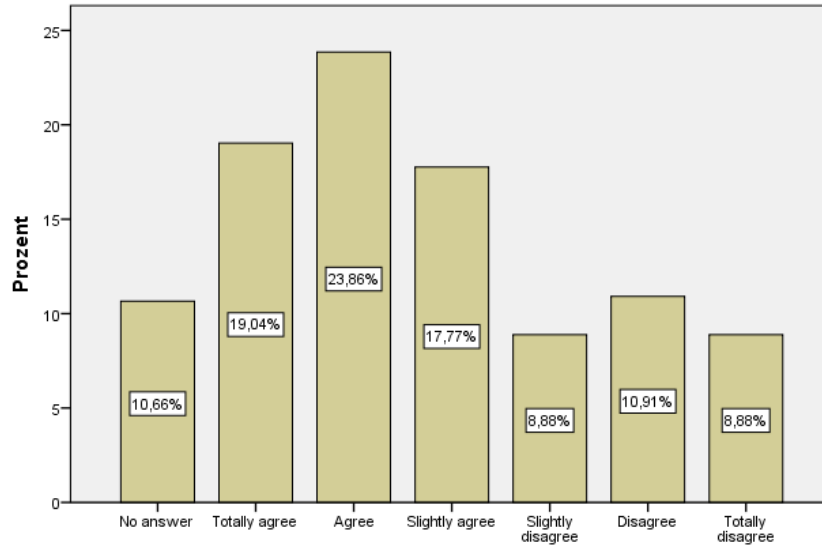

Society will never fully accept that former prisoners have paid their debt to society

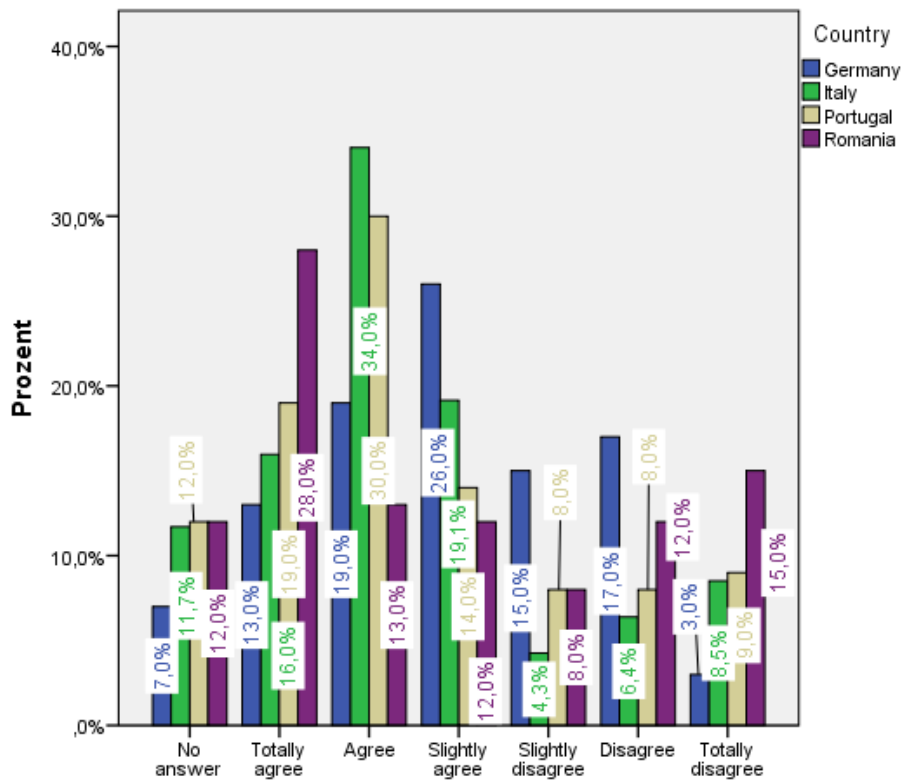

f) Society believes that if an offender is not in prison, he will continue committing crimes

Society believes that if an offender is not in prison, he will continue committing crimes

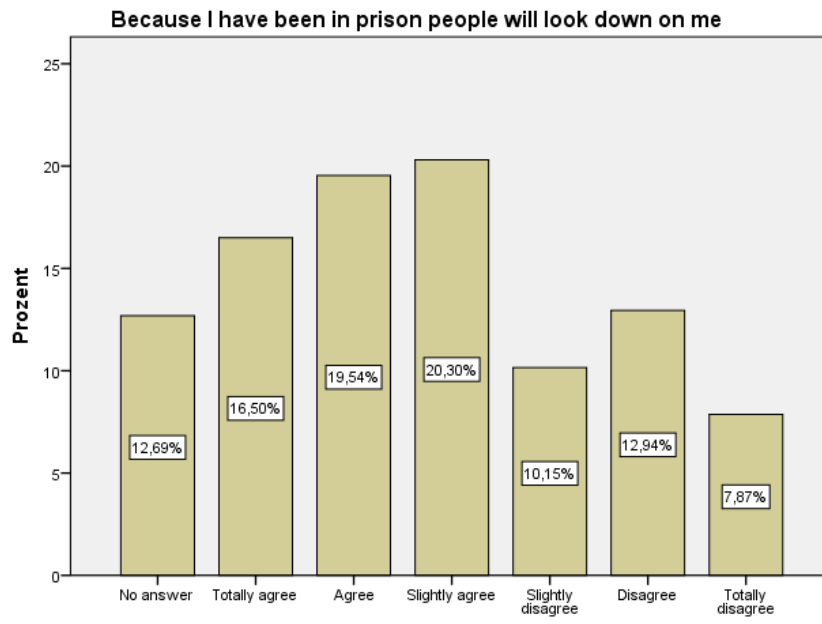
Society believes that if an offender is not in prison, he will continue committing crimes

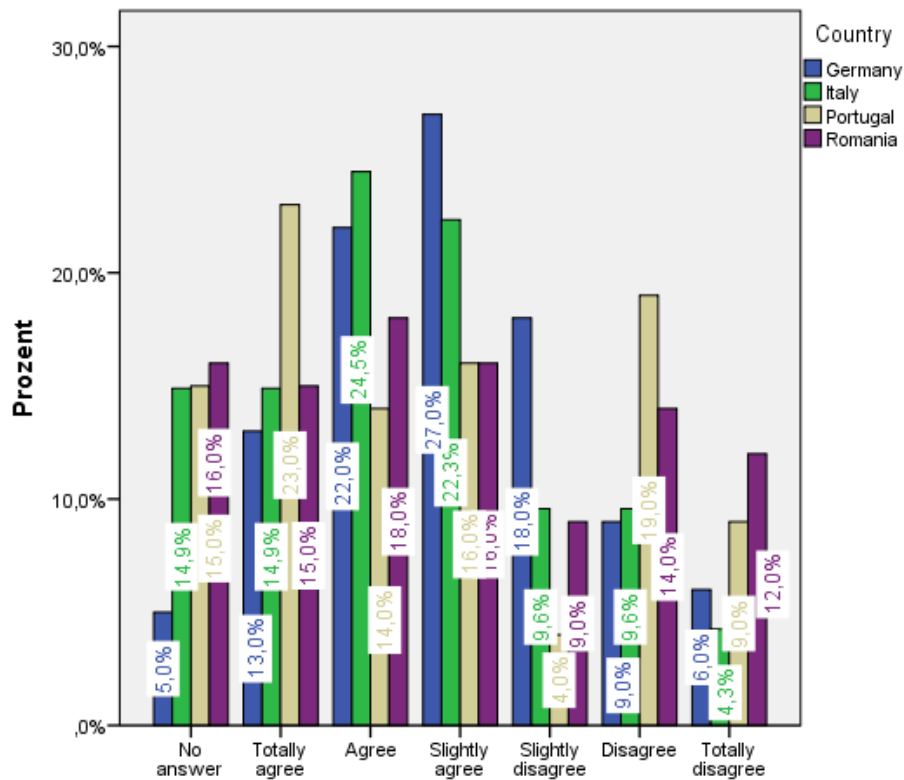
Society believes that if an offender is not in prison, he will continue committing crimes

g) Because I have been in prison people will look down on me

Because I have been in prison people will look down on me

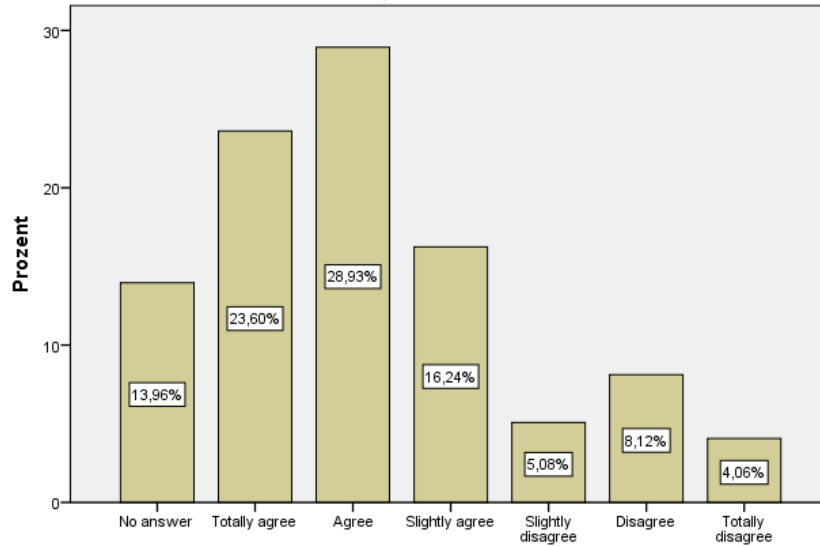

Because I have been in prison people will look down on me

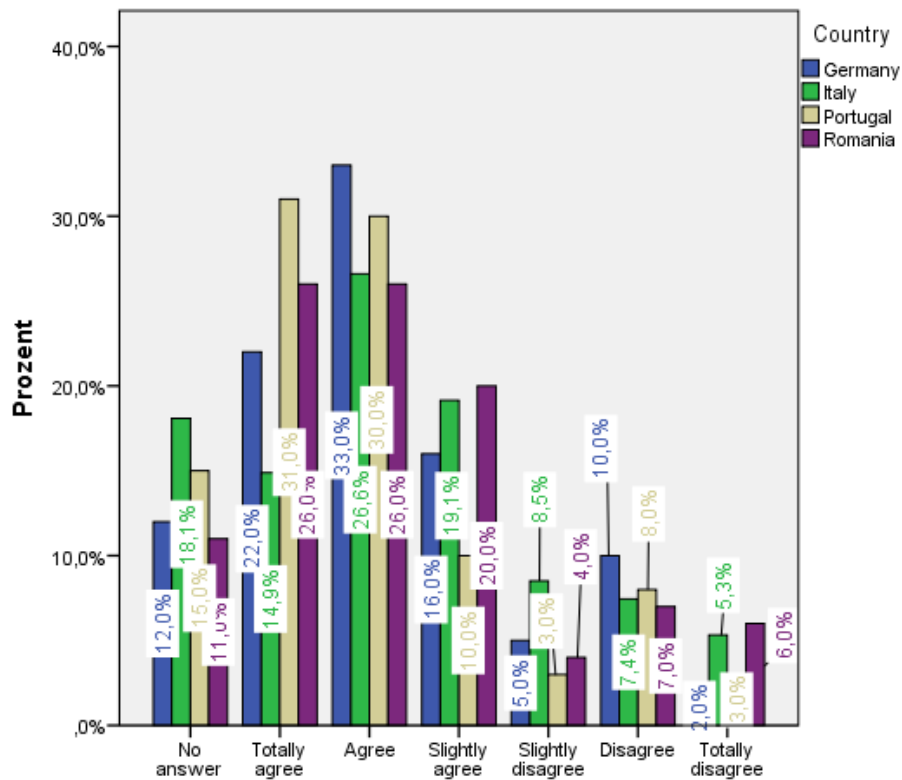

h) Society accepts better those under community service, than those that are in prison

Society accepts better those under community service, than those that are in prison

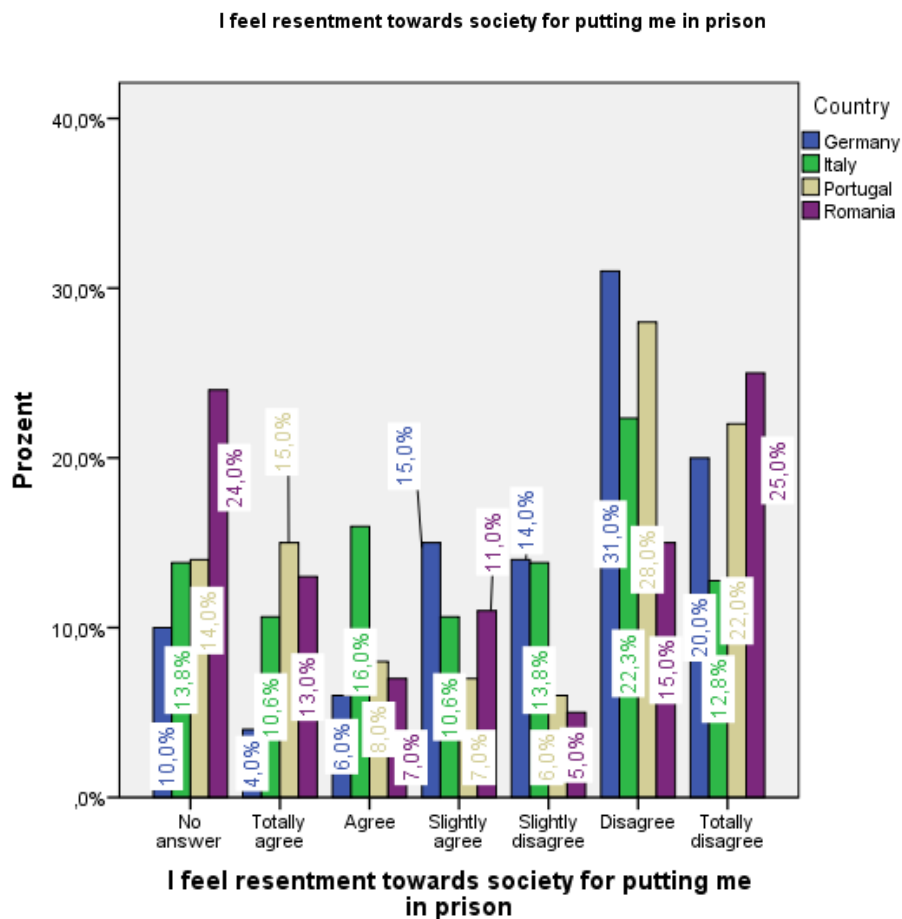
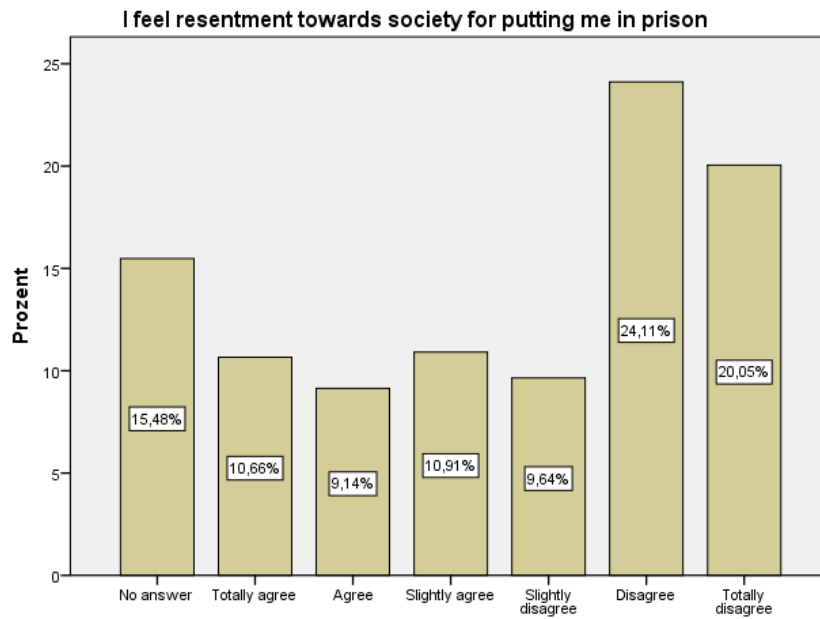
Society accepts better those under community service, than those that are in prison

Society accepts better those under community service, than those that are in prison

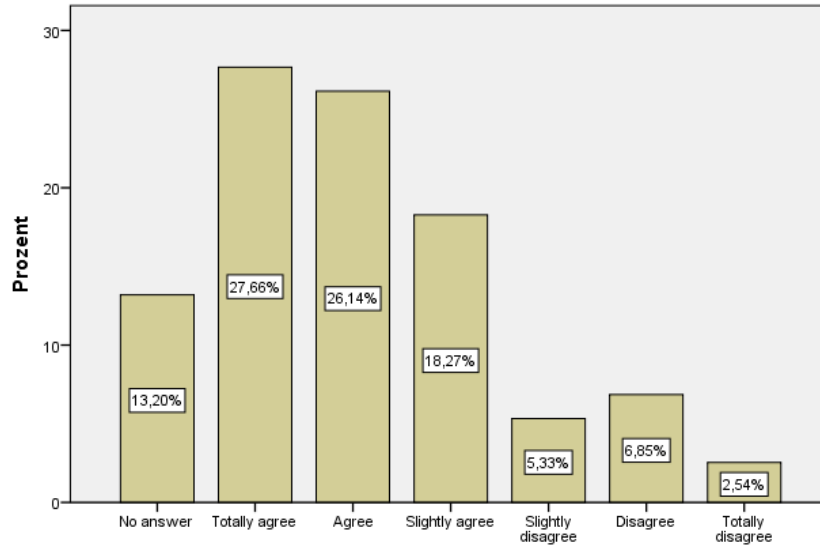
i) I feel resentment towards society for putting me in prison

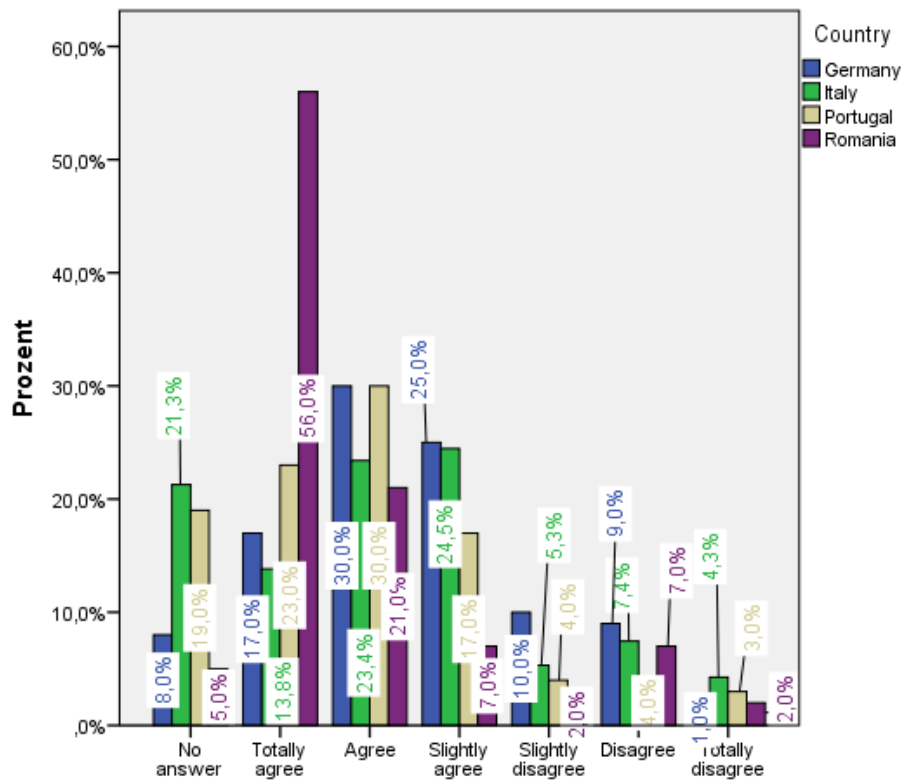

j) Once I get out of here, if I straighten up my life, society will give me a second chance

Once I get out of here, if I straighten up my life, society will give me a second chance

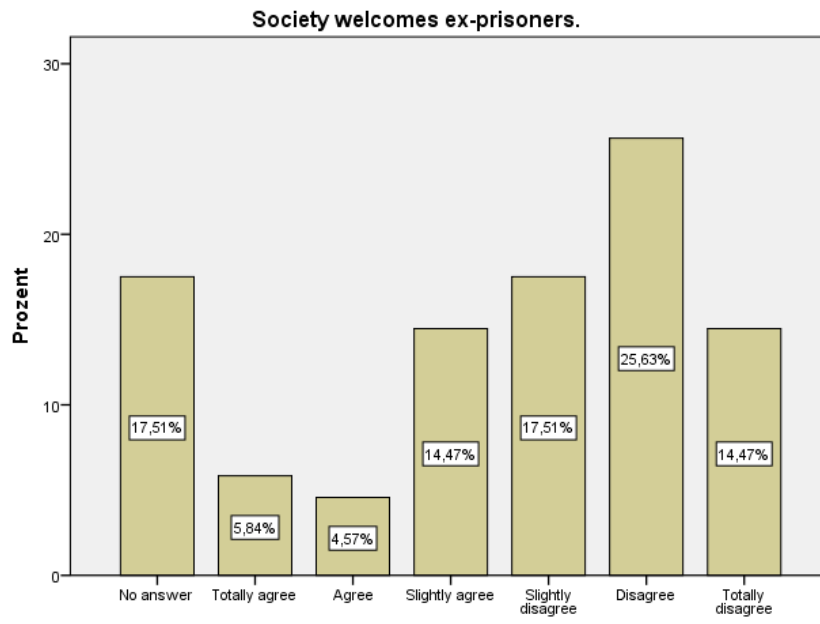
Once I get out of here, if I straighten up my life, society will give me a second chance

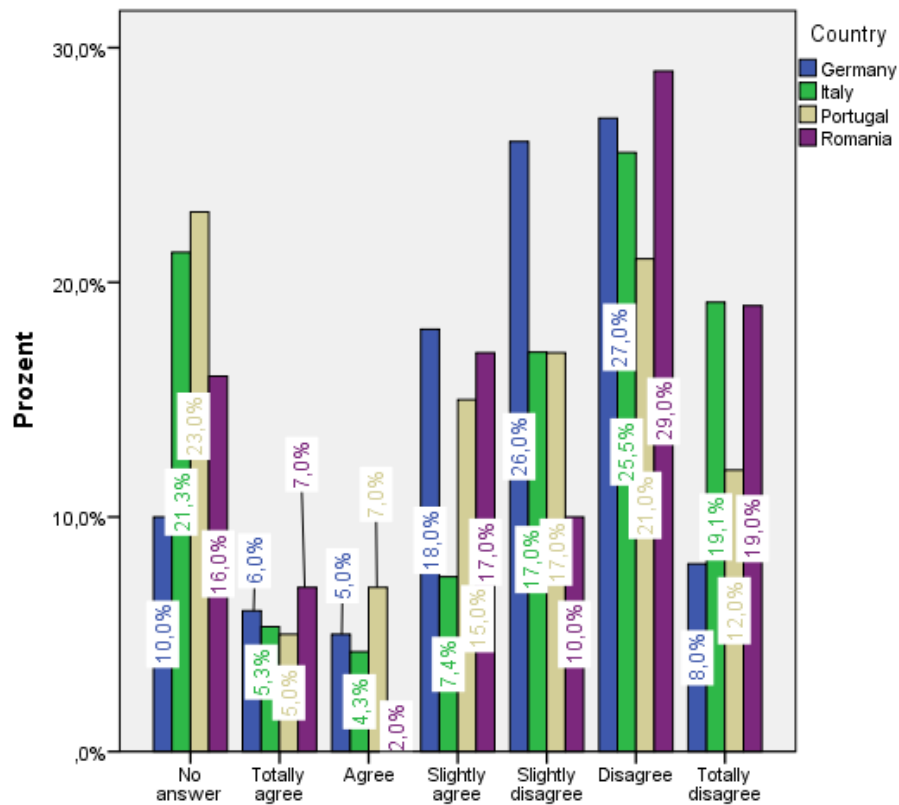
Once I get out of here, if I straighten up my life, society will give me a second chance

k) Society welcomes ex-prisoners.

Society welcomes ex-prisoners.

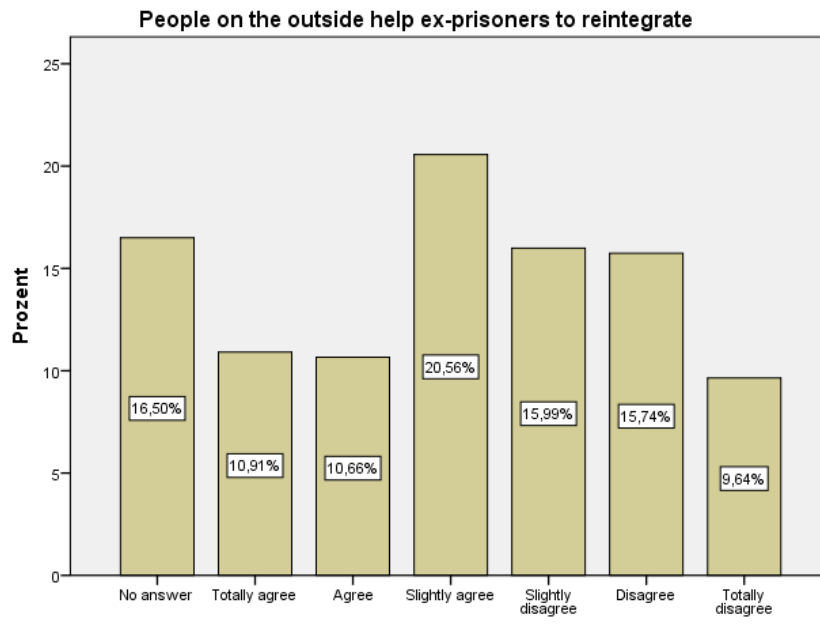

Society welcomes ex-prisoners.

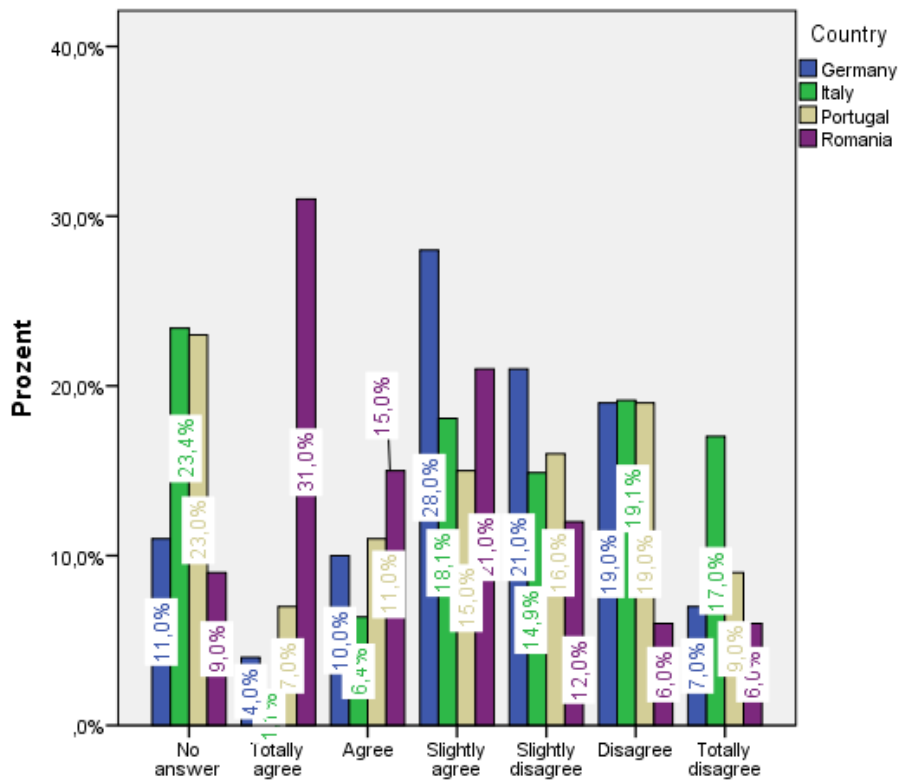

I) People on the outside help ex-prisoners to reintegrate

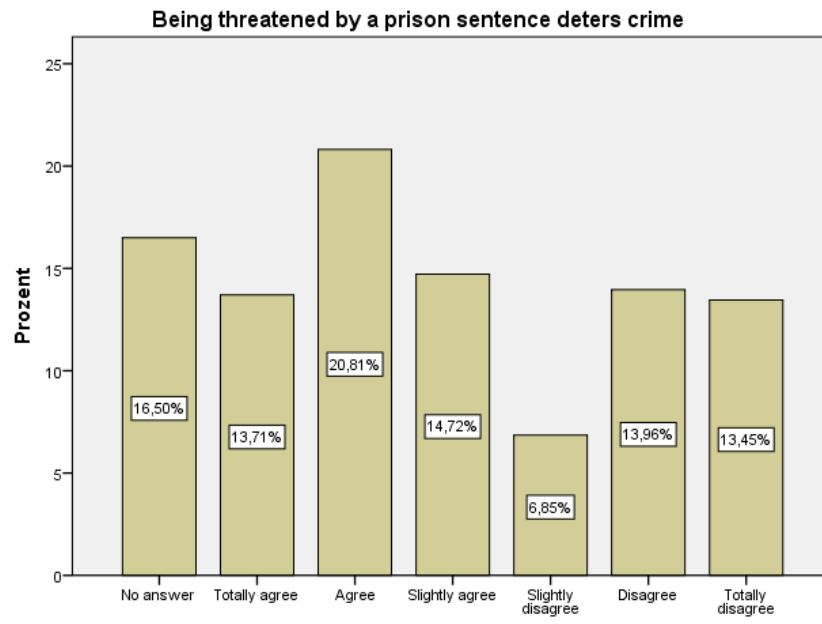
People on the outside help ex-prisoners to reintegrate

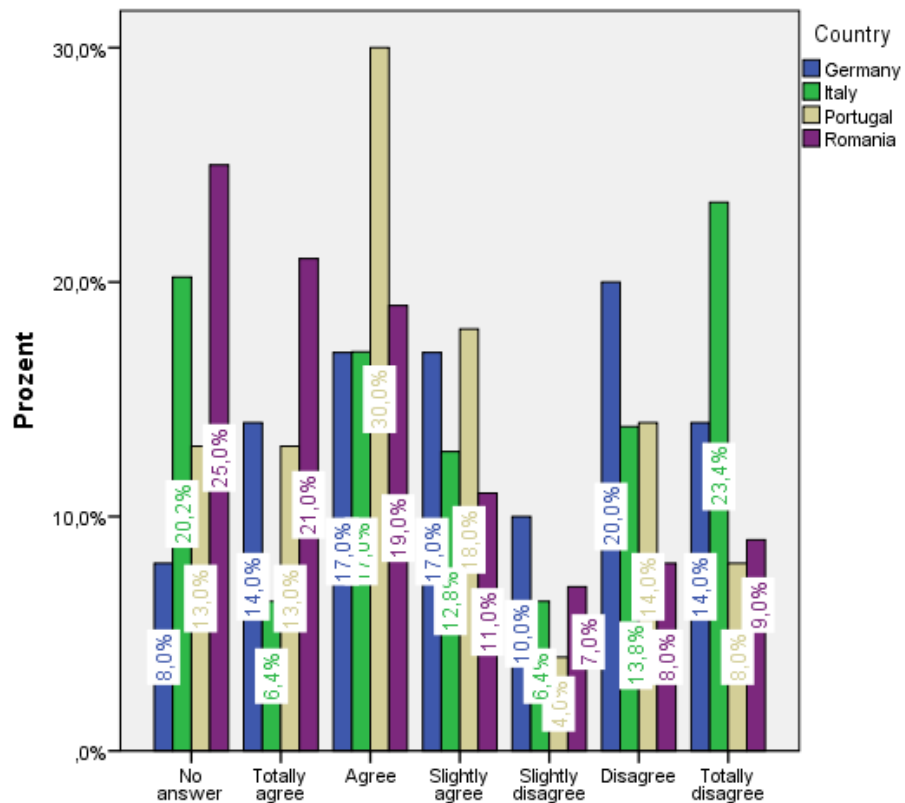
People on the outside help ex-prisoners to reintegrate

m) Being threatened by a prison sentence deters crime

Being threatened by a prison sentence deters crime

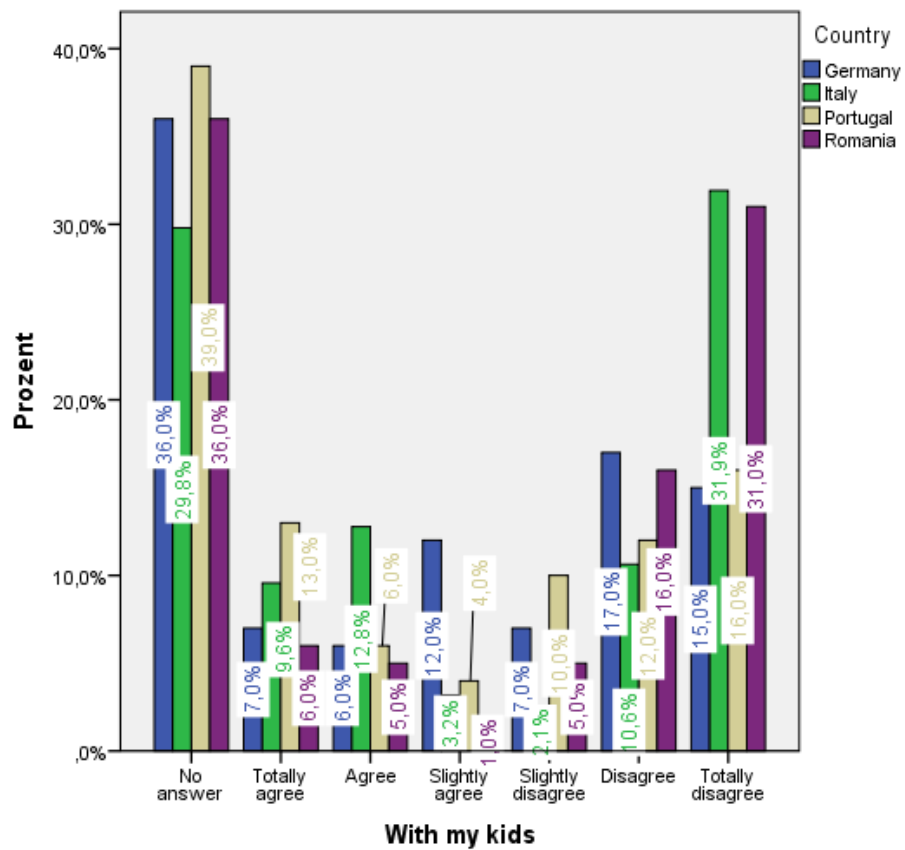
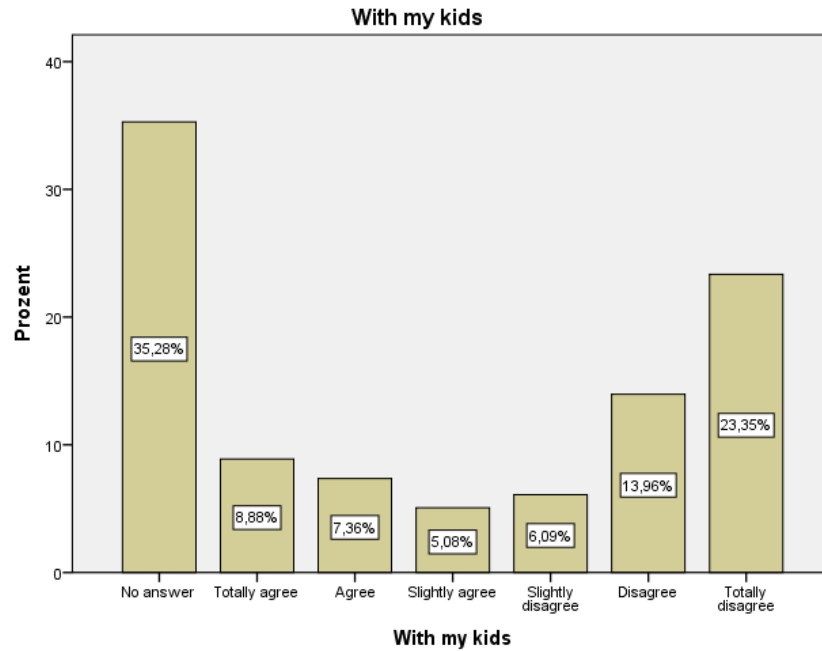

Being threatened by a prison sentence deters ...

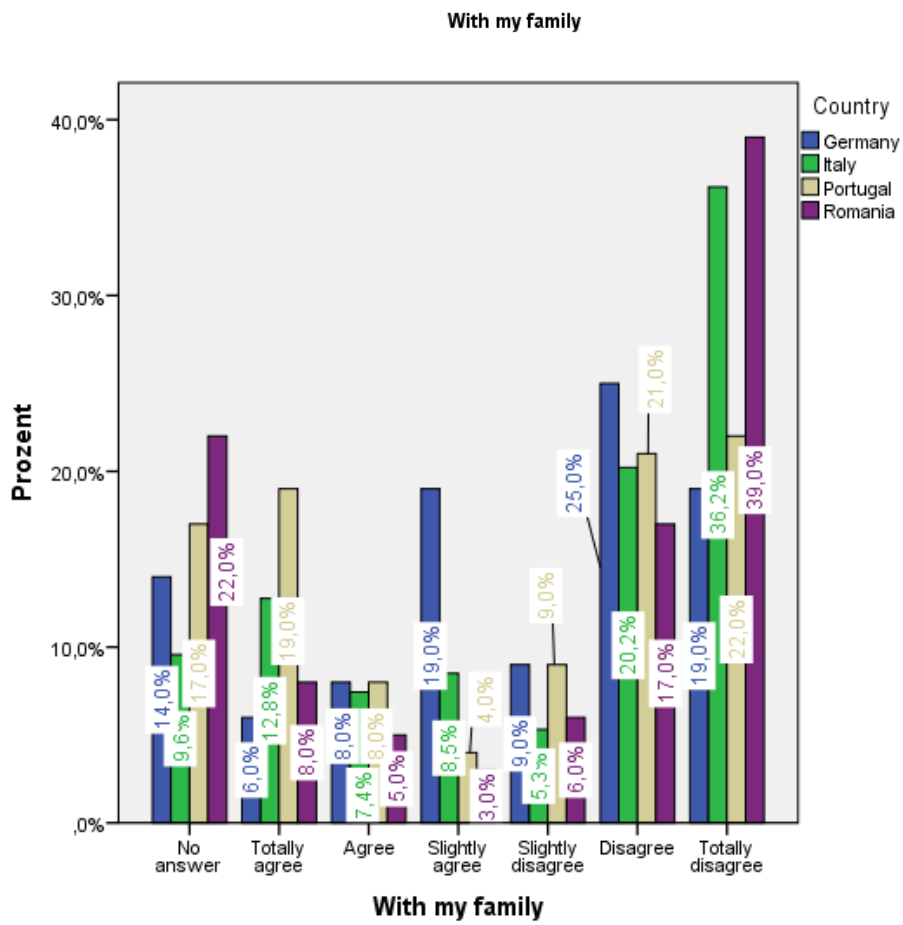
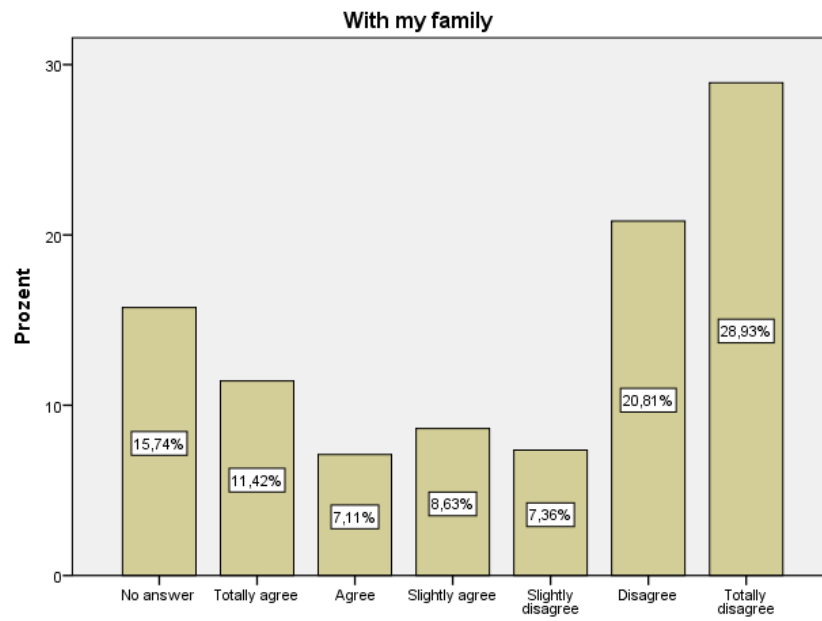
7) I worry that people will look down on me because I have been in prison. I am afraid this will happen...

a) With my kids

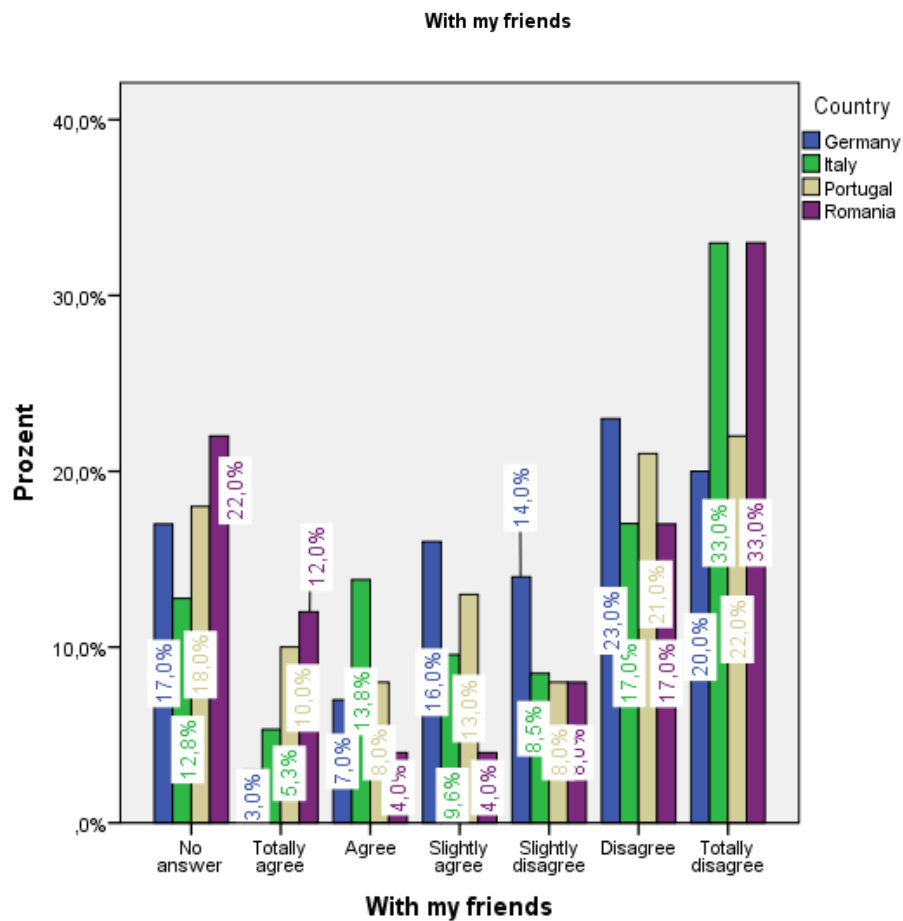
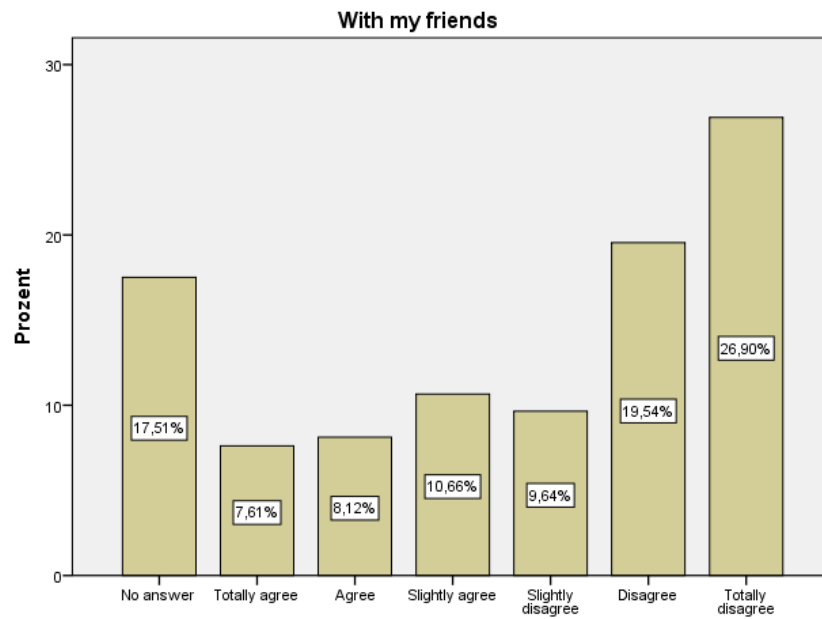

b) With my family

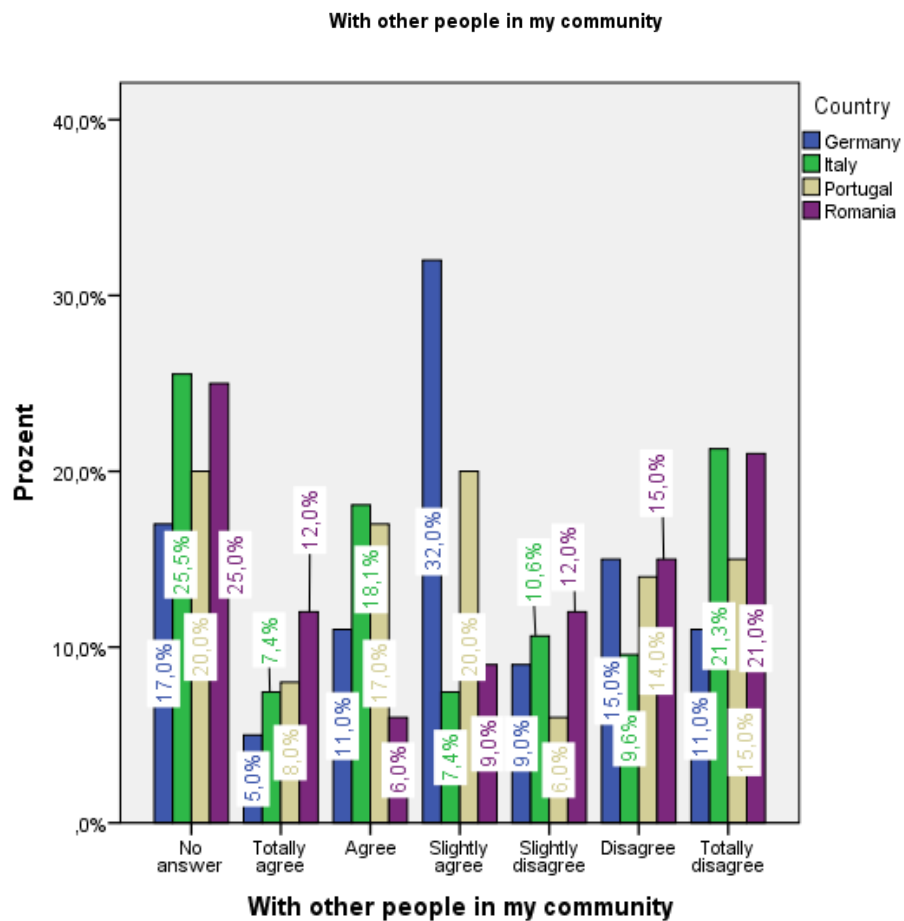
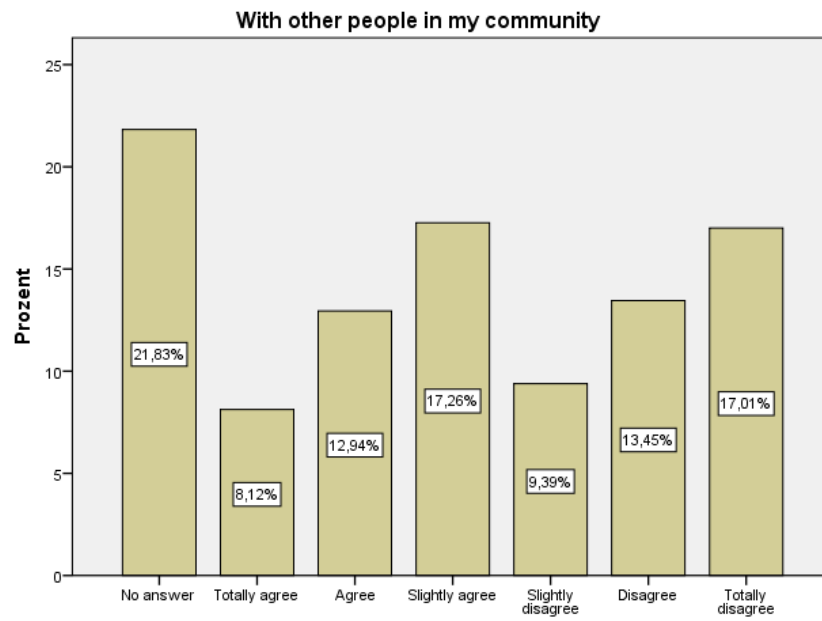

c) With my friends

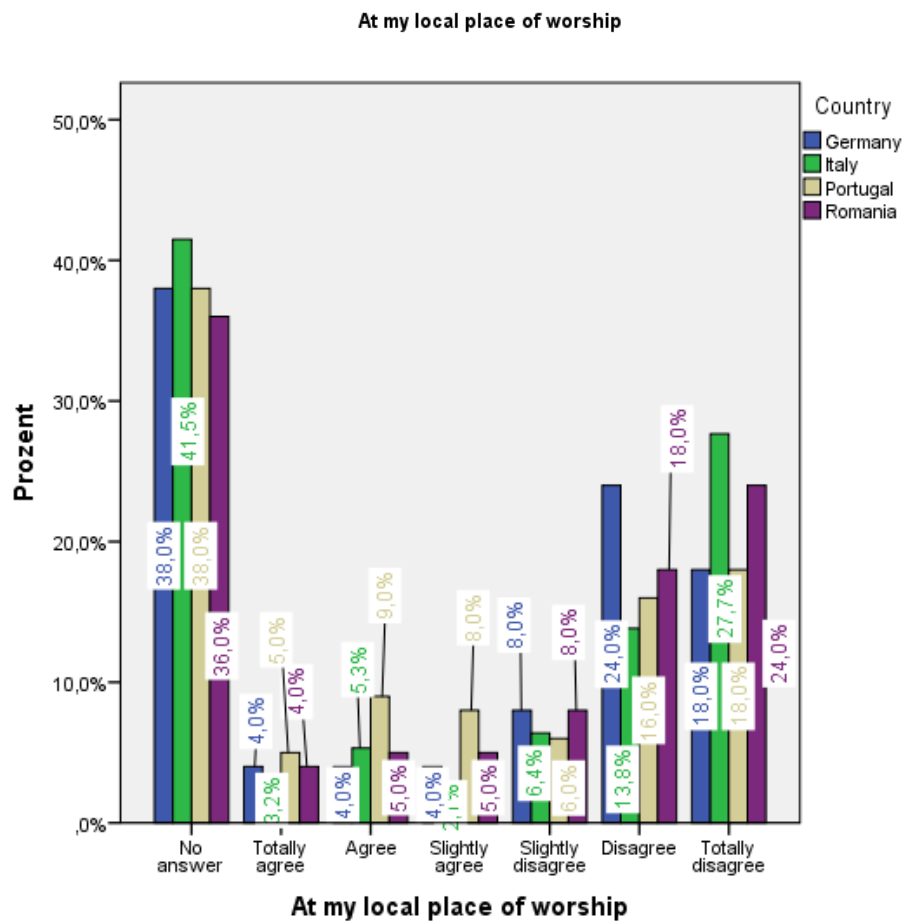
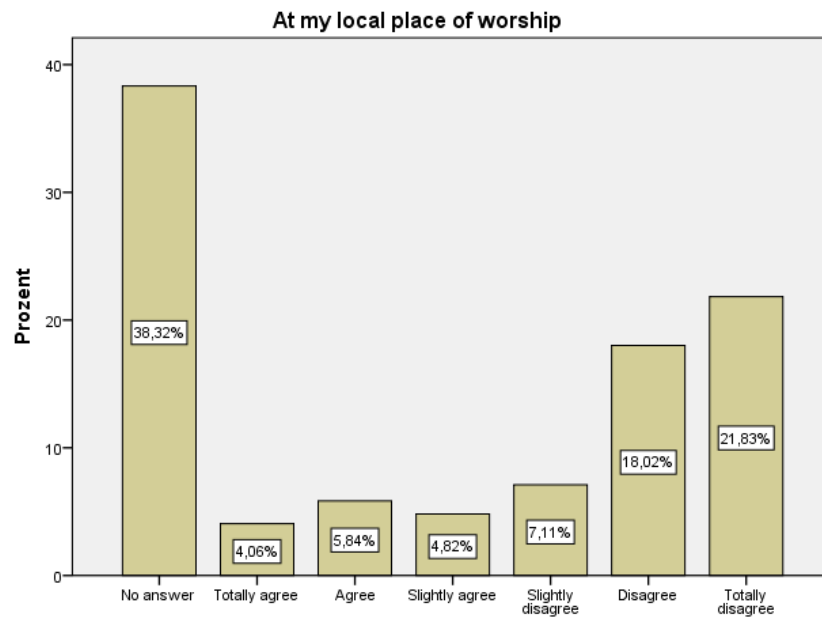

d) With other people in my community

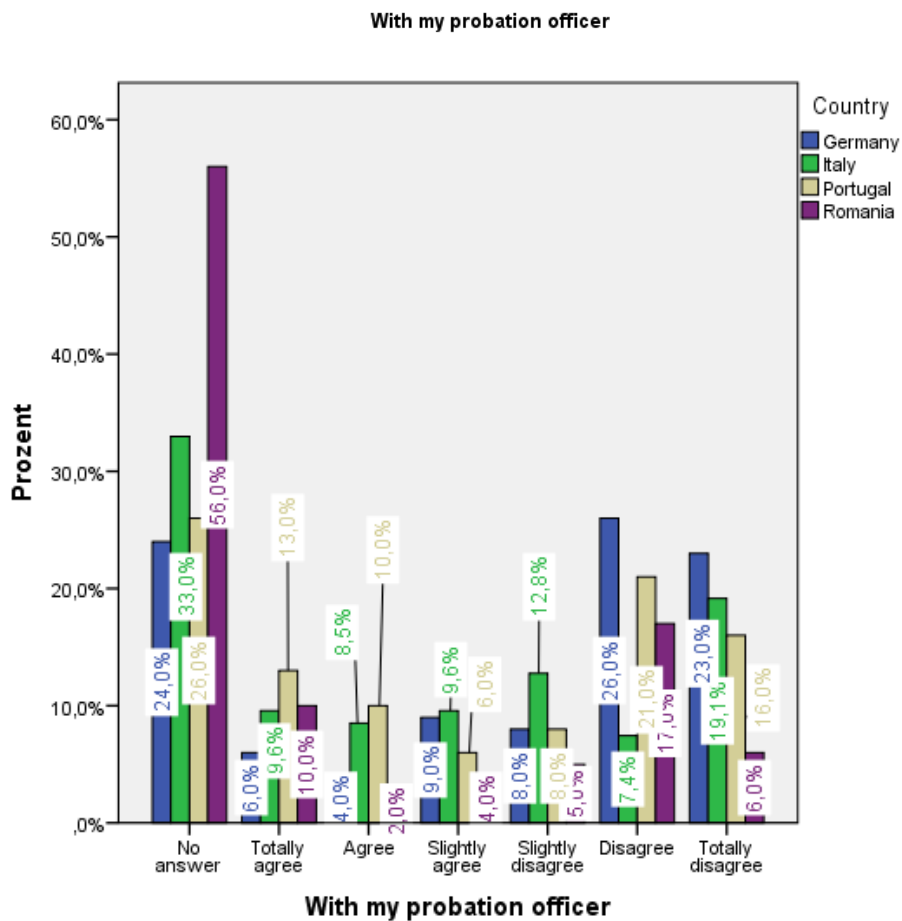
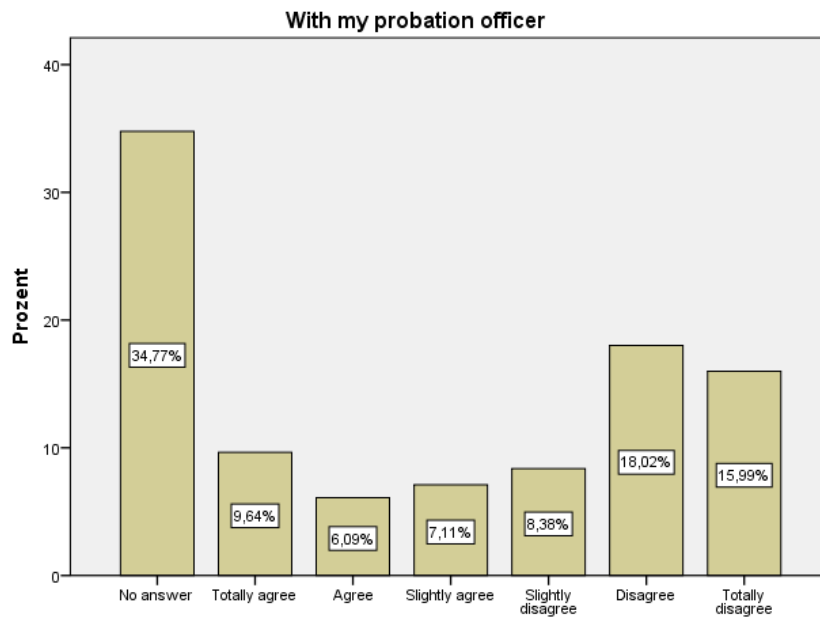

e) At my local place of worship

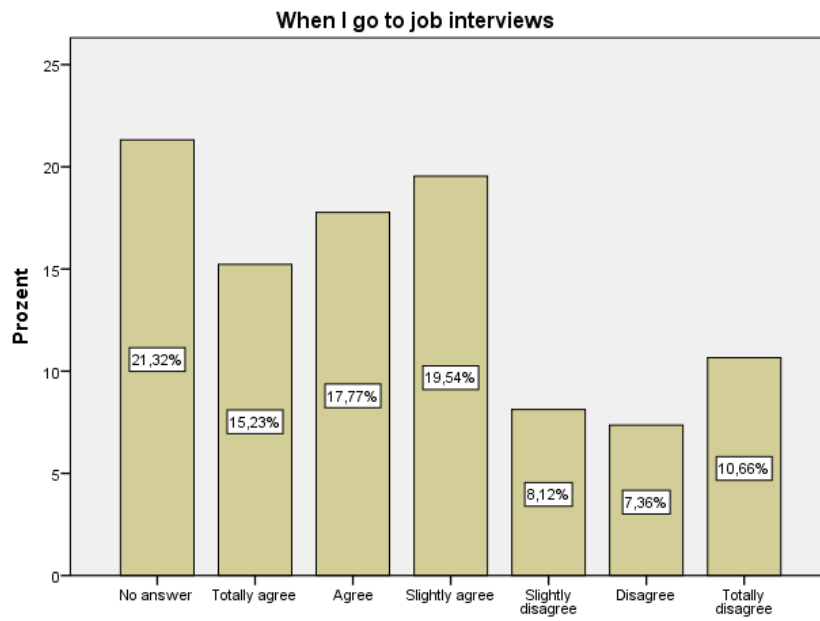
f) With my probation officer

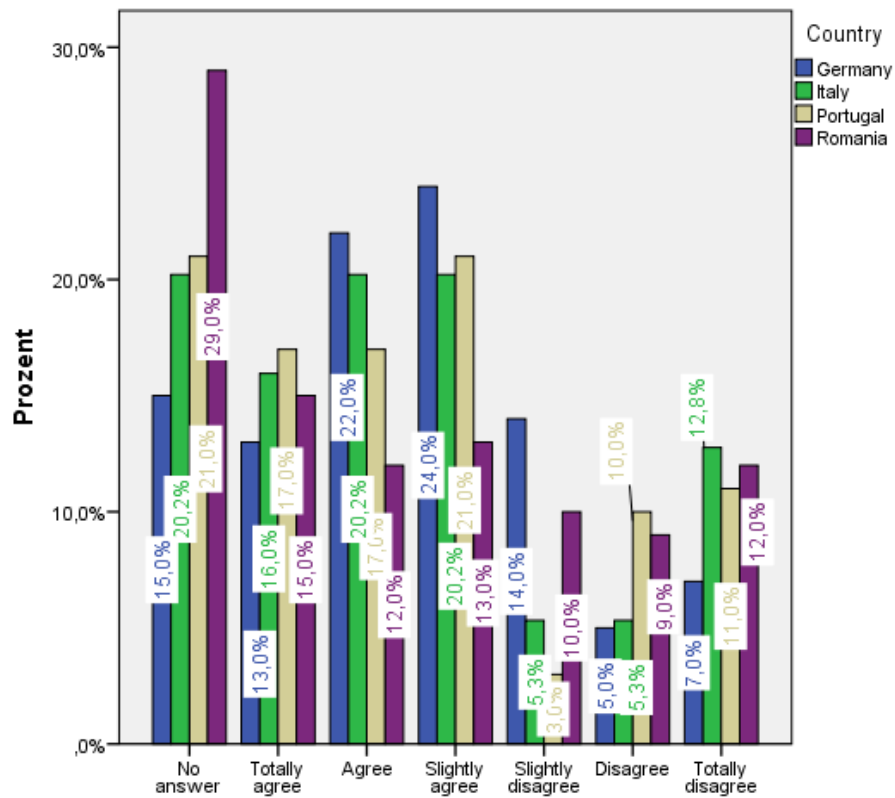

g) When I go to job interviews

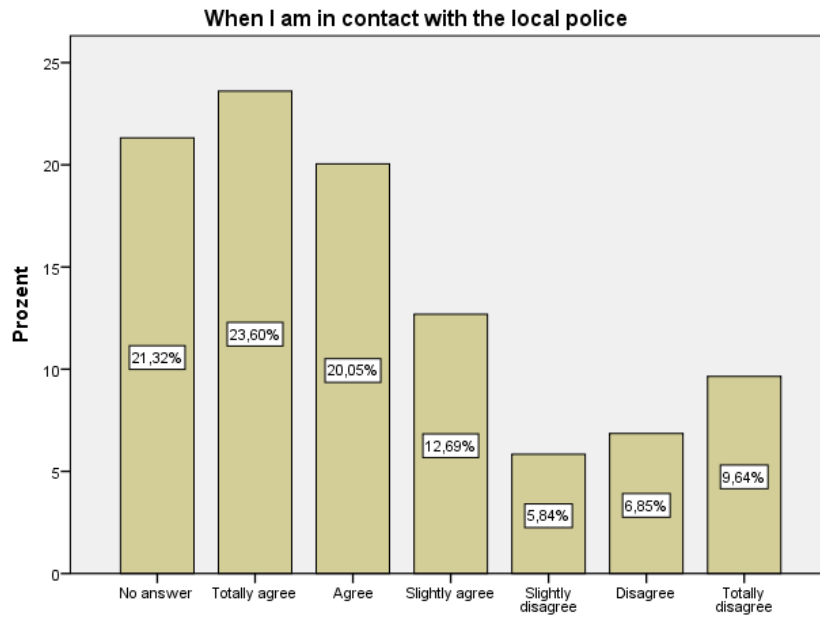
When I go to job interviews

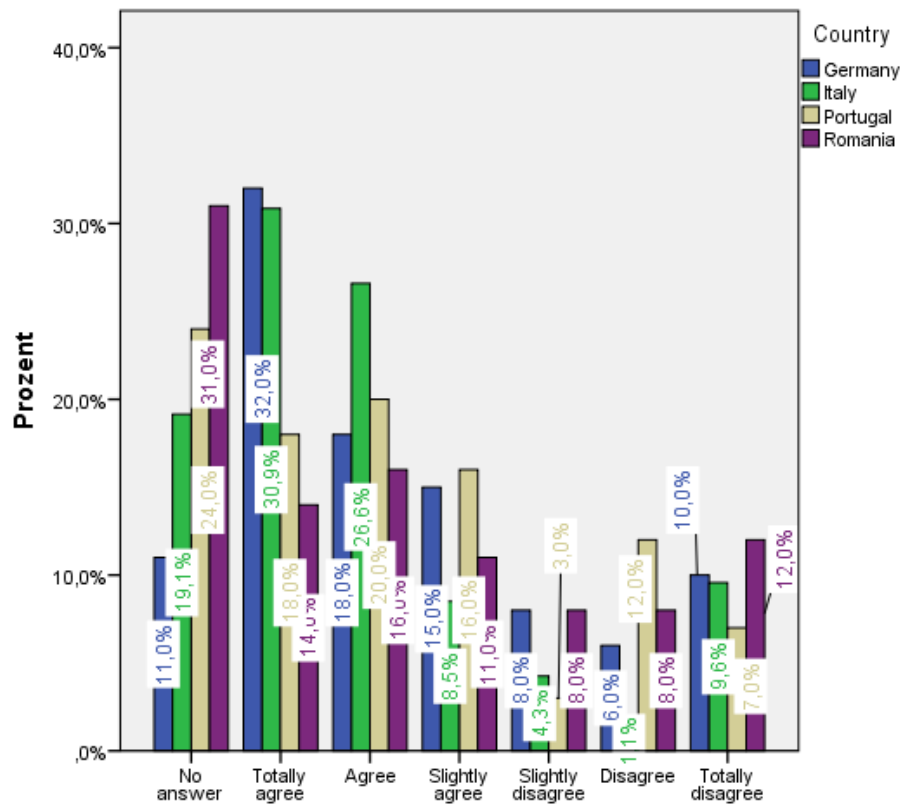
When I go to job interviews

h) When I am in contact with the local police

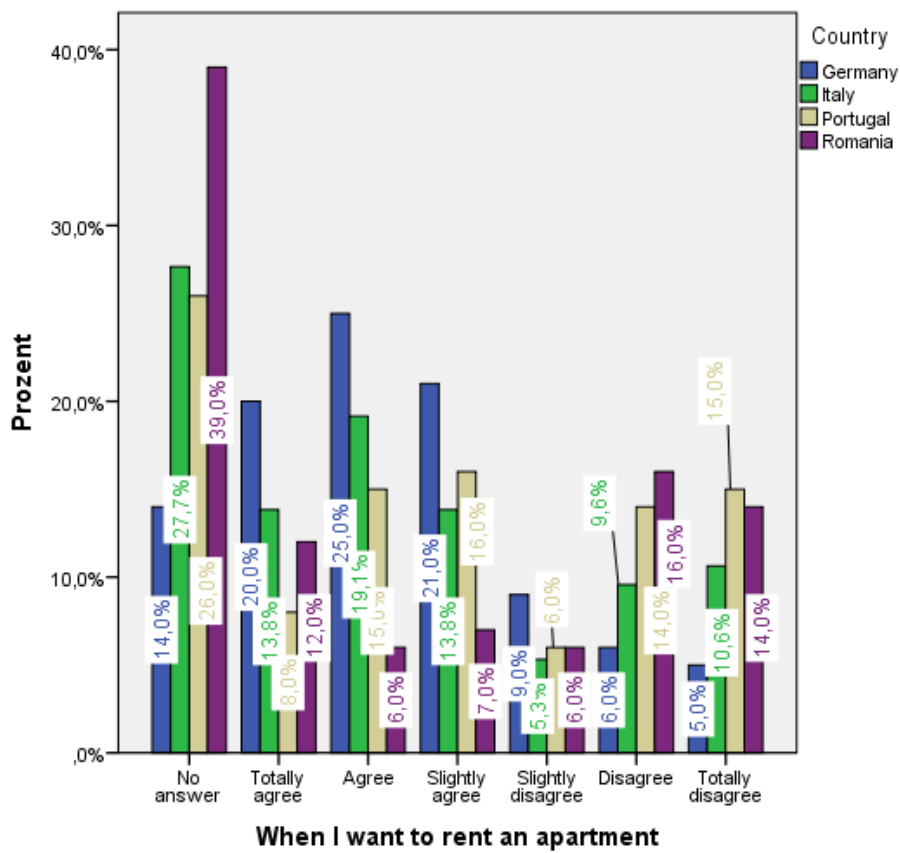
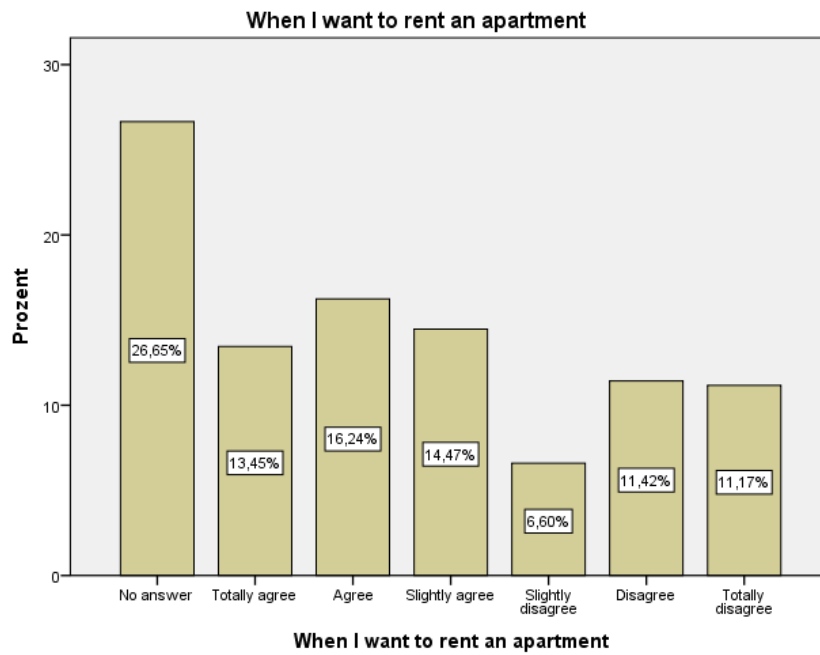
When I am in contact with the local police

When I am in contact with the local police

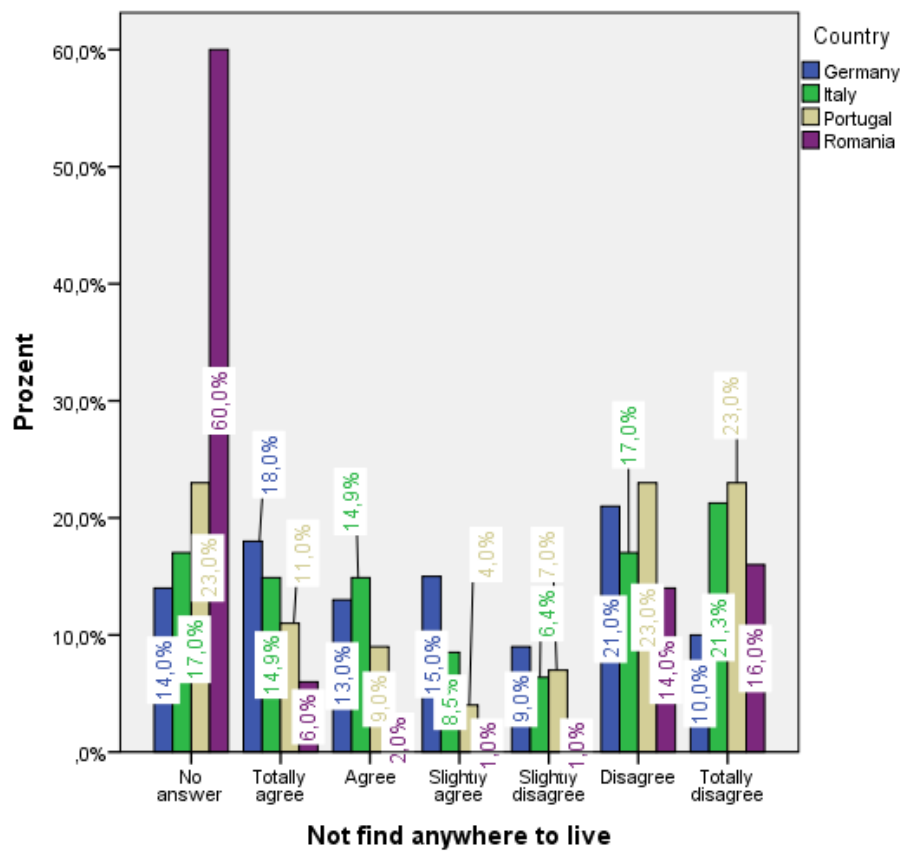
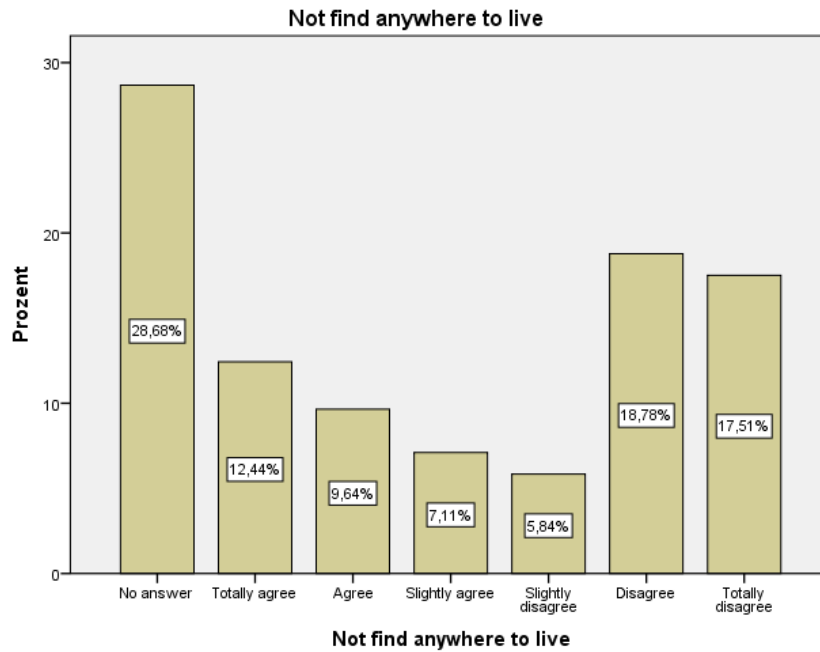
i) When I want to rent an apartment

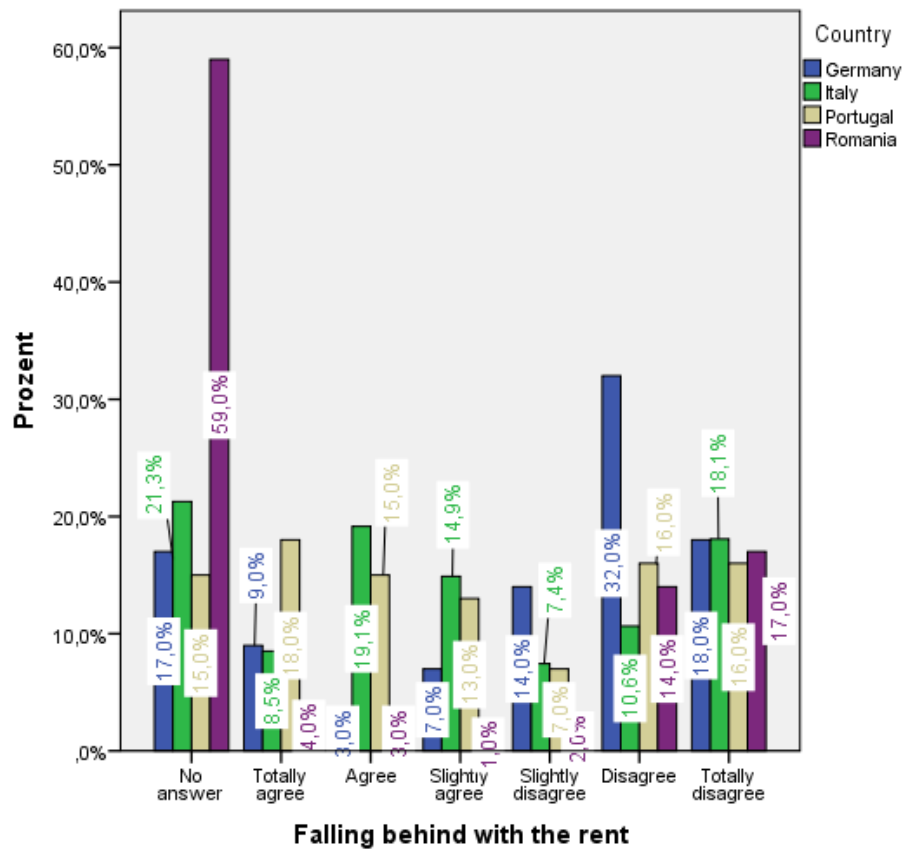
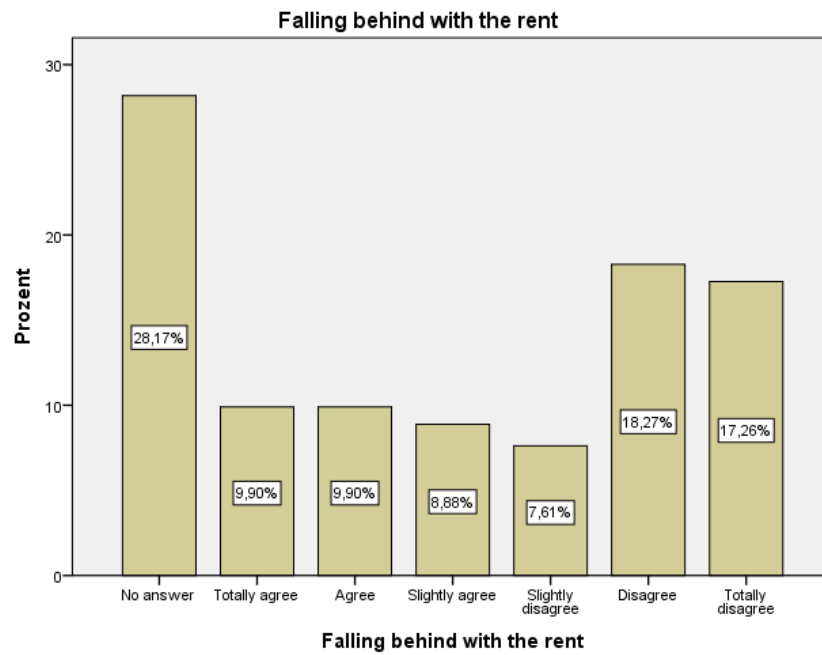
8) Once I get out of prison, I worry that I will...

a) Not find anywhere to live

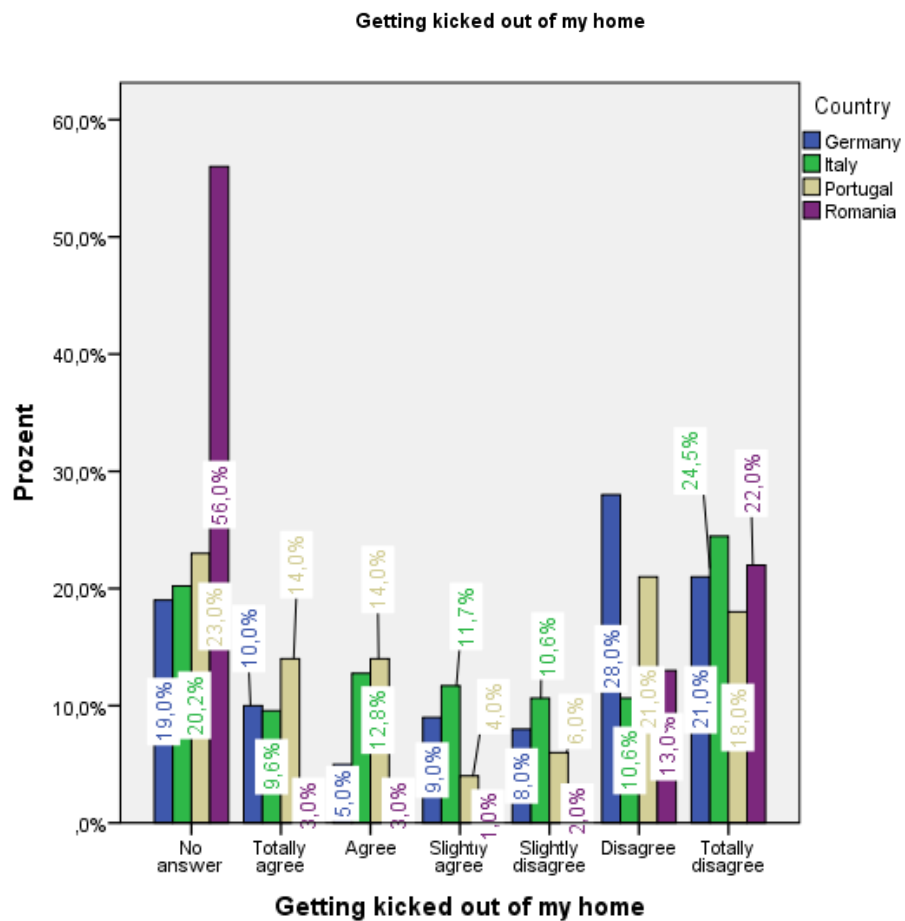
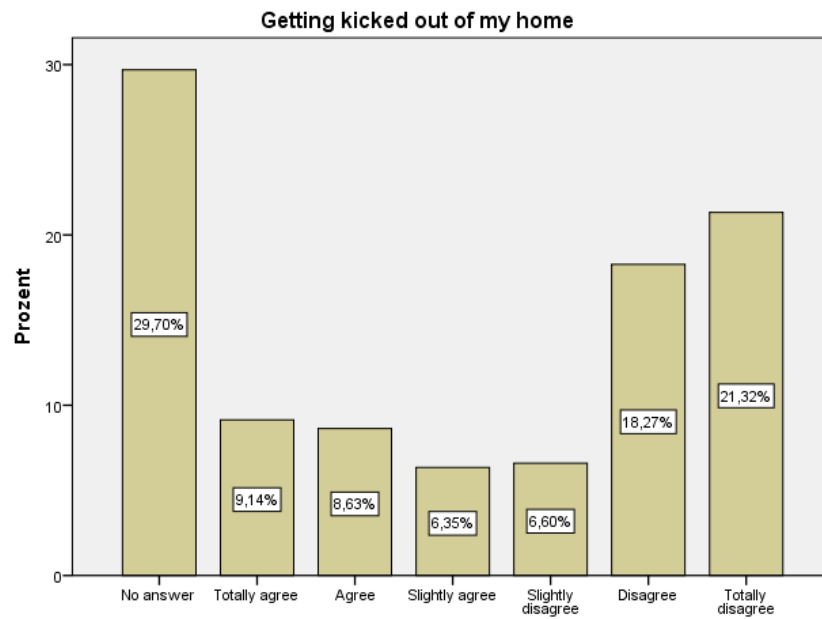

b) Falling behind with the rent

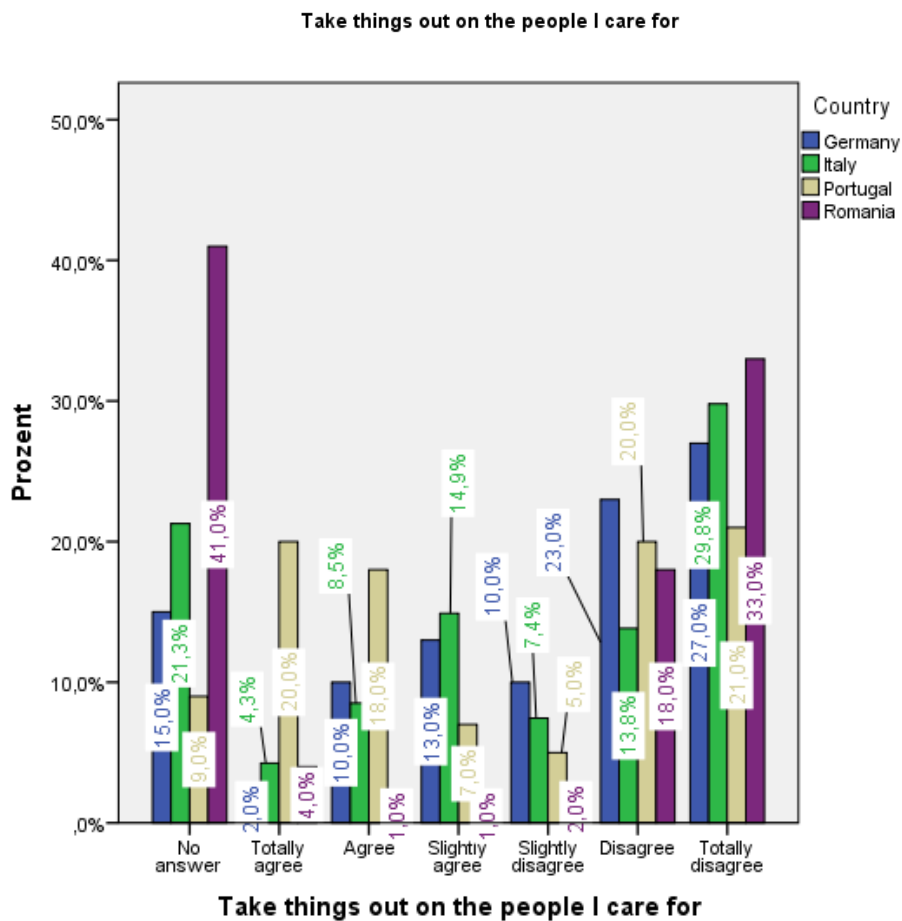
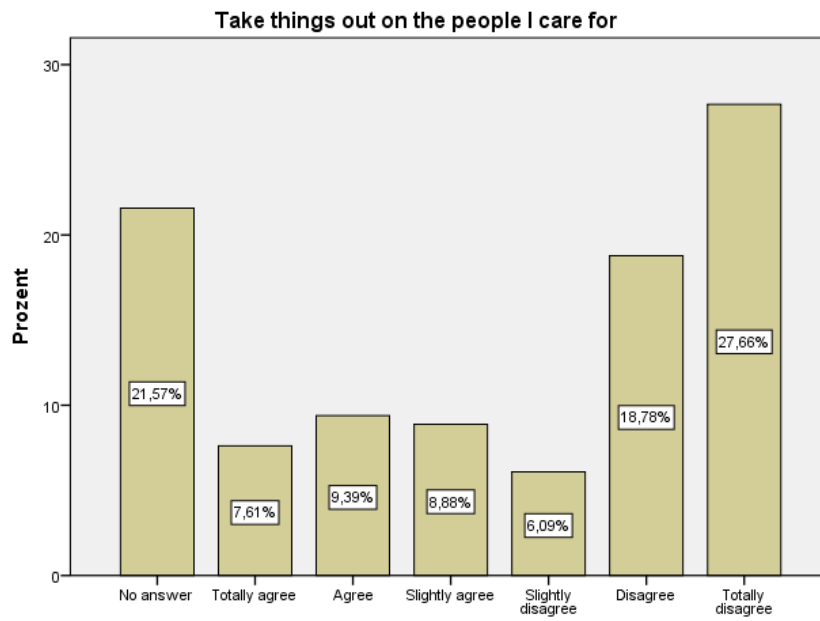

c) Getting kicked out of my home

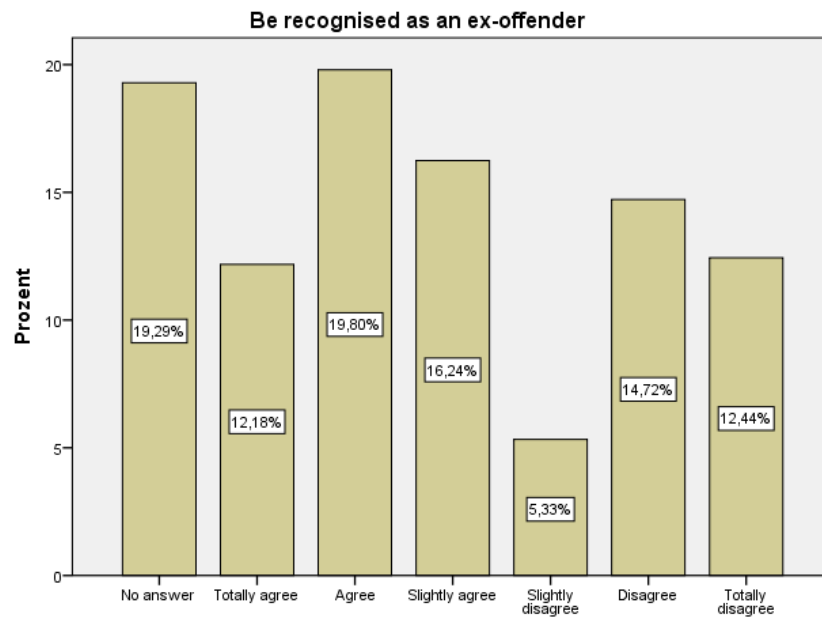

d) Take things out on the people I care for

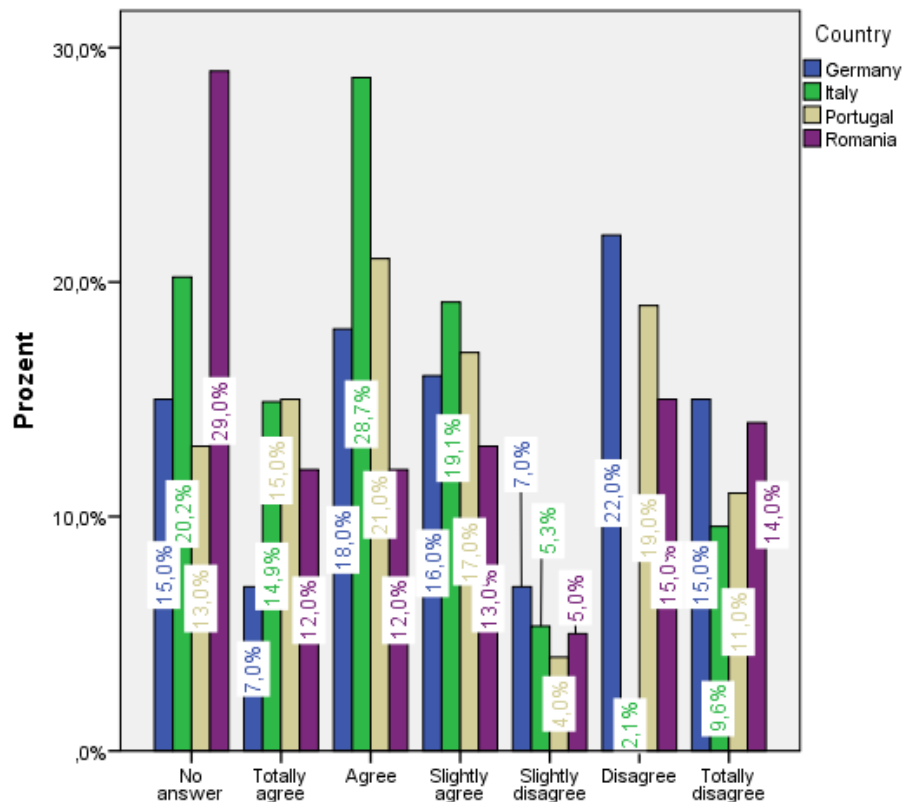

e) Be recognised as an ex-offender

Be recognised as an ex-offender

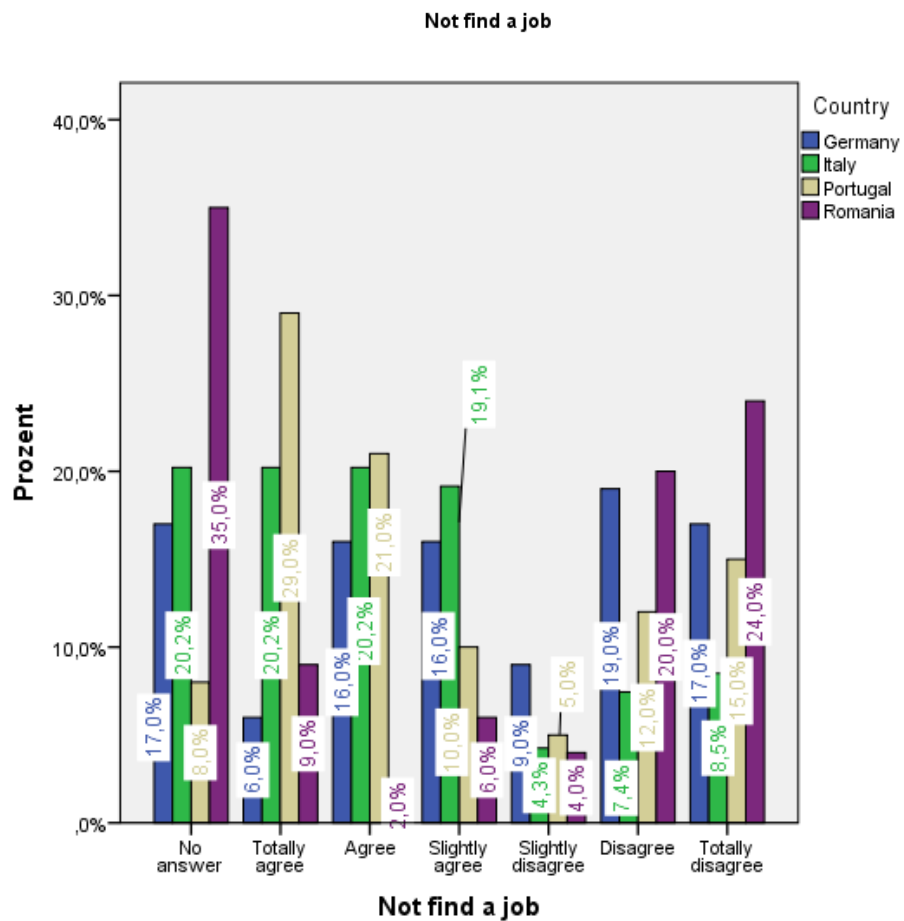
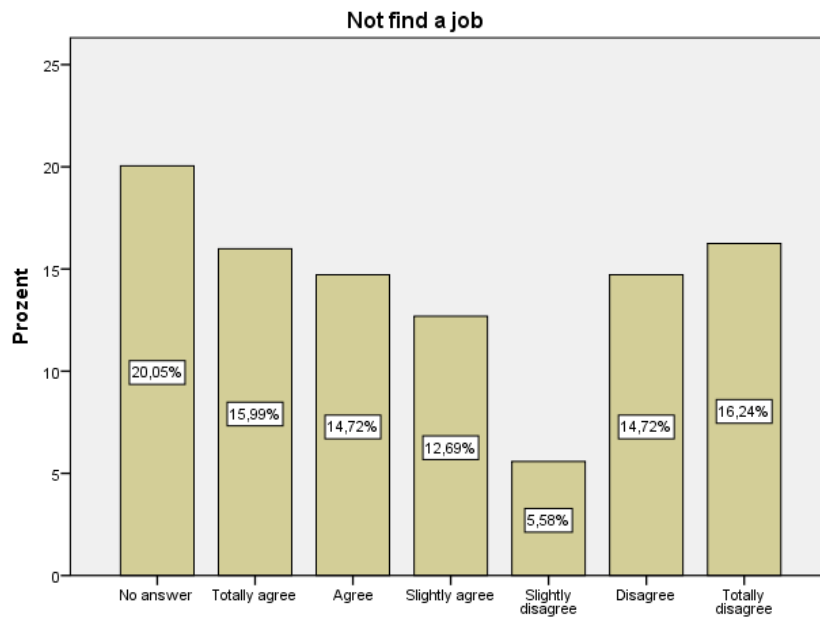

Be recognised as an ex-offender

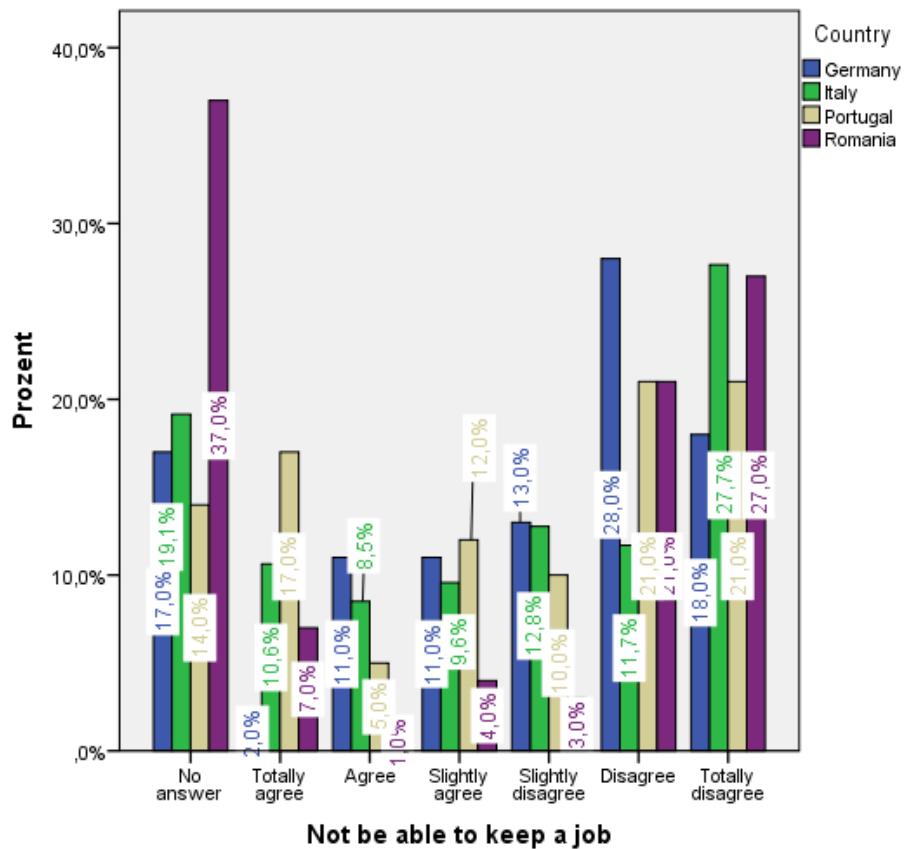
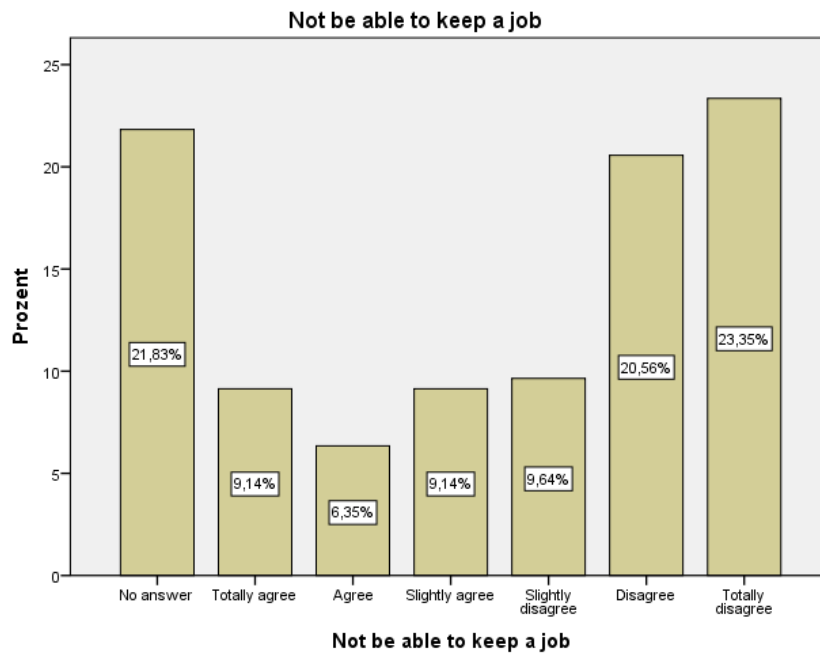

f) Not find a job

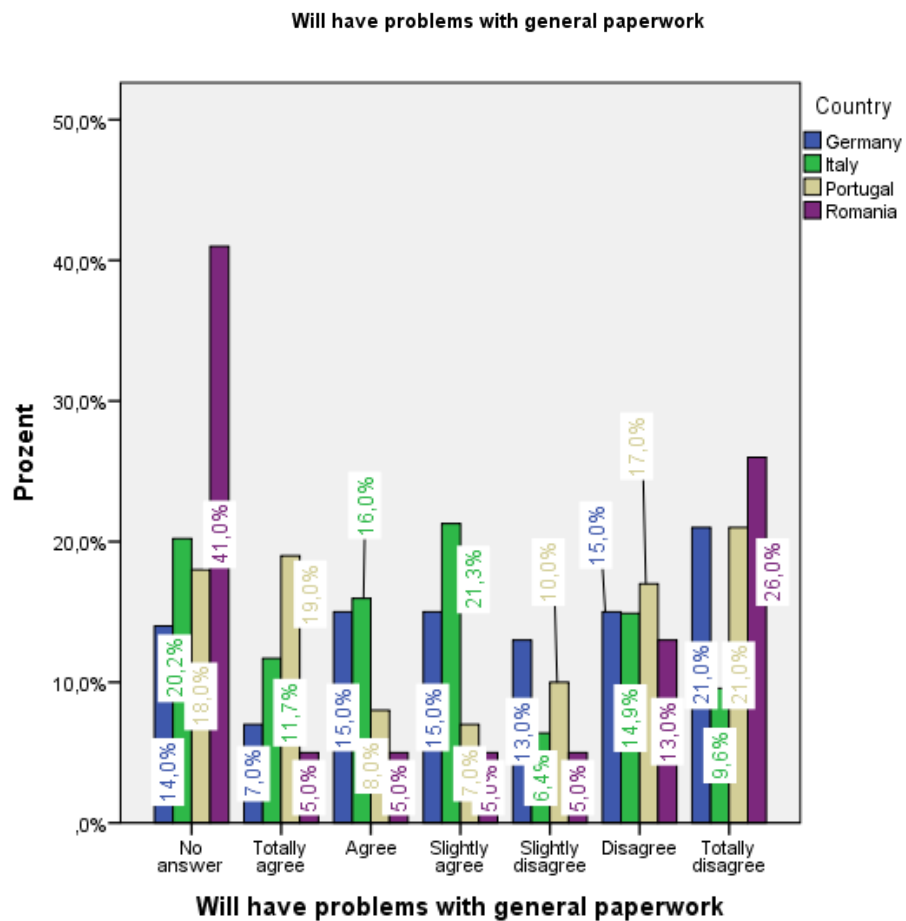
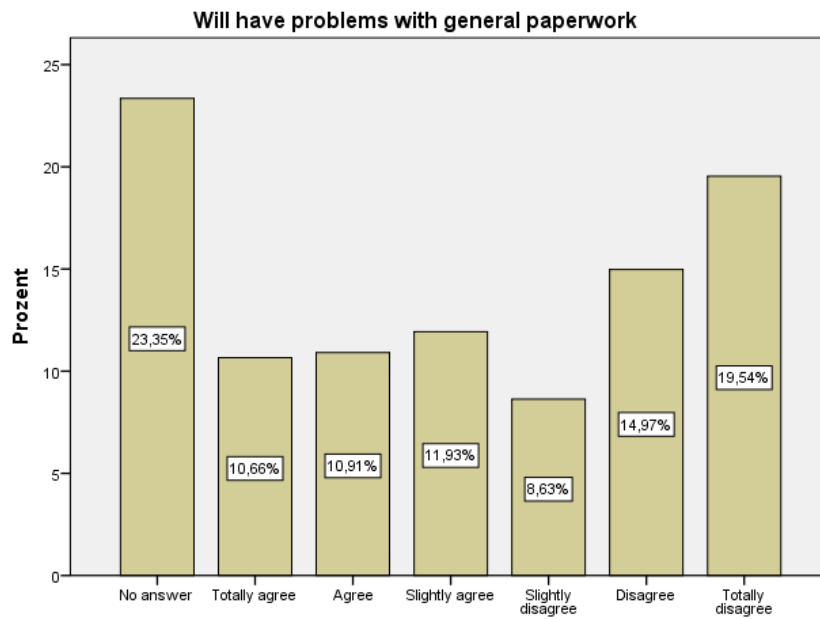

g) Not be able to keep a job

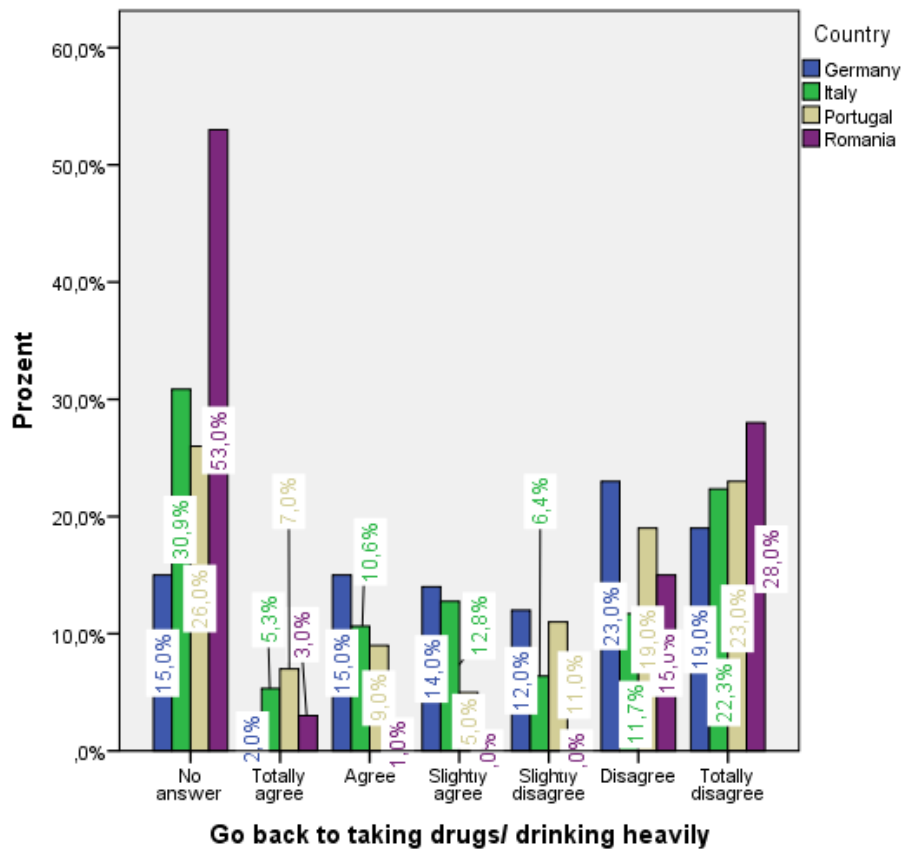
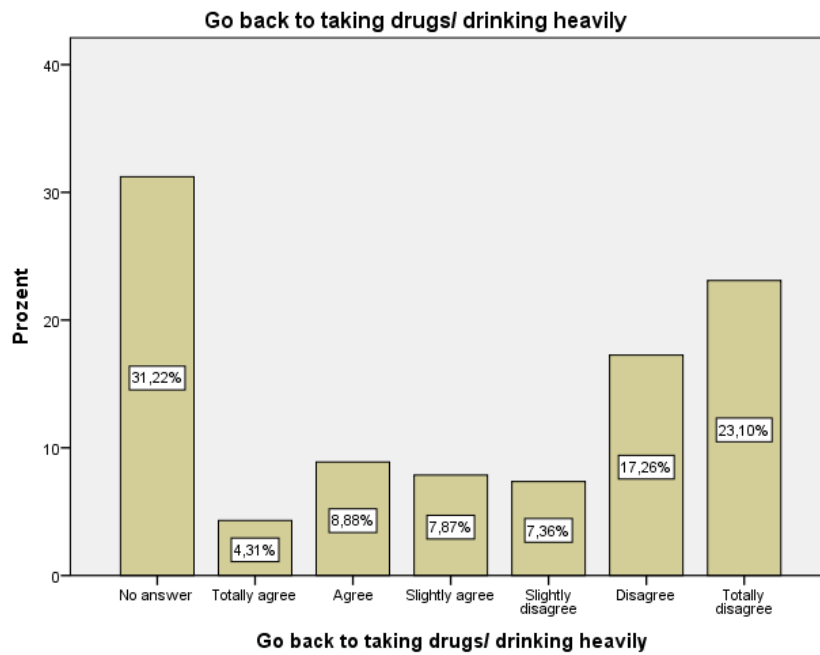

h) Will have problems with general paperwork

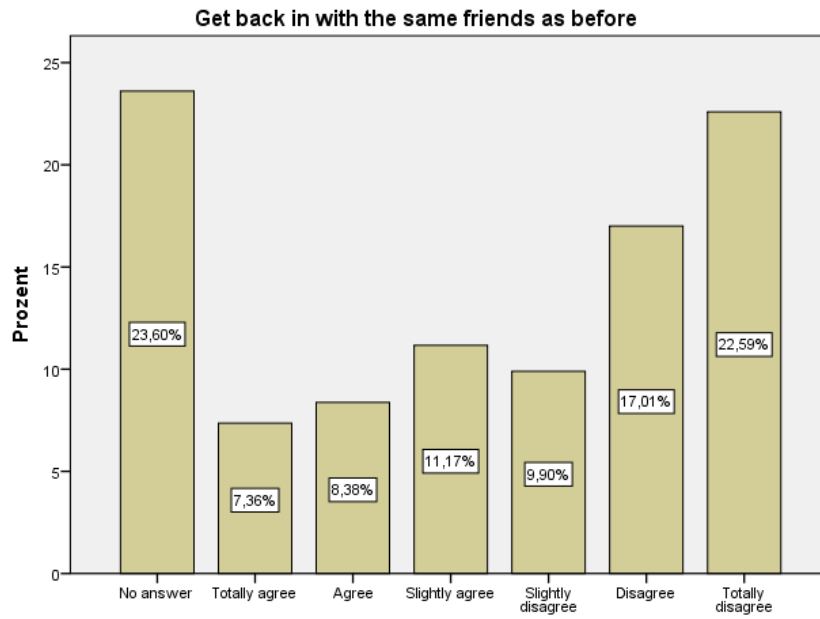

i) Go back to taking drugs/ drinking heavily

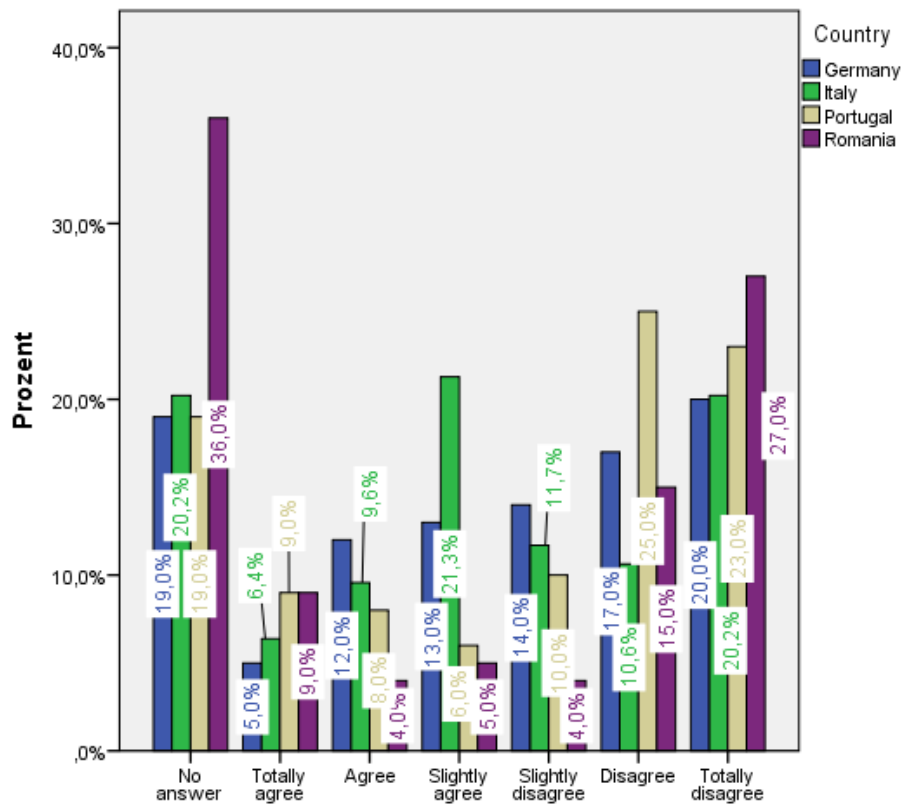

j) Get back in with the same friends as before

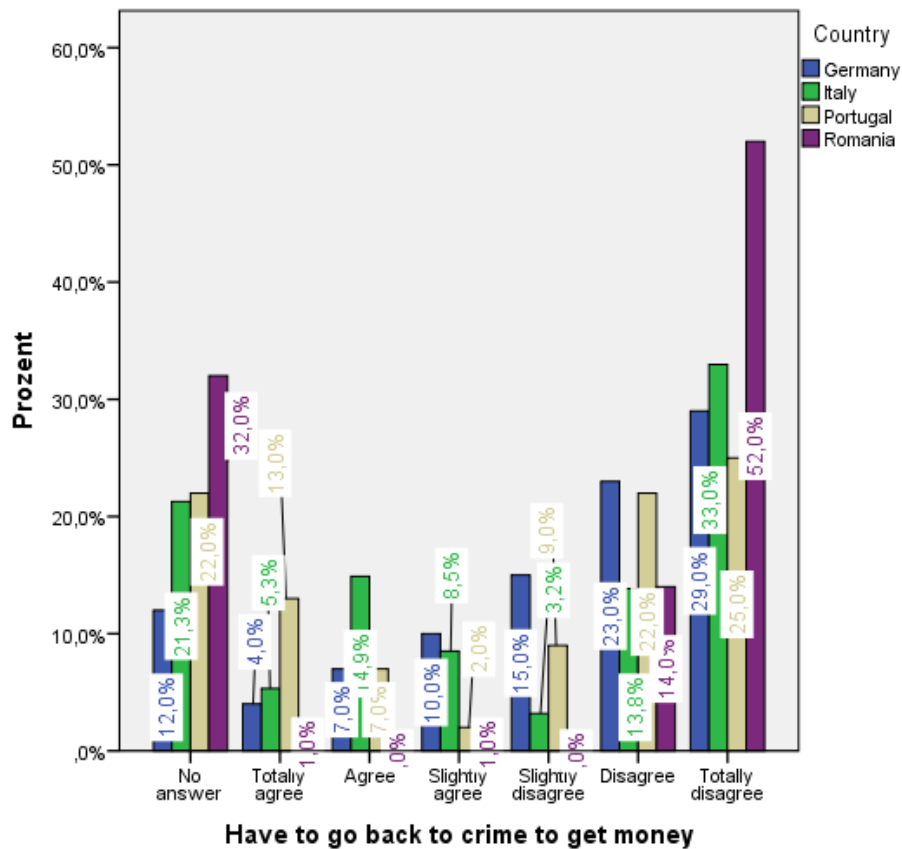
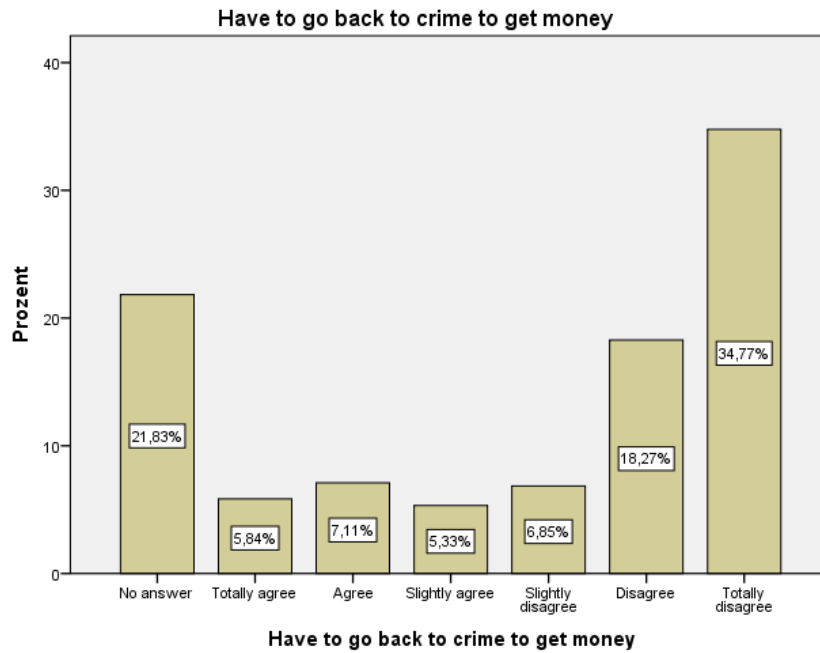
Get back in with the same friends as before

Get back in with the same friends as before

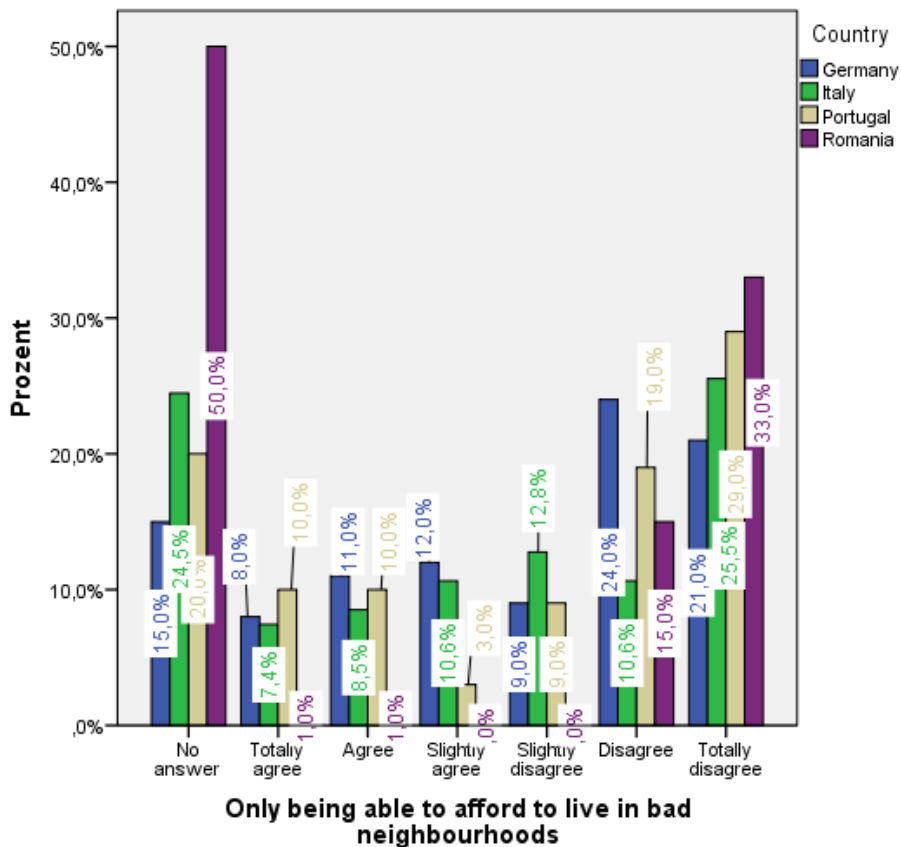
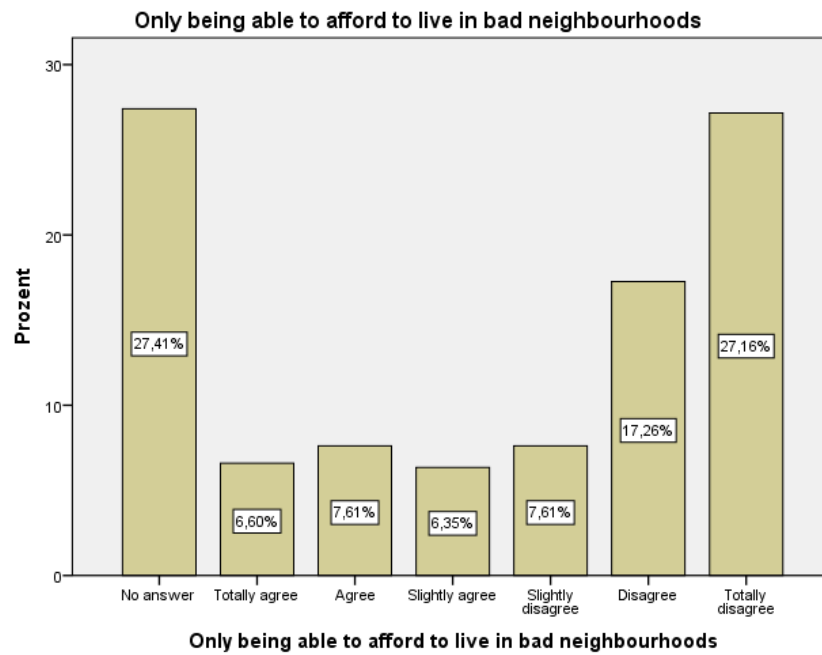

k) Have to go back to crime to get money

l) Only being able to afford to live in bad neighbourhoods

Annex 5: MOBi Case Study Interview

Interview Consent Form

Research-project: MOBILIZING SOCIETY TOWARDS (EX) OFFENDERS REINTEGRATION (MOBi)

Institution: _____

Project management: _____

Interviewer: _____

Date of the Interview: _____

Explanation of the project:

oral explanation

written explanation

The interview will be recorded and put in a written transcript by associates of the MOBi-project.

For further scientific analyses of the interview-texts, all data that might identify a person will be changed or erased from the text. In scientific publications interviews are only cited in cuttings, to ensure against third parties, that the overall context of the events cannot be used to identify a person. The information gathered through this interview will only be used for scientific purposes. We don't see any risks associated with your participation.

You participate voluntary in the interview. You can stop the interview at any time or withdraw your agreement to have the interview recorded or put in a written transcript at any time. There will be no disadvantages for you if you withdraw your permission.

By signing this form, I confirm that I have been able to ask any questions I might have, and I understand that I am free to contact the researcher with any questions I may have in the future. I have read the information sheet, as well as the conditions of the use of my data as stated above. I understand that I will not benefit or receive payment for taking part in this interview.

yes no

I agree to take part in an interview in the context of the research project stated above.

yes no

_____

Name, surname (Location, date / signature)

_____

MOBi Case Study Interview

(Introduction, to be adapted individually to create a comfortable atmosphere. Where relevant, questions are given in both (a)during- and (b)post-incarceration format, please delete as applicable to the current situation of your interviewee. Please ensure the interviewee is able to share his experience of at least two prison sentences!).

Hello, thank you very much for taking part in this interview. Your information is helping to improve and support the reintegration-process of (ex-)offenders. Everything you think about when being asked a question is important to us, there is no right or wrong answer.

- 1) (a) Please tell me, what is the first thing you are planning to do after your release?
(b) Please tell me what is the first thing you planned to do once you were released?

- 2) (a) What three words would you use to describe about your forthcoming release from prison?
Why?
(b) What three words would you use to describe your most recent release from prison? *Why?*

- 3) (a) Who do you think will support you in your reintegration process?
(b) Who do you think has supported you in your reintegration process?

- 4) (a) Do you think that people in the community will discriminate against you because you have a criminal record? *How do you feel about this?*
(b) Now that you are out, do you think people in the community have discriminated against you because you have a criminal record? *How do you feel about this?*

- 5) Are there specific examples you can remember, when your criminal record has stopped you from being able to do something? *How did that feel? What impact did it have on you?*

- 6) Are there people or places you know will give you a second chance? *How do you feel about this?*

- 7) Are there specific times you can remember when people have given you this second chance?
How did you feel? What impact did it have on you?

- 8) Sometimes, volunteers help support prisoners on their release. If you had someone supporting you, what would you expect them to be like? And what would they help you with? *If you have already had experience with volunteers please tell us about it.*

- 9) This project has five partners across Europe trying to figure out how to get people to give ex-offenders a second chance. What do you think would help that to happen?

- 10) Is there something else we did not yet talk about, that you feel will be important in your reintegration process? *Is there something else you would like to say?*

Thank you very much for taking part in this interview! The MOBi Initiative values the information you have provided. Your responses will contribute to our understanding of your needs and suggest new lines of approach to training volunteers in supporting rehabilitation.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Project number
2017-1-RO01-KA204-037360

Annex 6: MOBi Case Studies ‘What do prisoners say about their release?’

MOBI: MOBILISING SOCIETY TOWARDS
EX-OFFENDERS

WHAT DO PRISONERS SAY ABOUT THEIR RELEASE?

Results from case studies conducted July 2018

PORTUGAL • ROMANIA • GERMANY • FRANCE • ITALY

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

GERMANY

"Like my social worker, he's an open person and said right from the beginning that he might not like everything I tell him, but he accepts it. Then you don't have to worry about being put down."

"Prison sort of deadens you. After your second time I didn't care. I just go in. It's a life-prolonging project. I'm an old-timer as far as this is concerned. But prison mostly saves my life."

"I don't think I'd get anywhere if I expected anything (from volunteer supporters). Just someone to talk to"

"Some people just support giving you a second chance. But I'd say the church. I'm a Christian and the church has no prejudice. We're all just people, everyone has made mistakes."

ROMANIA

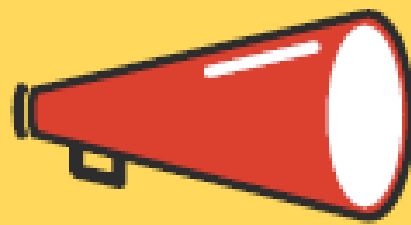

"My mother and my sister gave me a second chance by offering their help. This made me more optimistic. And kinder."

"Only people who don't know me (will discriminate against me). So I feel nothing about them. because it's not important to me what people who don't know me think about me."

I have been a volunteer myself. If someone offers me his support, I guess he would have to stay positive and optimistic and come with solutions.

"I think that education and vocational training help prisoners a lot. It would be helpful if there were safe places to stay for ex-prisoners with financial problems and no education, so they could raise some money to sustain themselves."

PORTUGAL

"I was glad when the judge gave me a second chance. I feel that I had already wasted one opportunity, but I didn't know how to take advantage of it."

"People should really go into prisons in order to really understand what prisons and prisoners are like, so prisons should be more open to the community."

"Yes, volunteers could help me handle documents and find a job. I went to a job interview, but gave up because there were too many people ahead of me. I left because of the queue."

"The JobCenter didn't ask for my criminal record but I told them anyway. After I felt strong and motivated because the employer showed even more interest in helping professionally, knowing I'm an ex-prisoner."

ITALY

"I cannot imagine a complex system like prison without volunteers. On the outside I'll be on my own"

"We have only 6 hours a month to meet our family and phone calls can last only 10 minutes. It's very hard, or actually impossible, to keep relationships going, or professional contacts.
Prison sweeps away real life."

"I'd like support for reintegration into society, help finding a job, moral and personal support for this different reality after years of absence."

"I would have liked contact with my daughter. I no longer have a relationship with her I'm so often in prison."